

Oct 12 Gr.
Phys. V-4° 107^e.

11819

sect 11. 4° n 51. ✓

E. Glocner. (S)
Prest. 1822.

Ex libr. defuncti: Schneider, Sax.

Haec Anatomia constituit. Partem secundam arcanorum
Naturae, quorum iterata editio ^{et quidem} ~~una~~ ^{secunda} pars prima prodit
Delphis Batavorum 1695. et Lugduni Batavorum 1696.
in 4to

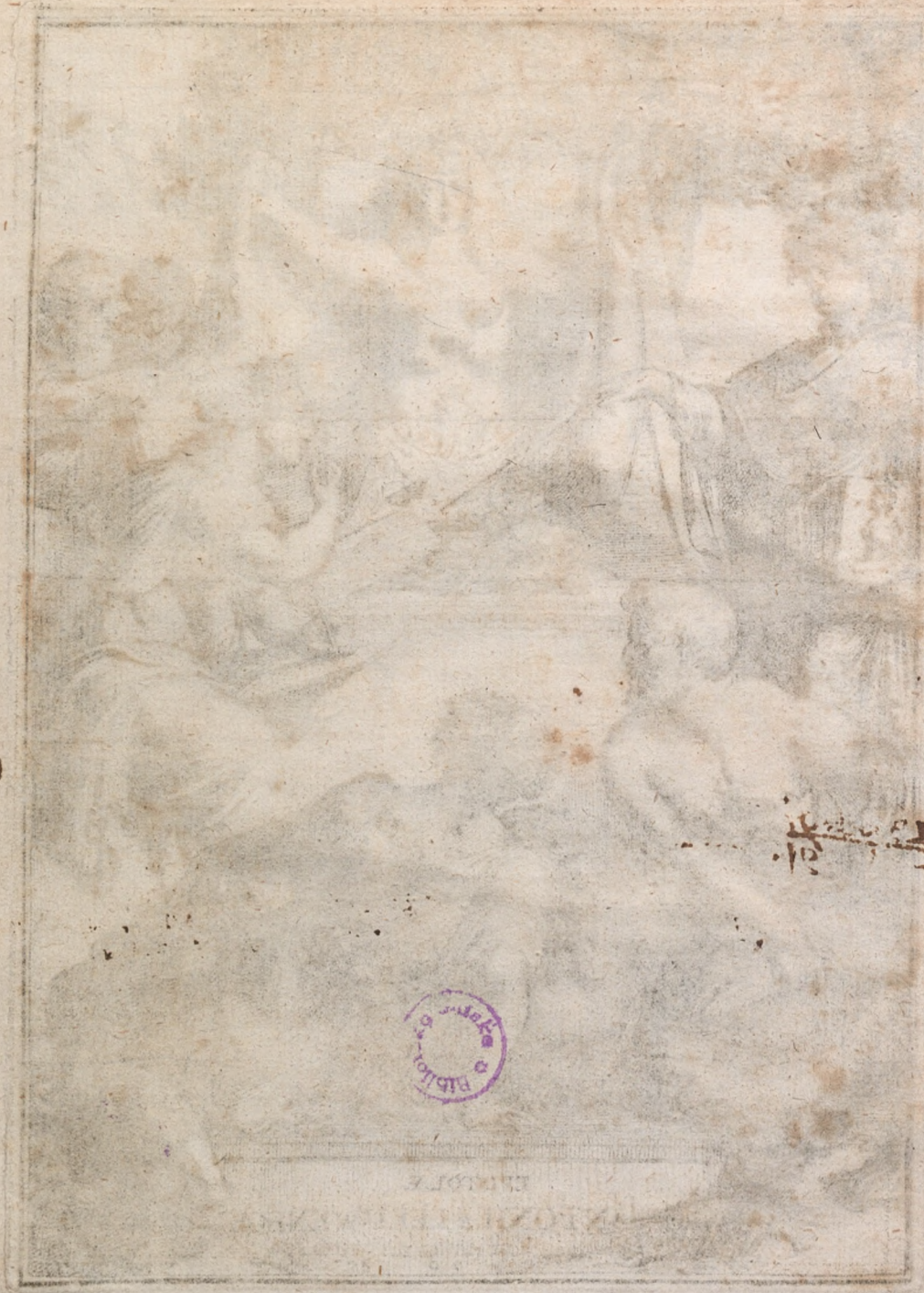

EPISTOLÆ

ANTONII & LEEUWENHOEKII

R. B. H. 1685

P. B. 1685

12

Continuatio EPISTOLARUM,

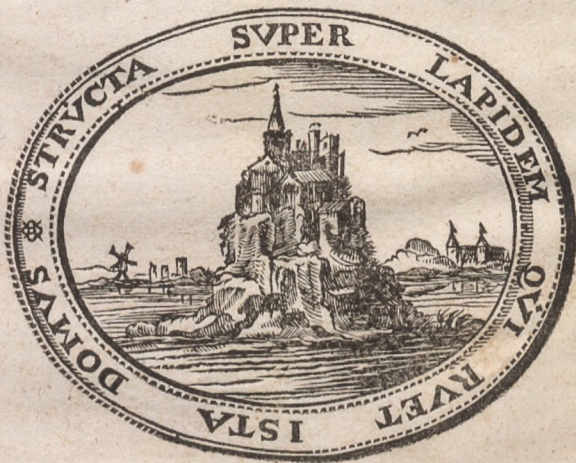
Datarum

*Ad longe Celeberrimam Regiam
Societatem Londinensem,*

AB

ANTONIO de LEEUWENHOEK,

Ejusdem Societatis Membro.

LUGDUNI BATAVORUM,

Apud CORNELIUM BOUTESTEIN, Bibliopolam in
platea vulgo dicta 't Rapenburg. clō. Io c. Lxxxix.

Continuatio
EPISTOLARUM.

Datum

Ad hunc Celeberrimum Regium
Societatem Londinensem.

III a 5090522

ANTONIO de LEEUWENHOEK.

Ejusdem Societatis Membrum.

22

(1087)

LUGDUNI BATAVORUM.

Abd CORNELIUM HOUTSTEN, Bibliopolum in
plaza vulgo dicta 'Rampenburg' circa 1661.

Præmonitio ad LECTOREM.

Quandoquidem duæ priores partes, ac quoque Continuatio Epistolarum Authoris, quælibet a Numero 1. ordinario incipiant, paucis benevolum Lectorem præmonere visum fuit, nempe se contentum cujuslibet Epistolæ addito numero inventurum.

Index Rerum Epistolis

Partis prioris contentarum.

Epistola tractans de Sale & Anguillis in Aceto Vini. Particulas Salinas, addendo oculos Cancris sive Cretam figurâ mutari. Figura Salina in Aceto Vini ad sanguinem nostrum non transmeant; sed in Ventriculo sive intestinis coagulant. Acetum non est noxium. Parvitas salinarum & aquearum particularum. Sal diversorum vinorum; ac Rationes eorundem saporis. Quam ob causam acuta Salina particula ad sanguinem nostrum non transeant. Oculi Cancris sive Creta in vino jacentes, particulas Salinas de figurâ mutari faciunt. Vinum Rhenanum, sive Gallicum nullam generant podagram. à pag: 3 ad 37.

Epistola tractans de structura cerebri diversorum animalium: de generatione pituita, mucinarium seu blenna, humores Crystallini in oculis hominum, Morxa, Calcis Arthriticorum, Morbi Leproforum, Squammarum in Anguillis. à pag: 37. ad 61.

Epistola tractans de generatione Ranarum: earum masculo semine, sanguine, carne, sanguinis ductibus, animalculis in excrementis earum: de generatione avium & piscium, figura muscutorum carnis, comminutione cibi in ventriculo & intestinis: de excrementis Aselli majoris, vehementi motu cordis, diminuta sanguinis circulatione, & quod cor diuturniori facta dilatatione contrahi iterum nequeat. à pag: 61. usque ad finem prioris partis pag 78 inclusa.

Index Rerum Epistolis

Partis alteræ contentarum.

Epistola tractans de vivis animalculis in lactibus seu semine masculo piscium, & in testiculis animalium; addita demonstratione evidenti, numerum animalculorum

INDEX RERUM.

- culorum ex unius *Aselli* majoris lactibus, plus decies superare homines, in universo terrarum orbe viventes. a pag: 1. ad 12.
- Epistola tractans de ligno Querci, Ulmi, Fagi, Salicis, Alni, Ebeni Mauritiæ, Buxi & Straminis. De Animalculis in lactibus Perceæ, cyprini lani, Trutæ, & Tincæ.* à Pag. 12. ad 25.
- Epistola tractans de Testiculo Gliris, & Animalculis in eodem repertis: De conchis & Ostreis: de vivis Animalculis in liquore a palmitē destillante.*
à Pag. 25. ad 32.
- Epistola tractans de ortu & defluvio capillorum, de falso dictis vermiculis, capillos capitis depascentibus (Belgice Myters vel Met-eters) de vivis Animalculis existentibus in excrementis, Equi urina, & limo, item de morbo articulari*
à Pag. 32. ad 43.
- Epistola tractans de carne, magnaue copia parvorum carnosorum Musculorum, de admodum exilibus Anguillis, de Piscibus, de crinibus, de Ostreis earumque testis sive conchis &c.* à Pag. 43. ad 54.
- Epistola tractans de Formatione Musculorum Piscosorum tam cancri quam squillæ.*
à Pag. 54. ad 58.
- Epistola tractans de Origine Plantæ & Radicis in seminibus: iisdemque cum Animalculo, à semine masculo Matrī infuso, comparatis Quemadmodum animantia in Matrīce ligamento quodam aluntur, sic quoque omnium seminum plurima. Non aliam inter Arborea & animantia esse differentiam, quam quod Arborea Anima motum concitante careant, ac per consequens coire ipsis impossibile, unicuique Arbori personam Masculi & Femellæ sustinendam esse. Animantia diversigenis, inter se coeuntia, creaturas nec Patri nec Matri similes, progignere debere. Propagatio Arborum translata ad generationem Hominis.*
à Pag. 58. ad 82.
- Epistola tractans de Origine Plantarum in Semimibus Cossipii, Palmæ, Uvarum Crisparum, Uvarum ursinarum, Spinæ acutæ, ac Tiliarum. De Chylo. Sudore, suprema Cute, Nervo optico, Trutarum bile, Anguillarum Cute, Prasino &c. de sale in Aceto ex Cervisia confecto, de Sale in succo Mali Hesperii. De Spiritu Salis Ammoniaci, & Sale Volatili Oleoso, sanguine & aceto vini commixto.* pag: 82. ad 119.
- Epistola in qua examini subjiciuntur Sal Cardui Benedicti, Sal Absinthii, Alumen. Nitrum. Chalcantimum Cypri. sive Vitriolum caruleum. Liquor Tactarii. Cinis Smeeticus, sive ollaris ex Muscovia. Camphora. Sal sive Cinis ex fornace fusoria officinæ Tormentorum aneorum sive bombardarum, Sal sive Cinis ex Stanni sive Plumbi fornace, Sal in Calce lapidea, Sal in Calce ex conchis combusta, sive confecta, Sal Soudæ Anglicanæ, Sal Soudæ Britannicæ Sal illicinæ Soudæ, Sal Ammoniacum.* a pag: 119 ad 149.

INDEX RERUM.

- Epistola tractans de diuturna vita Animalculorum in Semine Masculo Canis, Canum Coitu, Seminibus Masculis Matrisci infusis, Animal ex Animalis Seminis Masculi provenire, quo modo eadem rotundam recipiant figuram, qua in re generis Masculi fecunditas consistat, quo modo Mascula vel femella oriatur creatura. Origo radicis, & exilium foliorum in Seminibus Arborum. a pag: 149 ad 178.*
- Epistola tractans de Cinnabari nativa: quod videlicet in eadem contineatur argentum vivum, oleum atque sal. De Pulvere pyrio intra oclusum vitrum accenso: quantum spatium requirat ipse pyrius pulvis accensus: qualem figuram accensa particula nitrosa assumant, dum ad quietem rediguntur. De Tormentis bellicis: quod videlicet glans e longiore tormento tantam ad distantiam non ejiciatur, quam quidem e breviori. Quod mediante pulvere pyrio & oculis cancri aer producat. a pag: 178 ad 194.*
- Epistola tractans de coalitione ossis. De corticibus Arborum. De cute & Squamis: de humoribus ex corpore transpirantibus, & de ramento quodam cutis. a Pag. 194. ad 210.*
- Epistola tractans de Gallis; quod videlicet gallæ, fructus quercu dici non mereantur, siquidem incrementum ipsarum solummodo prodit ex eo, quod certum genus vermiculorum (a muscis oriundorum, rursusque in muscas transeuntium) folia quercina perfodiant, ex qua perfossione gallæ excrescunt: sicque etiam crescunt nuces cardui in ipso carduo. De primordiis plantarum in castanea & juglande, & quomodo eadem per funiculos, primum nutrimentum acquirant & incrementum, non aliter ac ipsa animalia intra uterum &c. a Pag. 210. ad 227.*
- Epistola tractans de Semine Karbok, alias Panjala; & Arbor Lanigera Bontii dicto, Bupariti, Kaukin & Adamboe, nec non de primordio plantæ intra nucem cocos De ovis squillarum, Astacorum, & cancrorum, ut & de embryonibus squillarum, cancrorumque nec non de horum generatione, tandemque de collatione generationis horum animalium cum generatione seminum quarundam Arborum. a Pag. 227. ad 241.*
- Epistola tractans, quod ligna tempore æstivo truncata, æque solida sint ac ligna tempore hyberno abscissa: quomodo robur lignorum dignosci queat, & quas ob causas ligna subitanæ obnoxia evadunt putrefactioni; quibus in regionibus optima producantur ligna quercina. a Pag. 241. ad finem Partis alterius Pag. 258.*

Index Rerum Epistolis

Continuationis contentarum.

Epistola tractans de formatione Dentis Elephanti, ac Dentis Suilli: Hominum Dentes esse cavos; Tubulos exiles, dentem consicientes, originem suam habere in cavitare dentis, ac finire in circumferentiam usque ejusdem. Cavitates dentium nervis, sanguinariis aliisque vasis esse oppletas: ex obstructione vasorum in dente, dolorem excitari. Ac quoque de formatione dentium boum, equorum, & de Sale in cavitare dentis equini. Pag. 1.

Epistola tractans quo ordine farinacea substantia sive materia seminibus infundatur. De fabis vulgo dictis Cossi: in qua parte hujus fabæ recens planta sita sit. Recens planta ex hac Faba desumpta. Flosculi, qui in recenti planta hujus fabæ excreverunt, Sal & multum olei in fabis Cossi. Nulla farinacea substantia in fabis Cossi: & ideo hæc fabæ debent esse tostæ, antequam eadem in pulverem possunt redigi. Fabas Cossi parumper saltem esse torrendas & in minutissimas esse redigendas particulas. Formatio fabarum Cossi. Fabæ Cossi, in parum aquæ depositæ, herbaceum ac gramineum recipiunt Colorem. Pag. 13.

Epistola tractans, Quod origo plantarum, quæ in grano Tritici sitæ sunt, ex tribus plantis cum radicibus suis consistunt. Quod planta Materna harum trium plantarum sex foliis instructa sit, quod unum Tritici granum duas Peculiares habeat membranas. Quod unumquodque granum Secalis, quatuor distinctis sit instructum plantis; & quod planta Materna sex quoque habeat distincta folia. Quod in uno Hordei grano quinque distinctæ sint plantæ. Recens planta in Fagopyro quatuor habet folia, eaque per totam jacent dispersa farinam. De recenti planta in Hordeo, in Semine, quo aves ex Canaria rescuntur (belgice Canary-zaat) ac in Acetosa. Quod illud, quod nos semen betæ rubræ nominamus, non sit semen, sed involucrem seminis, in quo 3. 4. aut 5. semina sunt collocata. De origine plantæ in semine Cherophyli, Quod Semen Raphani, semen Napi, Semen Caulium, semen Brassicæ Cypriæ Italicæ, semen Raphani Hispanici, semen Sinapi, semen Rapæ. semen Cannabis, semen Cocleariorum, non farinaceam substantiam, sed duntaxat folia & radices in se contineant. Quod semen Nasturtii totam recentem plantam in se habeat. De semine trifolii odorati. Quod Arbores & plantæ ab origine sive principio creationis sint oriundæ. Pag. 20.

Epistola tractans, quod Bombycum ova sublivida fiant, oritur duntaxat ex exili Membrana, quæ intrinsecus adversus corticem Ovi locata est. Ubinam locorum animalculum ex semine virili sese in Ovo locat. Exilis admodum Bombyx in Ovo. Subitum Bombycum augmentum in Ovis. Vasa sive venæ in nondum natis Bombycibus. Ovi Testa. Membrana, quæ in Ovo est, transit ad Corpus Bombycis. Ab initio

INDEX RERUM.

tio Creationis, Anima vivens animalculi in semine virili Bombycis innata est, Bombyces illos per aliquot menses in ovis conclusos debere jacere. Si annum habeamus, in quo quamplurimae regnant Millepedae (belgice Rupsen) nullam esse sequelam, proximo anno iterum tam multas fore prodituras. Bombyces tempore matutino non vero pomeridiano ex ovis prodeunt suis. Bombyces ova sua mordendo diffingunt auxilio humidæ substantiæ, quam ex corpusculo suo deducere norunt. Inexcogitabilis perfectio in iisdem. Millepedae quæ Circa Autumnum in ovis suis erant perfectæ, ac tamen in mense May demum ex ovis repebant suis. Quamobrem homines retortis conspiciant oculis, ac Animantia non. 8. distinctæ plantæ in uno Hordei grano. Pag. 41.

Epistola tractans, quod Curculiones & Lupi (vermes frumentum comedentes) non alias possint oriri, quam mediante progeneratione. Curculiones Frumenti Grana intrinsecus comedendo evacuare possunt. Coitus & semen curculionis Virile, ac in eodem inexcogitabilis viventium animalculorum numerus. Curculiones disseci, ac Ova ex corporibus suis deprompta. Curculiones rostro suo foramentulum quoddam in Frumento conficiunt, ac tum in eodem Ovum pariunt, & ex istis Ovis prodeunt Vermes, & isti Vermes in curculiones mutantur. Rostrum, vagina membri Virilis, & membrum Virile curculionis e vagina sua. Ovum, & Vermis ex eodem, prima instantia arena una non sunt majores. In Frumento, quod sæpius movetur & hinc inde conjicitur, curculiones non commode progignere possunt. Si creatura movens ex immobili proveniret substantia Miraculum foret. Ungulæ Pediculi. Milites a Pediculis plurimum vexantur, cum vestes eorum sunt madiæ. Non est fide dignum Formicæ Ovum toto formicæ corpore majus esse posse, aut ipsius Patre aut Matre. Pag. 56.

Epistola tractans, Meram esse imaginationem, nempe, quod exilis juvenis Formica in Ovo Formicæ formetur. Quod nos Formicæ Ovum putamus, est brevis ac crassus Vermis: hi Vermes transformantur in Pupulas. Ipsissima Formicarum Ova magnitudinem unius arenæ non excedunt. Vermis in Ovo. cibum, quem Vermes formicini in corpore habent suo, nos juvenem judicamus Formicam. Vermes formicini victum quærere nequeunt. Quod in Formicis diligentiam nominamus, est duntaxat, ut pullis suis alimentum subministrent, & hoc ex innato fit impulsu. Formica sese non componit ad hominem mordendum, sed aculeo suo pungendum, eundemque in posteriori corporis sui parte gerit. Humorem ex aculeo deducit suo, isdemque dolorem & extumescentiam excitat. Atque hæc sunt rubræ Formicæ. Subnigræ Formicæ, ex quarum Ovis quoque Vermes prodeunt, quæ nulla ex parte hac in re a præcedentibus differunt. cum hæc ad perfectam pervenerint magnitudinem, semetipsas lana quadam obvolvunt, ut Bombyces, atque in hac lana transformatur Vermis in Formicam. Erramus quando hanc telam Formicæ Ovum nominamus. Tertium Formicarum genus, quæ subrusæ sunt: Quomodo

INDEX RERUM.

Quomodo Formica pullos suos alant, & quam ob causam cibum in nidos deferant suos. Pag. 75.

Epistola tractans, De Animalculis in Succino. Charta adusta, quæ in Courlandia e Cælo delapsa esse dicitur, quidnam illud sit, eademque imitata. Animalcula in Aqua, ipsorumque motus. Vermes ex carne cuiusdam Marronæ. Quomodo iidem ibidem pervenerint. Iidem educati, mutantur in muscæ, hæ muscæ pariunt ova, & ex iisdem rursus oriuntur muscæ. Magna muscarum copia trium mensium tempore. Motus chyli in Acarorum intestinis. Urticarum aculeus, ipsius caverna, & in eadem caverna humor latet noxius, idemque dolorem ac tumorem excitat. Indica Millepeda, ipsius vellicatio magnum excitat dolorem, & quænam illius sit causa. Pag. 91.

Epistola tractans, Cocheniliam fructum esse arboris, judicatur, qui fructus multa in se habet semina, cum nigra arefacta uva ursina comparatus; at posterioribus Observationibus liquet, cochiniliam posteriorem partem corporis cuiusdam animalculi esse, cujus caput, unguæ, scuta, ac tota anterior corporis pars abjicitur. Omnia Membra, quæ Vermis cocheniliæ habet, retinet quoque animalculum cocheniliæ. Duo insecta (Belgice Goud-haantjes & compolie) sulphure interfecta. Posterior pars corporis volatilium creaturarum est cochenilia. Cortex china chinæ in aquam & Spiritum Vini depositus, ac coagulationes inde ortæ. Idem cortex ad carbonem densatus, ac quodnam oleum inde proveniat, hoc Oleum cum sanguine commixtum, quam delectabilem globuli sanguinari conspectum præbeant, cujus formationis cortex china chinæ sit.

Continuatio

EPISTOLARUM, &c.

De formatione Dentis Elephantini, ac Dentis Suilli: Hominum Dentes esse cavos; Tubulos exiles, dentem conficientes, originem suam habere in cavitate dentis, ac finire in circumferentiam usque ejusdem. Cavitates dentium nervis, sanguinariis aliisque vasis esse oppletas: ex obstructione vasorum in dente, dolorem excitari. Ac quoque de formatione dentium boum, equorum, & de Sale in cavitate dentis equini.

Delfti in Hollandia 4 Aprilis 1687.

Nobilissimi Domini.

Nobilitatum vestrarum obligatorias, jucundissimasque. &c.

Liquot Annis retroactis multifariam adhibui operam, ut ipsissimam formationem dentis Elephantini detegerem. Attamen quam diversis eandem pervestigaverim modis. eundem non nisi ex conjunctis consistere tubulis, duntaxat conspiciere potui, qui admodum exiles, ac omnes ex intima parte dentis originem ducunt suam, adeo ut unquam aliquos quiverim degetere tubulos, qui longitudine sua versus longitudinem dentis jacebant.

Mihi vero eam dentis partem, ubi admodum exilis est ac proxime Capiti Elephantis cunctus fuit, examinanti, admodum dilucide apparebat, alterum finem tubulorum,

A

den-

dentem conficientium, ex cavitate dentis originem trahere suam, altero vero sine tubuli decurrebant ad circumferentiam ejusdem dentis ac ibidem Dens squamosis particulis in sese jacebat, quapropter animum inducebam meum, numne unaquæque squamosa particula ea esset crassities, quam dens uno assumpserat anno.

Has meas persequens observationes, ac eam Dentis partem perlustrans, ubi prout oculis apparet nostris dens firmiter conclusus est, ac nullam omnino habet cavitationem, ibidem reperiebam fere in medio, eundem parvam habere cavitationem; per quam cavitationem, mihi imaginabar, illud continuum alimentum, sustentationi et incremento dentis necessarium transmitti debere, ac tubulos circa hanc parvam cavitationem observans, hos omnes quoque originem suam ex hac cavitatione habere, conspiciebam, ac distentos iacere versus circumferentiam Dentis.

Mihi Cursum horum tubulorum paulo remotius ab hac cavitatione conanti assequi, conspiciendi ergo, num ex unoquoque horum primorum tubulorum iterum alii diversi conficerentur tubuli, hucusque erat inperscrutabile. Quod autem mihi hac de re imaginabar, erat, quod unusquisque tubulus osseus (ex parva cavitatione Dentis initium ducens suum) semet ipsum variis inter se involvat involucris, atque hoc modo, non tantum multo majori egeat loco, ut hoc medio denti suam tribueret crassitiem: verum etiam ut hoc medio ad dentem magna deferatur fortitudo.

Dentem Elephantinum in longitudine in diversas dissectanti particulas, certum ac inconcussum mihi esse videbatur, eundem ex magnis tubulis, in longitudine dentis jacentibus, esse confectum; sed hoc rursus perquam accurate conspiciens, nulla omnino alia vasa agnoscere quibam, quam quæ distenta jacebant ex centro versus Circumferentiam Dentis.

Porro

Porro Dentes exertos juvenum Porcorum observavi, ac quoque contemplatus sum, illorum formationem ex nullis aliis particulis consistere, quam ex conjunctis tubulis, eundem in modum ex cavitate Dentis originem trahentibus suam, ac altero suo fine in Circumferentiam dentis usque mihi finire videbantur.

Postea formationem Dentium Humanorum conspiciendo deditus fui, acquisitis a quodam libitinario (eum in finem a me postulato) diversis magnis humanis dentibus (quos dentes molares nominamus) in iisdem quoque conspexi, eisdem ex nullis aliis consistere particulis, quam ex conjunctis tubulis, ex cavitate dentis originem trahentibus suam, ac in circumferentiam usque ejusdem finientibus.

Ut jam, prout possum, formationem eorum ob oculos ponerem, particulam duorum distinctorum Dentium depingi curavi.

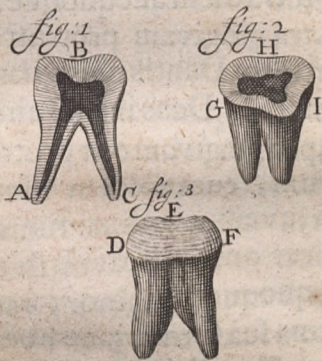

Fig: 1. A. B. C. est Dens humanus, quem ab una parte sive latere, dimidiam fere partem radula derafi; at non eum in finem, ut cavitatem in eodem (pluribus notam) indicare; sed duntaxat ut tubulos, os conficientes, ac continuo ex cavitate ejusdem prodeuntes, & ad circumferentiam usque finientes, in-

dicarem: Attamen sciri oportet, hosce tubulos, qui hic in eodem indicantur, oppido perquam exiles esse; ac non bene agnoscendos, nisi mediantibus perquam perspicacissimis Microscopiis.

Fig. 2. G. H. I. est Alter Dens, qui desuper eousque de-
 rasus est radula, ac in longitudine diminutus est, usque dum
 ad Cavitatem perventum sit, in eodem indicandi ergo,
 quo modo tubuli, Dentem conficientes, in ronditate ab
 eodem defluant sive decurrant, Omnes tubulorum fines,
 circumferentiam Dentis conficientes [quo usque illi extra gin-
 givam consistunt, ac per consequens ab aere comprehendun-
 tur] supra modum sunt duri, et sunt veluti durus cortex
 Dentis; atque hunc corticem extrinsecus intentis confide-
 derantes oculis, comperiemus, unum Dentem quidem qua-
 draginta, alium vero Dentem quidem quinquaginta Circu-
 li ad instar rugas sive carpturas habere, quæ aliquibus in lo-
 cis incurvationibus sunt instructæ, prout hic in adumbrata
 corticosa parte Dentis Figura 3. D. E. F. paucis aliquot circu-
 li ad instar particulis indicatur.

Causam harum circuli ad instar rugarum circum Dentem,
 hac in re consistere, mihi imaginor, nempe unamquamque ea-
 rum illud esse spatium, quod dens intra diem aut quoque intra
 mensem [dum Dens accrescit] extra gingivam protrusus est.
 Ut exempli causa, sumamus, corticem Dentis quinquaginta
 circulos sive rugas habere, hoc cum ita sit, Dens intra quinqu-
 aginta insequentibus dies aut mensibus, per gingivam erit protrusus.

In Dentibus nostrorum puerorum, cum eosdem mutant,
 ac quoque in Dentibus multorum juvenum animantium con-
 spexi, eosdem inferne circa radices omnino cavos sive pa-
 tulos esse; atque hoc modo mihi quoque Imaginor, radices
 horum Dentium molarium in prima sua formatione hoc mo-
 do quoque fuisse constitutas; sed easdem delapsu temporis in
 spongiosum os esse mutatas, per quod os multa sanguinaria
 aliaque vasa transmeant sive permixta sunt, per quæ vasa con-
 tinuo alimentum ad cavitatem dentis defertur, ac porro aper-
 turam sive Dentis cavitatem esse oppletam nervis, sanguina-
 riis aliisque vasis, quæ sese in tot parva vascula dispergunt,
 ut

ut unusquisque tubulus osseus, non tantum in initio sive incremento ab his vasculis magnitudine sit adauctus; verum etiam mediantibus his vasculis [Dente adhuc sano] continuo alatur & sustentetur: Præterea mihi imaginor, exigua vascula, tubulos ossis alentia ac sustentantia, non finire in superficiem Dentis [pro ut Dens in Gingiva consistit] sed alimentum per hos osseos tubulos perfluere, ac fines horum osseorum tubulorum iterum mutari in mollia vascula, sese per gingivam dispergentia, atque hæc vascula maximam esse causam, qua Dens Gingivæ counitusest.

Quando igitur formationem & Dentis sustentationem hoc modo constituimus, ut hic antea dictum est, haud difficile nobis imaginari possumus, osseos hos tubulos [quia sunt obfirmati, ac sese dilatare nequeunt] facillime crassa aliqua materia posse obstrui, & hoc si ita sit, statim vascula, intrinsecus in cavitate Dentis sita, & per quæ succus (ob obstructissimos osseos tubulos) transmeare nequit, sese e vestigio dilatabunt. Hæc dilatio magnum excitet dolorem, necessum est, ratio est, quia omnia vascula, intrinsecus in cavitate Dentis sita, sese invicem maxime comprimunt, quoniam illa sese nequeunt dilatare, extumescere, aut condensari, quem ad modum alia vasa sese dilatare possunt, quæ tam arcte ac undique in solido osse non sunt conclusa.

Aliquibus jam osseorum tubulorum in Dente obstructis, ac obstructis manentibus, facillime nobis imaginari possumus causam, quare nostri Dentes, alii a latere, alii vero superne parvo in loco corruptionem quandam recipiant, reliqua vero parte Dentis per aliquot annos manente sana sive integra. Ad quantitatem respectu crassitudinis Dentis jam temporis ob oculos ponendam, exiguam admodum particulam ejusdem microscopio opposui, illudque microscopium pictori in manibus tradidi, jussique illum depingere, quodcunque videret (rei nescius, quam videret) at mihi dicen-

dum est, hos tubulos in hoc Dente mihi multo majores occurrere, quam hucusque in osse alicujus animantis aut in Dente Elephantino contemplatus eram.

Fig. 4. K. L. M. N. est minutissima particula Dentis Humani, quem dentem molarem nominamus; Ratio, ob quam tubuli uno loco obscuriorem sive subnigriorem in essentiam habere videntur, hæc sola est, quia Tubuli eo loco, quo subnigriores sunt, cumulatiores in sese iacent, hoc enim frustulum ossis non erat discissum sed fissum.

Latitudo hujus Dentis propemodum erat bis quinta pars longitudinis pollicis, & pro optima mea supputatione, iudicabam in longitudine unius quadragesimæ quintæ partis latitudinis pollicis, me videre centum & viginti tubulos, hoc igitur est in longitudine unius pollicis, quinque millia & quadringentos tubulos: si jam talem dentem molarem, pro ut hic supra pictum est, statuamus esse rotundum, tum longitudo sive diameter dentis molaris est 2150 crassior est uno tubulo, ex quo dens est compositus, & quando hunc numerum per se multiplicamus, exinde numerus 4822500 existet: in summa igitur, proportio unius tubuli ossei est $\frac{1}{4822500}$ ad crassitudinem dentis.

Quandoquidem jam temporis mihi satis superque formationem Dentis humani ob oculos posueram, attamen hisce mihi nondum satisfactum iudicavi; sed mihi dentes anteriores, & maxillam capitis Bubuli discindi curavi; simulac bos erat mactatus, duntaxat inquirendi ergo formam materiæ aut vasorum, cavitates dentium opplentium. Ac statim diversos dentes anteriores ac molares diffidi, ac magna admiratione contemplatus sum, ea vasa, quæ per parvas aperturas in infimam Dentis partem transmeabant, ac in cavitatem dentis pervenientia eandem cavitatem implebant, ex tam innumerabili & inexcogitabili numero sanguinariorum aliorumque vasorum consistere, ut conceptu esset impossibile; imo

4 55

J

N

- V -

Fig: 4

L

M

K

N

imo per plurima conspiciebam vasa re ipsa tam parva atque exilia, quam tubuli ipsi sunt, ex quibus dens consistit, inter quæ vasa, quoque erant vasa sanguinaria, quæ in parvos ramusculos se se iterum dispergebant: in pluribus autem vasis nullus erat agnoscendus color, quapropter cogitabam numne adhuc minora residerent vasa, omnem visum effugientia.

Omnia hæc vasa in membrana sive tunica sita erant, quæ sese haud difficulter ab osse separari sinebant; & quando aliquot dentes per quatuor aut quinque dies omiseram, antequam eos diffinderem (quo in tempore omnis materia humida, quæ intra vasa antea fuerat, exhalârat) aliquibus in locis intra Dentem rubicundam sanguinis materiam contemplabar, quæ in tubulos osseos penetrârat, unde aliqui tubuli rubicundum assumpserant colorem.

Intra cavitates aliquorum Dentium contemplabar quoque rotunde exaltatas aut gibbosas excrescentias esse excretas.

Porro hujus quoque Bovis maximos dentes molares nunquam fuisse elapsos aut mutatos animadverti, parvi enim dentes sive molares, quos bos, dum ad huc admodum juvenis sive vitulus, habuerat, undiquaque alio osse circumducti erant, adeo ut non tantum admodum distincte parvum Dentem in magno Dente distinguere possem; verum etiam eundem diffindens, non tantum primo confectus parvus Dens aut Molaris sese separabat ab osse, quod circumductum erat; verum etiam subnigra materia, quæ extrinsecus Denti sive Molari accreverat, dum bos adhuc juvenis fuerat, (ac qua materia hi Dentes molares extrinsecus aliquo modo erant circumdati) & quæ circum parvum sive internum Dentem locum adhuc habebat suum, confirmabat adhuc multo magis, bestiam hanc in juventute sua maximos suos Dentes molares nondum permutasse, sed augmentum illius duntaxat hinc exoriri, nempe, circum primum confectum Dentem os ac-

cre-

crevisse, & hoc quidem ex sanguinariis aliisque vasis, in cavitate illius ossis sitis, quod ultimum confectum erat.

Subnigram materiam, in primo confecto Dente sitam, inde desumens, atque mediante microscopio observans, non tantum herbaceas esse particulas dignoscere quibam, verum enim vero gramen esse, distinctissime conspiciebam, quod in parva frustula diffractum erat: herbacei enim tubuli, ex quibus gramen compositum est, mihi continuo tam dilucide obviabant, veluti excrementum Bovis contemplantur, qui quotidie gramine vescitur. Postea Vitulorum observabam Dentes, ac assidue in Dentibus molaribus cavitationem esse comperiebam, quæ cavitas, dum Vitulus adhuc juvenis est, carnosam materiam erat oppleta. Adeo ut jam me adhuc magis quam antea certum reddere possem, circum primo confectum Dentem os accrevisse; præterea statuebam fuscam materiam, circum primo confectum Dentem sitam, & (prout oculis apparet nostris) subnigram esse materiam, tantummodo gramen esse, quod denti agglutinatum est, aut dum bestia adhuc juvenis erat, accrevit. At, num hoc locum habeat in omnibus bobus, num hoc casu contingat, mihi huc usque ignotum est.

Diversas Boum maxillas observavi, ac plerumque continuo vidi tres anteriores aut minimos Dentes molares non esse circumductos altero Dente, sed eosdem priorem habere formationem; an jam Dentes molares, dum Boves adhuc juvenes sunt, excidissent, ac rursus alii in locum priorum excrevisissent, aut denique an animalia hæc Dentes hos recipiant, dum annos duos aut tres vixerint, nondum accurate pervestigavi. Dente Bubulo contemplato, Caput Equinum, Cani objectum, undiquaque carne nudatum, contemplantur; ex hoc Capite mihi dentes aliquot magnos diverberari curabam (quos nos dentes molares nominamus) hosce Dentes diffindens, contemplantur omnia sanguinaria aliaque vasa,

fa, quæ cavitatem dentis oppleverant, omnia evanuisse ac putrefacta esse: ac reperiēbam duntaxat in cavitatē circa sive ad os paucissimam admodum materiam jacere arefactam, quam mihi eam imaginabar esse materiam, quæ ex putrefacto sanguine ac ejusdem valis remansisset. Præterea ossi quoque aliquot parvæ elevationes veluti annexæ erant, quas carnosas excrescentias intra cavitatem Dentis esse, mihi imaginabar. Attamen easdem ab osse separans, me in mea opinione deceptum esse judicabam, & id ob hoc solum, quia sese haud difficulter ab osse separari permittebant.

Tale frustulum Microscopio opposui & nisi hæc particula putrefacta materia circumdata fuisset, perpulchram indicasset sive demonstrasset crystallinam essentiam. Ac quoties particulam ab osse desumebam, & Microscopio opponebam, continuo tamen diversam ostendebat figuram, plurimæ autem omnium huc tendentes, ut oblonga Crystallina instructæ essent essentia, & hæc majori longitudine, quam crassitudine ac latitudine prædita erat. hæc memorata particula grano arenæ crassæ non erat major.

Circum circa tantum harum Crystallarum particularum collegi, ut eadem magnitudinem capitis exiguæ aciculæ æquarent, quibus contemplatis, particulas salinosas esse judicabam admodum exiguæ parvitatē, atque has permixtas fuisse per sanguinaria aliaque vasa, atque has particulas salinosas una cum putrefactione sanguinis esse coagulatas. Hanc memoratam exiguam quantitatem particularum salinosarum novo imposui vitro, atque his circum circa duas aquæ guttas admiscui, atque hoc modo viginti quatuor horas consistentem omisi, post quo tempus circiter media pars aquæ in auras abierat, reliquam par-

tem aquæ tam puram ut potui ab innatantibus particulis separavi, atque hanc aquam, postquam maximam in partem exhalaverat, observavi, atque in

B

eadem in

incomprehensibilem numerum oppido perquam exilium figurarum salinosarum contemplatus sum.

Porro rursus tantum aquæ, ut antea dictum, quinque diversis vicibus, & quidem distinctis diebus, in has perfudi particulas, atque cum iisdem egi, ut antea dictum, ac continuo unum eundemque habui eventum, nempe videndo in iisdem istas multiplices particulas salinosas. Sed quod me maximum in modum in admirationem abripiebat, erat hoc, quod per omne id tempus hæ particulæ, quas ex Dente desumpseram, & quæ revera particulæ salinosæ erant, nondum omnes in aqua essent a se invicem separatæ, aut liquefactæ, sed quod plurimæ adhuc totæ jacere viderentur: unde has particulas salinosas supra modum acutas & rigidas esse apparebat.

Postea adhuc alium Dentem ejusdem Equi diffidi, ac perquam accurate omne Sal, quod in una quatuor cavitatum erat, exinde desumpsi, quod erat circiter magnitudinis grani Milii. Hoc novo ac recenti imposui vitro, & pro supputatione mea plus centies aquæ puræ pluvialis huic admiscui, quam Sal magnum erat: & postquam hoc sal & aquam per quatuor & viginti horas consistere permiseram, ac isto in tempore diversis vicibus agitaveram, ut sal eo melius liquefieret [in quo tempore sal circiter dimidia parte cum aqua cointum esse videbatur] parum hujus aquæ sumpsi, ac eandem maximam in partem exhalare permisi, ac tum temporis eandem mediante Microscopio visui opposui meo; ubi tum mihi rursus æque ac supra incomprehensibilis multitudo pereximie exilium figurarum salinosarum occurrebant, eademque diversarum formarum & magnitudinum: ac illæ, quæ quidem numero plurimæ erant, consistebant ex oblonga tetragona (sive quatuor laterum) figura, ut A. aliæ vero, quæ admodum numero paucæ ac quoque tetragonæ erant, habebant figuram lit B. ac quoque aliquæ admodum paucæ, quæ hexagonæ erant, ut Fig. C. Ac quoque videbam aliquas admodum paucas salinosas figuras adjacentes,

centes, quæ tetragonæ erant, ut D. & E. ac quoque, quæ hexagonæ & pentagonæ erant, ut Fig: F & G. præterea quoque oculo quidem meo occurrit admodum perfecta triagona figura, ut H. at illæ, quæ omnes figuras salinosas numero superabant, erant graciles oblongæ tetragonæ figuræ, quæ hic lit: I. indicantur. Prætera quoque magnus erat numerus figurarum salinosarum, quas mihi, ab utraque parte acuminatas concurrere sive finire, videre imaginabar, prout hic lit K. indicantur. At ob eximiam exilitatem, qua hæ particulæ instructæ erant, pro beneplacito meo me ipsum de iisdem certum reddere nequibam. Hæ duæ postremæ salinosæ figuræ ut I & K. exteriori liquoris parti adjacebant, ac omnium primæ conficiebantur. At quod partim hic admirabar, erat, quod mihi paucæ aut nullæ figuræ occurrerent, quales vulgare nostrum sal habet, nempe accuratæ tetragonæ aut quadratæ figuræ: Præterea admirabar hæc figuras salinosas pluviosa aut humida tempestate non tantum coagulare, sed etiam coagulatas hæc salinosas figuras in humidissima tempestate non mutari in aquosam materiam.

Hic antea Dixi de formatione Dentis Humani; nempe Os consistere ex conjunctis tubulis, qui ex intima parte Dentis initium capiunt suum (ubi Dens sanguinariis aliisque vasis oppletus est) & finiunt ad superficiem usque ejusdem. Ejusdem formationis quoque sunt Dentes Equini atque Bubuli, hæc duntaxat cum differentia, ut priores cavitates in primo confectis Dentibus, cum senescunt (aliquæ maximam in partem, aliæ omnino) ossea impleantur substantia sive materia, quæ in albedine reliquam partem Dentis superat; at ultima hæc substantia minime tam dura est, quam primo confectum os: ita ut sanguinaria aliæque vasa, ex quibus Dens confectus erat, omnino pereant; et quando jam circum primum dentem novum os excrescet, denuo de novo nova vasa sanguinaria conficiuntur, quæ in cavitatibus ultimo confecti ossis collocata jacent,

quæ nova aut ultimo confecta vasa sanguinaria in Dente Equino quatuor distinctis locis formantur.

Porro præterita hyeme præparando aliquid, unde postea mihimetipsi administrarem, occupatus fui, at observationes interea temporis a me institutas non annotavi: sed jam temporis inter alia occupatus sum observatione diversorum feminum, quæ quotannis utilitati humani generis seminantur, atque has observationes suo tempore ad Noblitates vestras transmittam.

Pictori [qui quoque laminarum sculptor est] imperaveram, ut huic annexas Figuras quam accuratissime depingeret, quare a me exposulabat, ut ei easdem æri insculpere permetterem, quia eadem terra rubra non admodum bene depingi poterant, atque hæc est causa, quare vobis impressam harum figurarum imaginem transmitto: hisce finem imponens, inter alia manebo.

Noblissimi Domini,

Vestrarum Nobilitatum observantissimus

A. de LEEUWENHOEK.

Epistola

EPISTOLA de 9 Mey 1687.

Data ad Regiam Societatem.

TRACTANS

Quo ordine farinacea substantia siue materia seminibus infundatur. de fabis vulgo dictis Cossi: in qua parte huius fabæ recens planta sita sit. Recens planta ex hac Faba desumpta. Flosculi, qui in recenti planta huius fabæ excreverunt. Sal & multum olei in fabis Cossi. Nulla farinacea substantia in fabis Cossi: & ideo hæ fabæ debent esse tostæ, antequam eadem in pulverem possunt redigi. Fabas Cossi parumper saltem esse torrendas, & in minutissimas esse redigendas particulas. Formatio fabarum Cossi. Fabæ Cossi, in parum aquæ depositæ, herbaceum ac gramineum recipiunt Colorem.

Delfis in Hollandia 1687,

Nobilissimi Domini.

Postquam sæpius cogitationibus meis perpensissem globulos, siue farinaceam substantiam, quæ pro primo alimento recenti plantæ [qua multa semina sunt gravida] inservit; & unde maximam in partem semina consistunt: nempe, num tales globuli, qui farinacea sunt substantia, irregulariter, siue ordine quodam intus in cavitatem seminum infundantur.

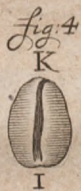
Præterita æstate circa autumnum semen Mespili (quod semen nos lapides Mespili nominamus) diffindendo occupatus fui, ut originem plantæ ex nucleo istiusmodi lapidis desumerem: attamen quotiescunque & quot lapides Mespili aperiebam,

nunquam tamen perfectam recentem plantam in iisdem reperire quivi, ob causam, quia nullus perfectus nucleus, sive medulla, in ullo lapidum formatus erat: num igitur hoc sit ex defectu sufficientis alimenti, an vero quod durus cortex nuclei (quem Mespili lapidem nominamus) nimis cito in crescendo obduratus fuerit, ac propterea non satis sese dilatare potuerit, ac hoc modo in cavitate lapidis non sufficientem potuerit recipere substantiam, nondum certo affirmare possum, quamquam hoc ultimum mihi simillimum veri videatur, quia omnino parva in lapide cavitas existerat.

Quod autem animo meo in hac observatione satisfaciebat, erat, quod pauca hæc farinacea substantia, quam ex diversis Mespili lapidibus desumebam, mihi perquam dilucide indicabat globulos, farinaceam substantiam in semine conficientes, hic non irregulariter in cavitatem, sive in involucrium seminis infundi, sed per hos primo confectos globulos sive per farinaceam substantiam seminis, continuo materiam sive substantiam transmitti, quæ rursus in globulos coagulat.

Hos primo dictos globulos rursus ex minoribus globulis esse compositos agnoscere quoque quibam. Ob hoc igitur ob oculos ponendum, ut ea de re eo melior conceptus formari posset, parum hujus farinaceæ substantiæ (quæ nucleum sive medullam confecisset) depingi mihi visum fuit, pro ut eadem Microscopio opposita erat.

Fig 1. A. B. C. D. Est parum supra memoratæ farinaceæ substantiæ, in qua liquido conspici potest, unum globulum alteri concatenatum & cointum esse, ac unum ex alio prodeuntem, & etiamsi in aliis farinaceis seminum substantiis, has particulas tam distincte nobis conspiciere non detur, neque globuli tam arcte & firmiter inter se sint cointi, quemadmodum hic conspiciamus, nullus tamen dubito, quin alimentosæ substantiæ, ex quibus globuli prodibunt, per primo confectos globulos protrudantur, atque hæc substantiæ ad extremum ultimo

timo confectorum globulorum progressæ, coagulant ibidem rursus in globulos, & hoc modo sese res quoque habere cum multiplicatione particularum adiposarum in animantibus, mihi imaginor. Porro rursus per aliquod tempus observatione quorundam seminum occupatus fui, ac inter alia fabarum Coffi; quæ jam temporis quoque in hisce nostris regionibus magni usus sunt, ad præparationem noti illius potus Coffi, Primo igitur scire desideravi, quo modo illæ in plantam excrescant. Quem in finem igitur perfectas Coffi fabas cortice suo adhuc circum vestitas, elegi.

Fig: 2. E. F. est nux sive cortex, in quo ordinario duæ Coffi fabæ, sepimento quodam separatæ, jacent. sed, eam fabam, quam nos simplicem esse fabam putamus, ex duabus distinctis consistere fabis, optime comperi, & talis duplex faba in se invicem optimo ordine est disposita, pro ut duos nucleos in Amigdalò, nuce avellana, pomo Armeniaco dispositos esse conspiciamus.

Fig: 3. G. H. Est Nux sive Cortex adversa parte circa medium apertus, ubi duas fabas cum planis suis lateribus ad se invicem videmus jacentes. G: est pars illa, quæ plantæ fuit annexa & per quam alimentum recepit suum. Et literæ H. illa pars adiuncta est, in qua recentes plantæ in fabis conficiuntur. F. I. K. Ostendit fabulam Coffi, planitie sua suprajacentem.

In litera I. orbiculum ejusmodi Fabulæ descidi, eundemque paulo majorem depingi curavi, duntaxat indicandi ergo, qua in parte Fabæ planta sita sit. Fig: 5. L. M. N. descissum adumbrat orbiculum, & littera O. indicatur, qua in parte Fabæ recens formetur planta, ubi illa pars, quæ in caudicem excrescet, e transverso dissecta est.

Porro diversas Coffi fabas per aliquod tempus in aquam deposui, ut tum temporis eo commodius initium plantæ exinde desumere possem, idemque Microscopio oppositum depingi posset, pro ut hic Fig: 6. P. Q. R. S. T. V. indicatur.

Q. R.

Q. R. S. T. V. sunt tria formata folia, in quibus mihi Vasa, & globuli, ex quibus ista consistunt, in aliquibus admodum distincta occurebant, ac quidem præcipue, ubi folia non duplicia aut triplicia in se invicem jacebant. Paucis aliquot globulis formam folii indicavi, eademque circa **T.** depicta conspicienda est.

P. Q. V. est illa pars unde radix & truncus primum suum initium desument. Hoc plantæ initio per aliquot menses Microscopio opposito, folia aliquo situ obducta sunt: & quemadmodum ordinario primum incrementum situs in trunculum conficitur, & post illud tempus ex fine istiusmodi trunculi globulus formatur & ex hujusmodi primo formato globulo rursus aliquot centeni globuli, adumbrantes hoc modo arbusculam, quemadmodum etiam hi multiplices globuli gravitate sua a se invicem disrumpentes quoque arbusculas adumbrant, pro ut ante aliquot annos a me adhuc dictum est: hic situs longe aliam omnino adumbrat figuram, multo propius cum floribus convenientem, pro ut hic in ultimo dicta figura 6. litteris. **A. A. A. A.** indicatur. Sed hujusmodi situs sæpius mihi quidem occurrit, imo in cadavere pediculi; ac quoque ex aculeo pediculi, & jam nuperrime ex frustulo corticis ovi Bombicis.

Porro fabas **Coffi** igni admovi, & quidem hoc modo veluti easdem vellem torrere sive deurere, ac magnam copiam oleosi ac aquosi humoris hoc modo ex illis provenire observavi. Has tostas Fabas in frustula confregi, ac frustula illa exigua quantitate puræ aquæ pluvialis perfudi, atque hanc aquam, particulis **Coffi** submersis, in auras evolare sive exhalare permisi, ac tum in eadem magnam copiam oblongarum particularum salinosarum diversæ magnitudinis observavi (sed pleræque supra modum erant exiguæ) omnes illarum fines decurrebant acutæ sive acuminatæ ac in medio erant crassissimæ.

Postea fabas **Coffi**, tam aridas, pro ut nobis advehuntur

tur vehementer admodum pressi, qua pressura ex his major copia olei (quam cogitari posset) provenit, quod oleum quoque observavi atque animaverti idem admodum clarum & exile esse.

Porro Coffi fabas ab omnibus partibus in exiguas dissecui particulas & continuo comperi easdem valde apertas & spongiosas esse, quam aperturam in nullo alio semine (huc usque a me observato sive conspecto) quam in osse Palmæ inveni. Nam quemadmodum fere omnia semina (initio plantarum, quod eadem in se continent, jam omisso) ex farinacea consistunt substantia, sic hoc semen non nisi ex ramosis in se in vicem constat particulis; cavitatibus multis in locis oleo oppletis: nam cum exiles admodum orbiculos a faba discidissem, visu meo oleum clarissime conspicerem, agnoscere & ex inde desumere quibam.

Conspecta jam formatione fabarum Coffi, minima admiratione dignum est, has fabas in farinaceam non posse redigi substantiam; nisi primo sint tostæ aut perustæ: torrendo enim multum olei depellitur & absumitur igne, ac ramosæ particulae fiunt debiliores, & quo durius sunt tostæ, eo facilius in mortario in pulverem possunt redigi.

Me autem quod attinet, istas Coffi fabas, quibus aqua decoctis, ante annum pro potu matutino subinde usus fui, non admodum peruri permitto, eademque fabæ tam subtiliter triduntur, sive in tam exiles rediguntur particulas, ac per sericum cribrum transmittuntur, ut in iisdem ne minima quidem durities digito animadverti possit, non aliter quam si farinam inter digitos haberemus.

Harum Coffi cribratarum fabarum quædam quantitas cantharo hunc in finem præparato imponitur, ac aqua pluviali per aliquod tempus cocta, & adhuc coquente, perfunditur; ac postea hæc Coffi commixta materia rursus in ignem constituitur, at non eousque dum coquat, & postea dum parum temporis ab igne fuerit semota, hunc Coffi bibo potum.

Hic memoratus conficiendi modus non quidem magnum adfert lucrum, sed sapore jucundior istis, qui adustum saporem

rem nihili æstimant: cum enim fabæ Coffi vehementer deardentur, ac in majores tunduntur particulas, tum eadem multo citius in pulverem redigi ac percribrari possunt; ac potus citius clarescet, ac propter ejusdem amarum & adustum saporem sese latius distendet, ac plus liquoris suppediet; præsertim cum tostæ ac cribratæ Coffi fabæ simul cum aqua coquantur.

At si judicemus, oleum & sal, quod in fabis Coffi reperitur, plus commodi nostro afferre sanguini, ac aliis corporis nostri partibus; nobis exigua tostura sive perustio fabarum Coffi præferenda est majori perustioni; in ea potus Coffi, quem antea, me matutino tempore consumere, dixi, superficie permagna copia particularum oleosarum natat, quæ particulae oleosæ minime tam multæ esse possunt in fabis Coffi, majorem in modum perustis, in hujusmodi enim plus olei igne absimitur, ac per vim ignis abiguntur.

Multi, potus Coffi valetudini non inservit, dicunt, nisi idem potus admodum clarus absumatur, sive bibatur; at hoc dictum non magnæ apud me est fidei; quia apud me est inconcussæ veritatis, Coffi particulas (oleo & sale, quæ in eodem reperiuntur sepositis, sive omisiss) tam duras & inflexibiles esse, ut illæ in partes corporis nostri usque protrudi nequeant.

Exiguum frustulum a faba Coffi [postquam ab eadem frustum aliquod discidissim] abscidi, idemque Microscopio opposui, eum duntaxat in finem, ut Nob: Vest: apertas ac spongiosas particulas, ex quibus faba Coffi constat, indicarem.

Fig: 7. A. B. C. D. est particula sive frustulum fabæ Coffi, quod non majus depingi curavi, quin duæ arenæ crassæ illud contegere possent. Loca, quæ hic, ut oculo apparet, nullis aperturis sunt denotata, & quorum aliquot rursus ex globulis constare videntur, illa oleo opplata sunt. Quando faba Coffi est dissecta, ac illam dissectam particulam in digitos comprimimus nostros, aut in aliud quodvis corpus, tum digiti nostri, illud-

illudve corpus, quam plurimo oleo erunt commaculata [secundum proportionem compressionis, quam efficimus] imo affirmare possim, talem digitum aliudve corpus plus quam mille exiguis oleosis guttulis esse oneratum: at sciri oportet, superficiem omnium particularum oleosarum non perfecte esse rotundam: sed particulas oleosas diversis quoque in locis irregulariter inter se esse collocatas.

Sæpenumero ad incrementum Coffi fabas perducere conatus sum: sed continuo res successu caruit. Num hæc fuerit causa, quod Coffi fabæ nimis essent venustæ, numne in loco, ubi ex terra prodeunt, nimis arefiant, ut absque putrefactione in longinquas & longe semotas possent devehiri regiones, unde reliqui fucci, qui alimento recentis plantæ [quæ in unaquaque faba, formata est] inservire possent, arefacti sunt, hoc mihi est ignotum.

Sæpe numero quoque fabas Coffi puro in vitro sub aquam deposui, ac tum temporis nec aqua nec fabæ aliquem sive ulum recipiebant colorem: at cum fabas hoc modo in aquam deponebam, ut aliquot earum extra superficiem aquæ parumper eminent, tales fabæ herbaceum sive gramineum assumebant colorem, ac aqua quoque reddebatur herbacea.

Huc usque non alias fovi cogitationes, quin Coffi fabæ essent terræ fructus, & quod eadem singulis annis eodemque modo confererentur, quemadmodum nostra pisa & fabæ conseruntur.

Sed cum ante aliquot dies cum quodam Professore & eximio botanico (qui ante aliquot annos in India Orientali fuisset) hac de re verba consererem, hic Dominus me erudiebat, hasce Coffi fabas produci, sive semen arboris esse, quæ in eam assurgit altitudinem, ut in hac nostra Regione salices assurgere solent.

Propositum meum fuit, ut juxta has adhuc plures mitterem observationes, sed ne justos epistolæ limites transilirem, finem imponam, ac esse persistam.

Nobilissimi Domini,

Nobilitatum Vestrarum observantissimus &c.

A. de LEEUWENHOEK.

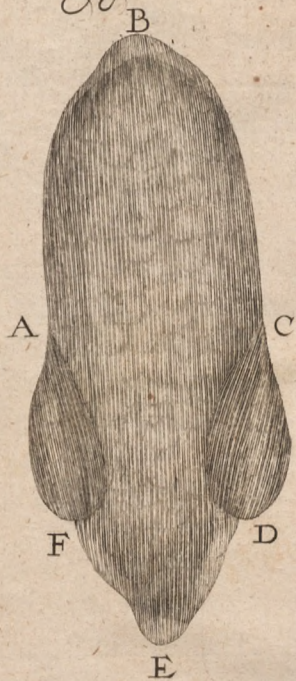
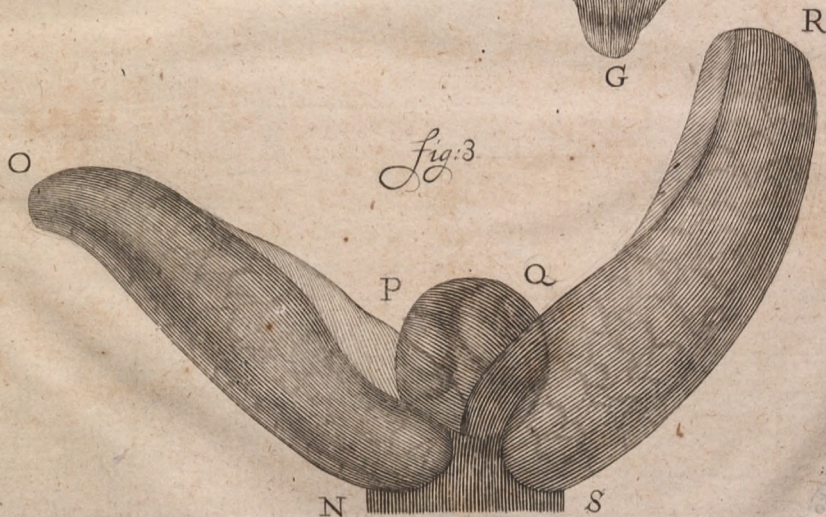
EPISTOLA de 13 Junii 1687.

Data ad Regiam Societatem.

TRACTANS,

Quod origo plantarum, quæ in grano Tritici sitæ sunt, ex tribus plantis cum radicibus suis consent. Quod planta Materna harum trium plantarum sex foliis instructa sit, quod unum Tritici granum duas Peculiares habeat membranas. Quod unumquodque granum Secalis, quatuor distinctis sit instructum plantis; & quod planta Materna sex quoque habeat distincta folia. Quod in uno Hordei grano quinque distinctæ sint plantæ. Recens planta in Fagopyro quatuor habet folia, eaque per totam jacent dispersa farinam. De recenti planta in Hordeo, in Semine, quo aves ex Canaria vescuntur (belgice Canary-zaat) ac in Acetosa. Quod illud, quod nos semen betæ rubræ nominamus, non sit semen, sed involucrum seminis, in quo 3. 4. aut 5. semina sunt collocata. De origine plantæ in semine Chærophyli, Quod Semen Raphani, semen Napi, Semen Caulium semen Brassicæ Cypriæ Italicæ, semen Raphani Hispanici, semen Sinapi, semen Rapæ, semen Trifolii pratensis, semen Cannabis, semen Cocleariorum, non farinaceam substantiam, sed duntaxat folia & radices in se contineant. Quod semen Nasturtii totam recentem plantam in se habeat. De semine trifolii odorati. Quod Arbores & plantæ ab origine sive principio creationis sint oriundæ.

Fig. 1*Fig. 2**Fig. 3*

Delfti in Hollandia 1687.

Nobilissimi Domini.

INter alia originem plantæ in Tritico quæsi-
priusquam triticum ad fruticandum perdux-
issem, sed tantummodo parum temporis in
aquam deposueram, aut aliquot Tritici grana
in ore continueram meo, idque solum eum
in finem, ut membranæ, in quibus origo plan-
tarum occlusa jacet, utcunque humescerent, & ut eo melius
membranas a recentibus plantis separare possem. Postquam
igitur duas distinctas membranas ab origine plantæ separassem,
originem plantæ Tritici exinde desumpsi, eandemque Micro-
scopio opposui, ac e vestigio observavi, ejusdemque conclusa
folia ex nullis aliis particulis videri constare, quam in altum
assurgentibus vasis, quibusdam incurvationibus & exiguis tu-
berculis, quæ tubercula duntaxat ex exhalatione humoris ex
iisdem orta esse, mihi imaginabar.

Fig: 1. A. B. C. D. E. F. est initium totius plantæ, & E. F. D.
sunt illæ particulæ, ex quibus non tantum tres distinctæ radices
prodibunt, sed simul quoque sunt tria distincta initia plantarum,
nam exiguæ eminentes particulæ F. A. & G. D. sunt di-
stinctæ plantæ, ita ut ex omnibus Tritici granis (quod ani-
madversione dignum est) non singularis prodeat planta, sed in
unoquoque Tritici grano tria distincta plantarum initia for-
mantur. Et quemadmodum in Cinaris supremum fructum
maternam Cinaram nominamus, quia omnium aliarum maxi-
ma est, ac cæteras Cinaras pullos nominamus: eodem jure su-
pra eminentem plantam Fig: B. maternam quoque plantam
nominare nobis licet; ejusdem enim radix inferior omnium ut
in Littera E. eminet, ac cæteras recentes plantas F. A. & D. G.
ejusdem plantæ duos pullos nominare licet.

Ut jam duas magnitudines principiorum harum recentium plantarum ob oculos ponerem, easdem juxta magnum deposui Tritici granum, ac granum Tritici quarta parte circiter majus esse judicavi, ac diametrus ejusdem quarta parte circiter major. Hoc cum ita sit, unum Tritici granum tribus hisce distinctis plantis recentibus sexagies majus esse, dicere nobis integrum est, quæ plantæ in uno quoque Tritici grano conficiuntur, quæ quoque primum suum alimentum ex Tritico sunt recepturæ.

Quando attentione summa conclusa folia, iam supra memorata [ut A. B. C.] contemplabar, mihi firmiter imaginabar, intrinsecus in his conclusis foliis, adhuc alia folia confecta esse.

Ut hac in re mihi satisfacerem, tantum effeci, ut prima folia a se invicem separaverim, & tum temporis duo interna folia mihi ob oculos posui.

Fig: 2. G. H. I. K. L. M. sunt plantæ alterius Tritici, cujus, ut supra dixi prima illius folia, ut I. & L. a se invicem separavi, & K. sunt folia, quæ in primis foliis occlusa jacuere.

Porro prima externa folia originis plantæ ut I. & L. diffregi, ut eo melius, si possibile foret, duo interna folia aperirem, contemplandi ergo, numne intrinsecus rursus minora essent confecta folia.

Post diversas operationes, quas circa principium maternæ plantæ in Tritico institui, tandem tantum effeci, ut hæc interna folia tali modo a se invicem separaverim, ut eadem non tantum mihi ipsi possem ostendere, verum etiam eadem Microscopio opposui, atque hoc spectaculum laminæ incisorii in manibus tradidi, ut hæc prima interne jacentia atque conclusa folia, iam temporis a se invicem separata, pro ut illa conspiceret, depingeret.

Fig: 3. N. O. P. & Q. P. S. sunt talia duo folia a se invicem separata, pro ut hic antea in Fig: 2 littera K. indicavi.

Quod-

Fig: 4

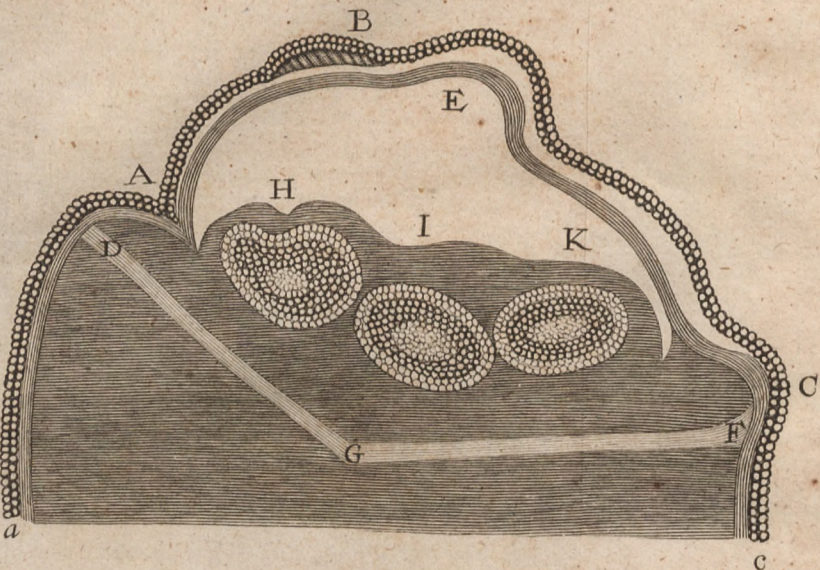

Fig: 7

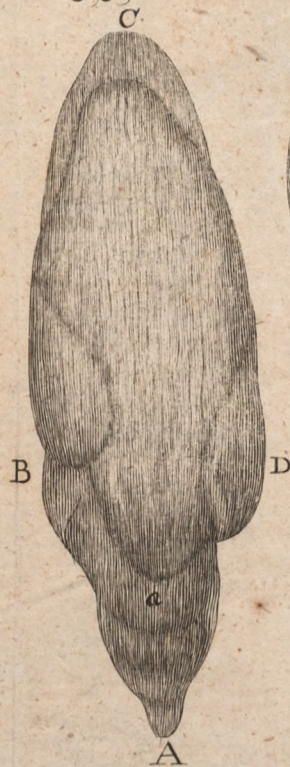

Fig: 8

Fig: 9

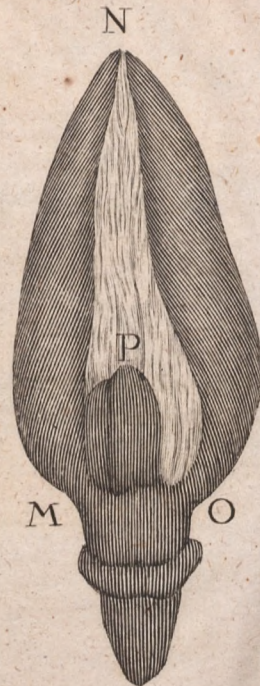

Fig: 5

Fig: 6

Fig: 10

Quodque magis est, non tantum in Materna planta Tritici duo interna folia mihi ob oculos posui: sed præterea tertium adhuc genus foliorum contemplatus sum, quæ laminæ incisor, pro ut illa videbat, incidendo imitatus est, quæ hic in dicta Fig: 3. literis P. Q. indicantur.

Porro hæc tria principia recentis plantæ in Tritico Fig: 1. F. A. & C. D. e transverso discidi, ut ab F. ad D. idque solum indicandi ergo, quo modo & quo in ordine hæc radices [sive illud, quod loco radicum & plantarum erit sive inserviet] iuxta se invicem jaceant, ac præterea multiplicia vasa, quæ in hisce radicibus & plantis iam demum confecta sint: nam etsi hæc vasa nullis cavitatibus sint denotata, quia illa in iisdem non conspiciuntur, attamen sunt vasa, quæ scissura cultri sunt oppleta.

Fig: 4. A. B. C. est primum plantarum involucrium, quod totum Tritici granum commune habet. Hoc involucrium ex nullis aliis constat particulis, quam ex compositis vasculis, quæ in longitudinem Tritici discurrunt, quæ vasa e transverso discissa, in eodem cortice indicantur, ubi circa B. eadem vasa parum in longitudine sua conspiciuntur. Secundum involucrium partim literis D. E. F. indicatur.

Rationes, ob quas hæc vasa sive membranæ tam longinquo ab H. I. K. origine plantarum locata sunt, hæc sunt, quia hoc Tritici granum, admodum aridum, hic dissectum est, quæ scissura hæc membranæ haud difficile a particulis farinaceæ substantiæ, in qua hæc plantæ locatæ sunt, sese separari permittunt. Et quando hæc plantæ cum substantia farinacea, quæ ibi intra D. H. I. K. F. G. D. locata jacet, aliquem recipiant humorem, brevissimo temporis spatio tam late distenduntur, ut spatium H. E. K. I. impleant.

Sed hoc in paucis Tritici granis locum habet, nam cum plantarum principia, ac substantia, in qua jacent, arefactione quadam contrahuntur, contrahuntur quoque involucria, quæ ple-

plerumque farinaceæ substantiæ, in qua plantæ jacent, affixa sunt, pro ut hic in Hordeo indicabitur. H. I. K. ostendunt tria principia truncorum sive radicum in uno Tritici grano e transverso discisso.

In iisdem multo distinctius vasa conspicienda forent, nisi eadem cultri scissura (etiam si admodum sit acutus) implerentur; & quando has dictas particulas parumper humectavi, easdemque tum discindo, ostendunt sese hæc vasa multo distinctiora, sed tam cito humor hinc non demigravit, quin hæc particula tam irregulariter in se contrahuntur, ut tum multo minus in iisdem contemplandum sit.

De eo autem, quod adhuc conspiciendum superest, continuo conqueritur Pictor, ista exilia ac multiplicia vasa imitari, ipsi impossibile esse.

Illa substantia, in qua recentes Plantæ collocatæ sunt [quæ admodum exigua est] & quæ plantæ distinctionem per colorem inter ipsissimam farinam conficiunt, est, quia globuli, farinam ipsam conficientes, non tam pellucidi sunt, ac ideo non tam albi, ac farina est, quæ in majori particula Tritici jacet. Et hæc duæ substantiæ farinaceæ distinctæ adhuc dum separatæ jacere videntur, propter substantiam, quæ in claritate albæ farinæ antecellit, pro ut hic D. G. F. indicatur. Quando Triticum, ubi hic e transverso discissum est, totum indicare vellem, nimis magnum in charta occuparet locum, & ideo hic duntaxat pars justæ sive ipsissimæ farinæ in Tritico Litteris a D. G. F. c. indicatur.

Vasa, externum corticem sive involucrum Tritici conficiunt, partim indicare animum induxi meum, quia, quando vasa fere ad finem, ac quoque ad finem Tritici perveniunt, ipsorum incrementum non finiat in tubulis, sed quod eadem tum in crinitas excrescant particulas.

Fig: 5. L. M. O. P. adumbrant tubulos, sive vasa, quæ plurima in longitudinem externum corticem Tritici conficiunt, nempe

nempe istum corticem, qui Triticum concludit, prout Triticum in faccis ad forum defertur.

M. N. O. Sunt particulæ, crinitæ, quæ ex finibus vasorum excrescunt. Ita ut superna pars Tritici magna copia horum crinium sit obducta sive concreta.

Tandem quia secunda corticula Tritici sese admodum jucundam offert oculis, atque hoc ob transversum ac rectum vasorum cursum, ex quibus composita est, parvam illius particulam depingi, mihi visum fuit.

Fig: 6 Q. P. S. T. est exigua particula secundæ corticulæ sive Tritici involucris.

Porro recentes Secalis plantas sumpsi, posteaquam antea easdem membranis sive involucris suis denudaveram.

Fig: 7. A. B. C. D. est principium plantarum unius Secalis grani, pro ut ipsæ, Microscopio oppositæ, sese demonstrant. A. a. B. D. sunt istæ particulæ, ex quibus radices & trunci sive stramina prodibunt sive orientur. C. Est suprema pars externorum maternæ plantæ foliorum.

Hæc folia quoque, pro ut in viribus meis erat, a se invicem separavi, ut interna quoque contemplerer folia.

Fig: 8. E. F. G. H. I. sunt aliæ plantæ ex uno Secalis grano desumptæ. F. G. & H. I. sunt duo extima folia, quæ a se invicem separata sunt, quæ folia in præcedenti. Fig: 7. literis B. C. D. partim indicantur.

K. & L. Sunt duo folia, quæ a primis sive extimis foliis comprehensa fuere, quæ quoque a se invicem separavi, ut, si posset fieri, in his ultimis adhuc minora ostenderem folia. Sed hoc efficere nequivi, ut Pictori ostendere potuerim.

Sed ex alio Secalis grano exiguas plantas desumpsi, atque externa diffregi folia, & duo folia partim dissecai, unde, in hoc efficiendo, tertium genus foliorum, nudius quam antea sese ostendebat.

Fig: 9. M. M. O. sunt duo folia in Fig: 8. litteris K. & L. indicata. P. est tertium foliorum genus.

Mihi quoque sæpius occurrit ligamentum, sive vasa, quibus recens planta Secalis, farinaceæ Secalis Substantiæ cœnita fuit.

Quando jam radicem plantæ Fig: 7. circa A. e transverso discindebam tantummodo unum principium plantæ (quam dissecueram) animadvertēbam; & quando paulo altius ad B. aut D. radicem e transverso discindebam, usque dum ad a perveniebam, duo plantarum principia animadvertēbam; & paulo longius dissecans usque ad B. D. tria principia plantarum animadvertēbam; adeo ut me satis superque certiore reddere possem, etiamsi hucusque nunquam plura simul, quam tria radicum sive truncorum principia videre potuissem, attamen singulum Secalis granum quatuor principiis recentium plantarum instructum esse.

Nam A. a. sunt duo principia maximarum recentium plantarum sive truncorum, & B. & D. sunt duo alia principia.

Tandem inter multa Secalis grana, quæ e transverso discideram, semel vidi, me omnia quatuor principia truncorum sive plantarum [in uno Secalis grano] una discidisce scissura. Hæc principia plantarum Secalis quoque in farina quadam collocata sunt, quæ farina non tam alba est, quam illa ex qua Secale constat.

Has dissectas Plantas sive truncos in grano Secalis non depingi curavi, partim, quia easdem Pictori non tam claras ob oculos ponere quibam, quam eas, quæ in Tritico sunt; Deinde quia perexigua erat differentia inter istas, quæ ex Secali & eas, quæ ex Tritico erant, quam quod duntaxat illæ ex Secali multo minores essent.

Porro Hordeum examini subjeci meo, & ex eodem quoque principium Recentium plantarum desumpsi [postea quam easdem membranis suis denudassem] ac foliis a se invicem

cem separatis, in iisdem quoque animadverti interna folia, pro ut de Tritico & Secali dixi, ac propterea eadem, pictura demonstrari, non operæ pretium duxi.

Quod autem in Hordeo animadversione dignum est, hoc est, quod in unoquoque Hordei grano quinque distincta Recentium plantarum principia conficiantur. Ac propterea operæ pretium duxi, talia quinque principia plantarum, quæ una scissura sunt dissecta, indicare:

Fig: 10. A. B. C. D. E. F. G. est exiguum frustulum grani Hordei e transverso discissi, prope finem Hordei, ubi principia Recentium plantarum sunt confecta, in quo frustulo admodum clare quinque diversæ e transverso discissæ ovi instar sive ovatæ particulæ cum valis suis conspici possunt.

Quod hæc discissæ plantarum principia ex ovata constent rotunditate, & non perfecte sint rotunda, hoc duntaxat ex evaporatione humoris oriri, mihi imaginor, tam ex plantarum initiis, quam ex farinacea substantia, in qua hæc principia collocata sunt: si enim animadvertamus, quibusnam incurvationibus circumferentia sit arefacta, quarum externæ particulæ involucria sive membranæ sunt, quæ internæ incurvationes mediante aqua brevissimo temporis spatio sese dilatare possunt, unde tum plantæ rontundam loco ovatam recipiunt figuram.

Hæc plantæ in admodum parum farinacæ substantiæ quoque collocatæ sunt, quæ fuscior ac tam pellucida globulis suis non est, ut reliqua farina, ex qua Hordeum constat.

Hæc fusca farina inter G. A. B. C. D. E. collocata jacet, & inter E. F. G. farinacea Hordei substantia sita est. Et quamquam hæc fusca farinacea Hordei substantia hic admodum multa sive abundare videatur, attamen sciri oportet, hanc substantiam in Hordeo sese non latius (atque etiam in antea memoratis granis) extendere, atque oblique ascendere, ubi Recentium plantarum folia finiunt.

Post hæc Avenam contemplatus fui, atque principia recentium

tium plantarum ex ea desumpsi, & folia a se invicem separavi, ac eadem quoque internis instructa esse foliis conspexi, & initia recentium Plantarum esse numero tria.

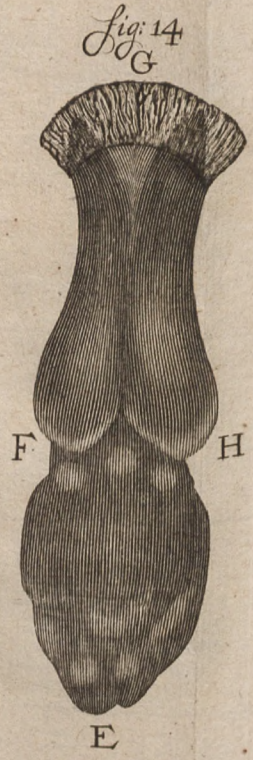
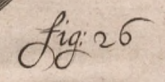
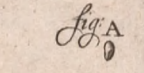
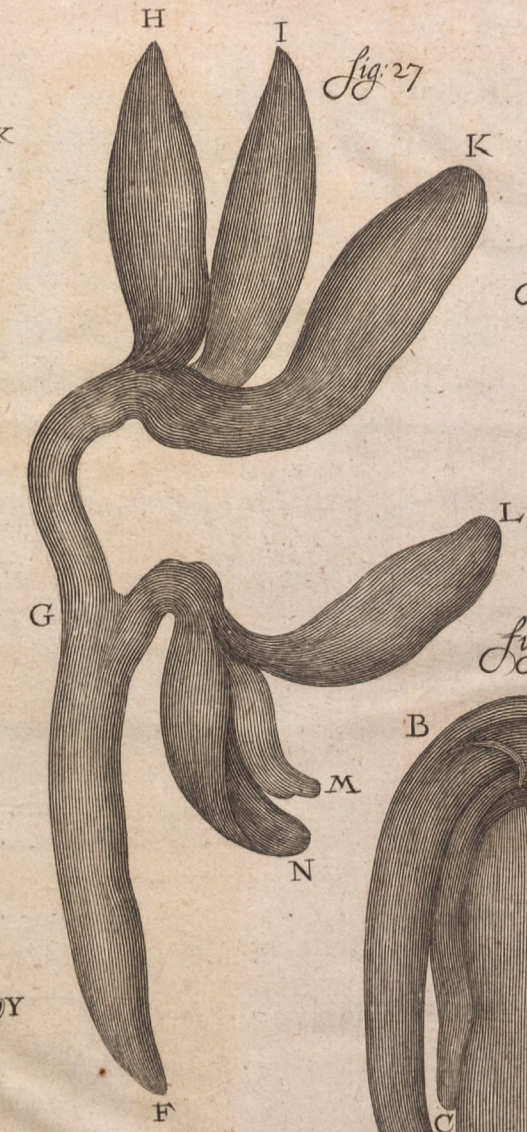
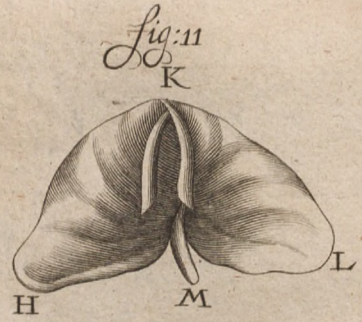
Cum iam unumquodque plantæ principium, quod in uno horum antea dictorum granorum confectum est, aptum sit 2. 3. 4. germina sive culmos (prout fructifera sit terra, cui grana illa demandantur) proferendo, nulla admiratione dignum est, unicum Tritici, Secalis, Hordei, sive Avenæ granum, tantam culmorum sive straminum multitudinem progignere.

Porro Anatomiam Fagopyri instituere conatus fui, at initium plantæ in grano Fagopyri a farina sua separare nequibam, priusquam durum corticem ab eo separassem, sive desumpsissem, & tum postea granum Fagopyri in aquam per aliquot horas deposuisssem, nam aliquibus in locis exilis tunica sive membranula farinæ, & farina rursus Plantæ (quæ diversis incurvationibus in farina locata est) tam arcte unita erat, ut farina & planta omnino deberent esse permadefactæ, antequam farinam & plantam a se invicem separare possem; Hæc Planta ex Fagopyro desumpta, in tam diversis jacebat incurvationibus, ut mihi plus satis esset laboris, antequam eandem exiguis aciculistali modo possem diffindere, ut apposite folia dignosci possent, folia enim erant admodum debilia.

Hæc folia Microscopio opposui, ac tum in iisdem animadverti tam supra modum magnum vasorum numerum [quæ in perfectis foliis foliorum fibras nominare solemus, cum re ipsa nihil aliud sint quam vasa] quam nostris oculis absque Microscopio in folio vitis sive Pampino conspici possemus.

Et quemadmodum in supra memoratis foliis in initiis plantarum tam Tritici, Secalis, Hordei & Avenæ, omnia illorum vasa, quæ in iisdem contemplanda occurrunt, rectâ, aut in longitudinem folii discurrant, quemadmodum hoc modo quoque procedunt vasa in foliis sive juncis, quos Triticum, Secale, Hordeum aut Avena proferunt. Sic e contrario re-

centibus Fagopyri plantis, folia infusa sunt, omnibus ramosis vasis instructa, convenientia cum foliis, quibus Fagopyrum instructum est, cum ad justum pervenerit incrementum. Hanc Plantam recentem Microscopio oppositam depingi quidem curassem, nisi illa nimis magnum locum (si mediante Microscopio contemplaretur) occupasset. Nam quemadmodum Recentes Plantæ in multis seminibus saltem parum loci aut longitudinis farinæ [in qua locata jacent] occupant: sic e contrario res sese habet cum recenti Planta in semine Fagopyri, nam illa non tantum radice foliisque suis longitudinem seminis absolvit sive complet: sed ejusdem folium aut folia in semine tam late jacent distenta, ut eadem ad latera membranæ Fagopyri usque jaceant expansa. Attamen Recentem plantam ex Fagopyrotam magnam depingi curavi, ut ejusdem figura agnoscenda sit: ac quoque exiguum frustulum e transverso a Fagopyro discidi, eum in finem ut indicarem, quo modo forma Plantæ in Fagopyro jaceat.

Fig. 11. H. K. L. M. est principium sive recens Planta ex uno Fagopyri grano, a farinacea sua substantia, in qua jacuit, separata, cujus folia, prout possibile erat, ab incurvationibus [quibus adhuc in farinacea jacens substantia instructa fuit] sunt extricata, eandem [ut hic antea dictum] tam magnam depingicuravi, ut distincte folia, radicisque sive trunci principium agnoscenda sint.

H. K. L. est magnum & admodum tenue folium, in hoc folio aliud multo exilius ac tenuius incumbit foliolum, quod cognitu perquam est difficile. Hoc exile foliolum aliqua ex parte a majori folio separavi, ut pictor illud contemplari posset, prout hic litera K. in dicta Figura indicatur: M. est illa particula unde radix & truncus sunt oriunda.

Porro Fagopyrum a cortice suo duro ac membrana denudavi, & prope finem, ubi radix principii Plantæ jacet, e transverso discissum Microscopio opposui, illudque hoc modo de-

pingi curavi, ut conspiciendum foret, quam admirabili modo recens planta in farinacea jaceat substantia.

Fig. 12. N. O. P. Q. Circumferentiam frustuli Fagopyri demonstrat, postquam a duro suo cortice, ac a tenui sive secunda membrana aut involucreto denudatum erat, & circiter punctuosam particulam [in qua principium radice jacet] discissum. N. O. P. ostendit e transverso discissum frustulum inferioris particulæ folii, quo usque eo loco adversus suam sectundam aut internam membranam jaceat, quæ Fagopyrum comprehendit. Quæ particula folii in præcedenti Figura 11. Litera L. aut H. indicatur.

A. litt. P. procedit folium introrsum in farinam, & complectitur sive defendit illius partis dimidiam partem, ex qua radix sive truncus oriunda sunt, ut literis P. V. T. indicatur.

Altera pars folii initium suum capit ab interna parte hic jam prædictæ Membranz ad P. & hic quoque interne jacet [pro dimidia parte] adversus membranam usque, ut P. Q. N. adeo ut hoc in loco adversus Membranam Fagopyri, nulla farina, sed folium jaceat. Sed hoc continuo in Fagopyro non habet locum; cum enim in medio Fagopyrum perscindamus, multum farinæ adversus Membranam jacere tum conspiciamus. Ab N. folium rursus introrsum procedit, prout hic N. D. S. indicatur. Adeo ut duo infimi fines folii, in Fig. 11. literis L. & H. demonstrentur, totius trunci principium comprehendant, aut defendant, quæ extrema trunci particula illud est, quod in E. & F. depictum est. In hac ultima dicta trunci particula, sive trunco, supra modum dilucidissime multiplicia conspiciamus vasa, imo non tantum in extremis particulis trunci sive nucleie ejusdem, sed quoque in discissis foliis contemplamur vasa, quæ e transverso ac quoque in longitudine sua sunt discissa.

Loca, T. Q. V. & D. O. S. sunt illa, in quibus substantia est collocata, quam nos farinam nominamus, & quæ in Charta impossibile erat imitari, qua propter hunc locum vacuum omi-

omissimus. Hujus enim farinaceæ substantiæ particulæ ex majoribus globulosis constabant particulis, quam particulæ Tritici, Secalis, aut Hordei, & hæ dictæ particulæ in Fagopyro, iterum ex parvis particulis sive globulis constant, particulas Tritici Secalis &c. in parvitate superantibus.

Sed quod mihi in farinacea substantia animadversione dignum occurrebat, erat hoc, quod nempe videbam, primo confectos globulos non orbicularem sive rotundam habere figuram, sed unumquemque eorum singularis esse formationis. Quid jam conspiciebam? unum hexagonum, alium vero octagonum aut plurium erat laterum. In summa, hisce globulis non aliam possumus adscribere figuram, quam ut nobis, nos magnam globulorum cereorum copiam habere, imaginaremur, & aut globulos alicujus flexibilis corporis, & quod omnes hosce globulos inter se confusos in vas aliquod sive capsam dejiceremus, & quod omnes hæ particulæ gravitate sive mollitie sua tali modo inter se coagularent, ut omnia aeris spatia, quæ inter globulos fuissent, dum adhuc erant perfecte rotundi, exinde decessissent, & ut globosæ particulæ in se essent compactæ.

Et quemadmodum hic supra dictum est, quamnam figuram sive formationem globulus farinæ Fagopyri habeat, attamen nos certiores reddere possumus, omnem farinam, ex quam exiguis constet globulis, illos omnes obliquos & angulosos esse debere, tamdiu in eosdem non sufficiens aquosa substantia infundatur, & præterea, tam liberi & dissoluti jaceant, ut globuli tali modo plana sua latera extendere possint, ut perfecte rotundam suam figuram recipere queant, quemadmodum iidem fuerint, cum primum erant confecti, aut ex multis particulis coagulaverant, sic per consequens dictam farinam ex parvis nondum perfecte rotundis globulis debere constare.

Porro Milium observationi subjeci meæ, observavi que, idem Milium, antequam ad nos deportetur, sive advehatur, inter

inter lapides commoli, ut cortice denudaretur, quemadmodum cum Oryza, & in his regionibus cum Hordeo & Avena agitur, ut ex iisdem Alica moleretur, qua molitura plurimorum Milii granorum non tantum illorum cortices avelluntur, sed plerumque continuo molliores Milii particulæ, in quibus principium plantæ locatum est, defricantur: adeo ut ex magna copia granorum Milii, ea quæ sivi & elegi grana, quæ adhuc in corticibus sive tunicis erant sita. Hæc grana membranis suis privavi, sive denudavi, & recentem plantam exinde desumpsi, ut Fig. 13. A. B. C. D. ubi literis B. C. D. folia & A. B. D. radix indicatur.

Me satis superque certiore reddere quibam, hæcce folia foliis internis esse instructa, at cum eadem a se invicem separare conarer, eadem sibi invicem tam arcte inveniebam agglutinata, ut illud effectum esset impossibile; cum autem ea Milii grana parum temporis in aquam deposuissem, folia eorum tam mollia & debilia erant, ut minimo attactu diffringerentur. Adjam quantitatem recentis plantæ ob oculos ponendam, eandem nudo visu cum Milii grano (in involucro suo jacente) dimensus sum, atque mihi affirmandum est, unum Milii granum octies & quadragies majus esse, quam recens planta in eodem.

Porro exigium perscrutatus sum semen, quo aviculæ ex Canaria vescuntur, quod ideo a Belgis (*Canary-Zaad*) nominatur: quod Semen in his regionibus [quod ego saltem sciam] nullo est in usu, quam ut aviculæ nostræ Canariæ eodem alantur. Hoc Semen primo cortice nudavi suo, ac tum involucra a recenti planta amovi, atque illud Microscopio opposui.

Fig. 14. E. F. G. H. est principium aut recens planta ex dicto jam semine Canariæ. E. F. H. est illa particula, unde radix & truncus sunt oriunda, & F. G. H. sunt folia. Hæc folia circa G. (eiusque mihi imaginor) pro ut illa jacent simplicia, optimum præbent conspectum, nam hæc vasculosæ, sive vasorum

rum, plenæ particulæ in eodem tam clare pellucidam habent essentiam, veluti CrySTALLUM esset. Hæc recens planta quoque est tantum exilis particula Seminis.

Semen Acetosæ (quia tam parvum est) contemplatus sum, & tum suo cortice nudato, conspexi, hanc recentem plantam, non circa finem hujus Seminis jacere, quemadmodum omnes jam memoratæ plantæ (Fagopyro excepto) sed plantam maximam in partem a farinacea substantia comprehendi, & reliquam partem Recentis plantæ parumper altero latere adversus Membranam Seminis jacere.

Ab hac recenti planta non tantum folia separare quibam; verum etiam vasâ in planta agnoscere,

Fig: 15. I. K. L. M. N. est recens Planta e semine Acetosæ. I. K. N. est ista particula ex qua radix & truncus sunt oriunda, & K. L. M. N. sunt folia. Sed cum suprema folia parumper in latere K. L. contemplarer, duo suprema folia iuxta se invicem jacere, conspiciere quibam, ac tum simul quoque tertium tanquam infimum folium conspiciendum erat.

In juventute mea sæpius perexiguum commedi Semen, quod Mannam nominamus, hoc Semen in dulci lacte coquebatur, acquam plurimi confirmabant, hunc cibum perquam salutiferum esse, & hoc Semen non crescere, sed in Polonia, quodam anni tempore, ex cælo deplurere, atque hujus Mannæ grana tempore matutino in rore ante Solis exortum linteis quibusdam esse colligendum.

De Hoc Grano sive Semine sæpius mecum cogitavi, ac narrationibus, continuo de illo habitis, non multum fidei adhibere potui.

Iam itaque factum est, ut circum circiter ante duos annos libras aliquot hujusmodi Mannæ acquisiverim, & simul ac hoc Semen conspexissem, statim idem agnoscebam, ac coctum ejusdem saporem; ac idem simplici saltem conspiciens modo, nostrates hoc semine maxime imponi sive decipi, statim conspiciebam;

spiciebam; nam in unoquoque granulo locum, in quo principium plantæ jacuisset, agnoscere quibam; & quemadmodum cortices Oryzæ & Milii lapidibus amoluntur, hoc modo quoque cortex hujus sic nominatæ Mannæ amolitur; qua molitura recens planta diffringitur sive amolitur. Sed diversa adhuc Semina ex magna Mannæ copia elegi, quæ adhuc in perfectis jacebant membranis sive corticibus, in quibus recentem Plantam agnoscere quibam.

Attamen esse quidem potest, ut hoc granum tempore maturitatis in rore matutino ante solis exortum, descindendum, ac linteis colligendum sit, quia alias in solis ortu calamus sive Pericarpium, in quo Semen forte lateret, ariditate sive solis ardore rimas ageret, & sic semen ex eodem elaboretur.

Quidam pereruditus Dominus mecum de propagatione Seminum differens, inter alia magnæ mihi admirationi ajebat, nobis in propagatione Plantarum in aliquibus feminibus cessandum sive quiescendum esse, nempe unicum semen diversas posse proferre plantas; ac in confirmationem horum suorum sermonum, nominabat Betam Rubram, nimirum cum unicum semen terræ demandemus, ex eodem diversas videbimus prodeuntes plantas. Ad hanc rem isti Domino tunc temporis respondere, aut satis facere ne quibam: sed postea semen Betæ Rubræ observans, istius rei rationem contemplari quivi. Illud enim, quod in Betis unicum sive simplex nominamus semen, revera non est unicum semen, sed Seminis Involucrum, in quo 2, 3, 4 aut 5 distincta iacent conclusa semina. Exile illud Semen Amaraci tenuis quoque observavi, ac contemplatus sum, initium siue originem plantæ tali modo esse locatam (& formationem Seminis convenire) quali modo principium plantæ & nucleus in Amygdalo, in pomo Armeniaco, & Persico jaceant.

Porro Chærophyli observavi Semen, posteaquam illud per viginti quatuor horas in aquam deposuisssem, ut durus cortex
ac

ac farinacea substantia parumper mollescerent. Hoc Semen præ aliis seminibus est admodum longum, & sic sese recens Planta quoque habet, quæ in medio suæ farinae jacet, idemque Semen admodum est infirmum, adeo ut plus quam viginti quinque Semina aperuerim, priusquam unicam plantam eandemque integram exinde desumere quiverim.

Sed cum postea alium instituerem aperiendi modum, continuo fere absque molestia plantam exinde desumere quibam.

Fig: 16. A. B. C. D. est principium Plantæ ex semine Chærophyli. A. B. C. est illud, unde radix & truncus oriunda sunt. B. C. D. sunt duo folia, quæ aliquantulum a se invicem separavi, ut eadem eo melius dignosci possent. Crassities hujus Plantæ propemodum cum crassitie unius capilli convenit, ac quam diu Recens planta adhuc humida erat, perquam dilucide vasa in eadem agnoscere quibam; at humore ex eadem evaporato, paucissima saltem conspiciebam vasa.

Multa adhuc varia observavi Semina, illorum autem observationem non annotavi, quia cum aliis conveniebant Seminibus, ac propterea non absonum esse duxi, ad ista transire Semina, quæ nullam in se habent farinaceam substantiam, & quorum tota substantia (duro cortice ac Membranis omissis) duntaxat ex foliis constat, & ex ea parte, ex qua radix & truncus prodibunt. Semen Raphani igitur sumpsi, idemque tam diu humidum servavi, donec aptissimo modo corticem ab interna substantia separare possem, ac contemplatus, totam internam substantiam, quam ordinario farinam nominamus, nil nisi quatuor folia esse, ac eam particulam, unde radix & truncus sunt oriunda. Hæc folia eousque a se invicem separavi, ac duntaxat tam magna depingi curavi [mediante intermedio Microscopio non admodum ampliante] ut illa apto modo forent conspicienda.

Fig: 17. E. F. G. H. I. K. indicat totam internam Seminis Raphani substantiam, E. H. est illa pars, un-

de radix & truncus sunt oriunda, & F. G. I. K. sunt quatuor folia.

Fig: 18. L. M. N. O. P. Q. demonstrat totam internam substantiam Seminis Napi aut Caulium, quod Semen in hisce nostris regionibus nullum alium ob finem annuatim terræ demandatur, quam ut exinde oleum conficeretur sive diverberetur, quod Oleum Napi nominamus. L. O. est illa particula unde radix & truncus originem trahent suam, & M. N. P. Q. sunt quatuor distincta folia.

Fig: 19. A. B. C. D. E. F. indicat quoque omnem illam substantiam, quam Semen Brassicæ Cypriæ Italicæ in se continet A. D. est illa particula, unde radix & truncus prodibunt & B. C. E. F. sunt quatuor distincta folia.

Post Hanc Anatomiam supra memoratæ Brassicæ Seminis, examini meo subjeci semen Brassicæ Rubræ & Albæ, at nullum discrimen inter hæc semina ac primo dictum Semen, quod annotatione dignum erat, in iisdem reperire quivi.

Fig: 20. G. H. I. K. L. M. indicat quoque omnem internam Seminis Raphani hispanici substantiam. G. K. est illa particula, ex qua radix & truncus sunt oriunda, & H. I. L. M. sunt quatuor distincta folia.

Fig: 21. N. O. P. Q. R. S. est tota interna substantia, quam ex semine desumpsi, ex quo terræ nascitur fructus, quem in & circum hanc nostram urbem Napum, & aliis in locis Rapam nominant. Hoc Semen quoque intra suum corricem nihil aliud continet, quam principium sive originem unius plantæ, cujus initium ac ejusdem truncus litteris N. Q. indicantur, & O. P. R. S. sunt quatuor distincta folia.

Fig: 22. T. V. X. Y. indicant omnem internam substantiam, quam Semen trifolii pratensis in se habet, hoc Semen ex duobus constat foliis, ut V. Y. & ex ea particula, ex qua radix & truncus oriunda sunt, quod ultimum hic litt: T. X. indicatur.

Fig: 23. A. B. C. D. E. F. est quoque omnis interna substantia, quam Semen Sinapi habet, cujus A. D. principium radice & trunci est, & B. C. E. F. sunt quatuor distincta folia. Pictor hoc aliaque semina jam prædicta depingens, sibi ipsi continuo imaginabatur, se perexiles depingere flosculos, at eum in illa permanere cogitatione permittebam.

Fig: 24 G. H. I. K. ostendit totam internam substantiam, quam Semen Canabis habet. Hoc Semen duo duntaxat habet folia, quæ hic H. & I. indicantur. G. K. est illa particula, ex qua radix & truncus sunt oriunda; in quibus jam prædictis feminibus istæ jacent particule, ex quibus radices & trunci sunt proventuri, inter media folia; at in hoc semine principium radice & trunci, a foliis membranula sive involucrio (quod quoque folia comprehendit) separatum jacet: adeo ut nobis ex hoc semine, ac quoque ex Semine Napi clarissime pateat, quod oleum, quod ex his feminibus exprimitur, sive verberatur, non sit substantia farinacea, sed quod Recens planta ipsa oleum præbeat, sive subministret.

Fig: 25. L. M. N. O. indicat Recentem plantam ex semine Cochleariorum, cujus M. N. O. duo sunt folia, & L. M. est illa particula, ex qua radix & truncus prodibunt. Hoc Semen quoque nullam in se habet farinaceam substantiam, ac depictum est, pro ut Microscopio erat oppositum.

Fig: 26. A. B. E. D. demonstrat omnem internam substantiam, aut recentem plantam, quam Nasturtium in se habet, prout illud membranula sua denudatum est. Postquam semen illud per quadrantem horæ circiter in ore meo continuissimè, aut parum temporis in aquam deposuissimè, ut eo medio Seminis membrana mollesceret; hoc autem nisi facerem, membranam ab planta [absque correptione ejusdem] separare mihi impossibile erat.

Hic videmus quam concinno ordine folia, & illa particula ex qua radix & truncus oriunda sunt, in se invicem sint concinnata.

C. D. E. sunt folia, ac istæ particulæ sive caules, quibus folia sunt annexa; & A. B. est illa particula, ex qua radix & truncus prodibunt. Hæc radix quoque tota membranulâ involuta jacet, & hoc modo separata ab reliqua plantæ particula.

Ad perfectionem ultimo dictæ plantæ in ejusdem semine indicandam, folia, ac eam particulam, ex qua radix & truncus oriunda sunt, pro ut in potestate mea erat, a se invicem separavi, eamque particulam Microscopio opposui, ac sic depingi curavi.

Fig: 27. F. G. H. I. K. L. M. N. est quoque omnis interna substantia ex semine Nasturtii. F. G. est illa particula, ex qua radix & truncus sunt orinda. Et literis H. I. K. L. M. N. indicantur sex distincta folia, quibus hæc planta instructa est.

Non tantum in eadem planta sex folia caulibus suis affixa agnoscere quimus, sed hæc folia cum germine Nasturtii ita conveniunt, veluti Nasturtium, adhuc valde recens, in hortis excrescere videremus, hoc saltem cum discrimine, quod hæc folia sint angulosa, quia eadem, arcte veluti in sese compacta, jacuerunt. Ac quoque, quod caules & folia non stent erecta, quemadmodum sex folia cum caulibus stant, cum sint in crescendo.

Et quoniam multi Semen Nasturtii non norunt, unicum Nasturtii Semen, tam magnum ut est, hic Figura A. indicavi.

Quoddam semen, quod mihi Spermacopolæ sive seminum venditrices Trifolium odoratum nominabant, a primo suo cortice denudavi, ac deinde a secundo suo involucro sive membranula, ac eam particulam, ex qua radix & truncus oriunda sunt, a secunda membrana omnino sive in integrum esse obvolutam, ac a foliis separatam jacere, contemplatus sum.

Fig: 28. O. P. Q. R. totam internam ultimo dicti seminis substantiam indicat. O. P. est illa particula ex qua radix & truncus

cus oriunda sunt, & Q. R. sunt duo folia, quæ ad hanc recentem plantam, in semine suo jacentem, confecta sunt. Hanc quoque plantam aliquo modo saltem ampliari permisi. Semina Malvæ Bohemicæ atque Erucae aperui, in iisdem quoque nilnisi formationes recentum plantarum inveni, ac nullus quoque dubito, si florum semina pervestigarem, quin inter eadem multa invenirem semina, quæ nil aliud in sese conclusum haberent quam recentes plantas, cujus rei jam post aliquot menses multa institui experimenta, quæ, ut brevis essem, hic non adjungam, quia vereor, ne Nobilitatibus Vestris nimis scribendo essem impedimento. Sed si Nobil: Vest: examine quorundam seminum sive herbarum sive foliorum inservire queam, quæ Nob: Vest: aliquo modo examinari sive observari desiderarent, etsi quam minima forent, perquam voluntarie humillimam illis meam impendam operam, ac jam eousque progressus sum, ut fere nunquam scopo aberraverim meo, quin sola contemplatione externi corticis seminum judicare potuerim, num Semina duntaxat in se recentem haberent plantam conclusam, num vero Recens planta in farinacea collocata esset substantia.

Ex Anatomia horum ultimorum ac præteritorum Seminum, nullus dubito, quin Nob: Vest: jam magis quam antea satisfecero, nempe, quam plurima esse semina, quorum tota substantia interna nihil aliud est, quam illud, ex quo radix, aut truncus & folia oriunda sunt; quæ particulæ tam concinne in sese dispositæ jacent, ut eadem nudo oculo perfectam rotunditatem conficere videantur.

Cum non simplici tantum oculo, sed attenta quoque animadversione supra modum admirabilem & incomprehensibilem prudentis naturæ, aut potius, sapientissimi Conditoris totius Universi, contemplemur ordinem, qui Conditor in multa semina non tantum initium recentis Plantæ, ac farinaceam juxta infuderit substantiam (in qua Recens Planta jacet)

ut

ut pro primo alimento Recenti plantæ inserviret, sed quoque, quod in diversis seminibus talis farinacea substantia non sit inveniendā, intrinsecus nullis aliis particulis quam ipsissima planta oppleris.

Propter quam immensam & inperscrutabilem perfectionem nobis dicere ac concludere integrum est, nempe, omnes Arbores & Plantas ex terra nascentes, originem ab istis Arboribus & plantis ducere suam, quæ in principio creationis creatæ sunt.

Hasce meas cogitationes siue animadversiones hac de re amplius quidem extenderem, sed aliquibus (mihi imaginor) offendiculo foret, quapropter unicuique suum liberum permittam iudicium, ac finiam, sub spe aliquid saltem in hisce futurum, quod gratum reperietur, ac interim manebo.

Nobilissimi Domini.

Vestrarum Nobilitatum observantissimus.

A. de LEEUWENHOEK.

P. S.

Præterita æstate circa Autumnum, ac aliquo tempore post-hac, observando Bombycum ova occupatus fui, qua de re intra breve temporis spatium meas annotationes, ea de re scripto consignatas, ad Nobil: Vest: transmittam.

Epistola

EPISTOLA de 11 Julii 1687.

Data ad Regiam Societatem.

TRACTANS,

Quod Bombycum ova subliuida fiant, oritur duntaxat ex exili Membrana, quæ intrinsecus adversus corticem Ovi locata est. Ubinam locorum animalculum ex semine virili sese in Ovo locat. Exilis admodum Bombyx in Ovo. Subitum Bombycum augmentum in Ovis. Vasa sive venæ in nondum natis Bombycibus. Ovi Testa. Membrana, quæ in Ovo est, transit ad Corpus Bombycis. Ab initio Creationis, Anima vivens animalculi in semine virili Bombycis innata est. Bombyces illos per aliquot menses in ovis conclusos debere jacere. si annum habeamus, in quo quamplurimæ regnant Millepedæ [belgice Rupsen] nullam esse sequelam, proximo anno iterum tam multas fore prodituras. Bombyces tempore matutino non vero pomeridiano ex ovis prodeunt suis. Bombyces ova sua mordendo diffringunt auxilio humidæ substantiæ, quam ex corpusculo suo deducere norunt. Inexcogitabilis perfectio in iisdem. Millepedæ quæ Circa Autumnum in ovis suis erant perfectæ, ac tamen in mense May demum ex ovis repebant suis. Quamobrem homines retortis conspiciant oculis, ac Animantia non. 8. distinctæ plantæ in uno Hordei grano.

F

Noblissi-

Nobilissimi Domini.

LN Vest: Nobil: Epistola de 17. Junii 1685. inter alia mihi commendatur, ut fertilia & infertilia Bombycum ova examini subjicerem meo. Eum in finem igitur præterita æstate Bombycum Ova mihi comparavi; sed quoniam isto in tempore Bombyces tam perfectæ erant staturæ, ut iidem ex Ovis proriperent suis, Observationes meas distuli, donec talia mihi comparassem ova, quæ parum temporis nata erant.

Fortuito in sermonem incido cum illo, cujus liberi Bombyces aluissent; sed Ululæ sive volatiles creaturæ, quæ Bombycum Ova pepererant, omnes illo tempore, excepta una obierant: adeo ut ultimo parta Ova duos dies essent nata, antequam eadem observabam: attamen annotationes meas, ea de re scripto consignatas, Nobil: Vest: communicabo. 7. Septembris 1686. Bombycum Ova, sex dies nata, examini subjeci meo; Hæc, cum nudo aspicerem oculo, sublividum referebant colorem: diversorum Ovorum ex ordine supremam Ovi Testæ particulam tam subtiliter, pro ut mihi possibile erat, discidi, ac continuo observavi, in Ovo perexilem jacere membranam, quæ oculo subnigra esse videbatur: hanc subnigram particulam exinde desumpsi, eandemque mediante Microscopio visui opponens meo, comperi non esse subnigram, sed violaceum habere colorem; sed ubi hæ violaceæ particulæ aliquo modo densæ in sese jacebant, subnigra erat.

Hæc violacea perquam exilis membranula adversus testam ovi jacebat, adeo ut mihi istam esse membranam imaginarer, in qua Bombyx formaretur.

Porro Ovum partim globulis pellucidis oppletum erat, qui
tam

tam arcte in se compressi jacebant, veluti nobis metipsis, in sese magnam copiam exilium bullularum, aqua oppletarum jacere, imaginaremur conspiceret: ac præterea reliquam ovi partem implebat adhuc multo major numerus multo minorum globulorum, qui omnes in admodum pellucido natabant humore. Hi globuli in sese jacentes nudo nostro oculo subrufum referebant colorem.

Postea Bombycum Ova dissecai, quæ sex aut octo dies ante primo dicta ova nata fuerant, quæ sublividum assumpserant colorem, exilibus subnigris circumdata punctulis, ac ex Ovo membranam, jam perfecte formatam, desumpsi: eadem enim membrana intrinsecus totam ovi testam convestiebat sive am-
biebat.

Porro Bombycum Ova, duos saltem dies nata, sumpsi. In his flavus color (quem habuerant dum recens erant nata) jam parum in subrufum erat mutatus: Hæc Ova diversimode aperui, ac continuo animadverti, in iisdem exilem jacere particulam, quæ particula erat violacea; hæc particula initium erat membranæ, quæ intrinsecus in ovo formaretur, præterea magnos aliquot globulos contemplabar jacentes, qui aliquo modo violaceum assumpserant colorem; qui globuli ad ulteriorem membranæ formationem inservirent.

Hæc Membrana admodum exilis pro magnitudine sua erat, ac exigua parte Ovi testæ cuncta erat.

Animadvertens jam extrinsecus particulam Ovi, ubi membrana Ovi testæ cuncta fuerat, ibidem exile consistens punctulum conspiciebam; hoc punctulum mihi istum esse locum imaginabar, ubi animalculum ex semine masculino maris incoitu, ad sive in Ovo sese locasset, ac locare deberet, & hoc ni fiat, Ova esse infertilia. Hoc meam confirmabat opinionem, cum post hæc illa Bombycum Ova contemplarer, quæ infertilia sunt, hæc enim hoc punctulo carebant, ac in iisdem nulla formabatur membrana ac proinde talia infæcunda Ova flavum su-

um retinebant colorem: subcæruleus enim color, quem ova recipiunt, duntaxat oritur ex membrana, quæ intrinsecus circum totam Ovi testam jacet, ac per Ovi testam (quæ pellucida est) perlucet.

Animadverti, cum Ova sedecim aut plures essent nata dies, quod tum hic supra memorata membrana, tam arcte Ovi testæ non esset cuncta.

10. Septembris Bombycum Ova, sex septimanas nata, in plana eaque striata, sive strias habente capsula recondidi, ac de die in sacco portavi meo, ac de nocte mecum in cubili sumpsi, ut continuo calida manerent. Ac in alia ejusmodi capsula Ova recondidi, quæ tres septimanas essent nata. Hæc Ova Uxor mea (sefe calide vestire solita) noctes dies que inter ubera gessit, ea intentione, ut in Autumno (si fieri posset) Bombyces delapsu temporis videremus augmentum capere.

Horum Ovorum aliqua post duos aut tres dies aperui: sed in iisdem nullam Bombycis formationem animadvertere quivi, quam 10. Octobris, quando nondum natum Bombycem observabam, qui crassitudine sua Capilli crassitiem æquabat, ac pro rato erat longus, sed tamen ut in corpore nulla possem agnoscere membra.

Elapsis adhud decem diebus, 20. nempe Octobris, nondum natos Bombyces in Ovis incrementum cepisse contemplantur.

His peractis, Bombycum Ova aperiebam, quæ Uxor mea secum portaverat, ac in iisdem mediante Microscopio contemplantur Bombyces tam magnos ut vulgarem digitum conspiciebam, ac, ut eosdem depingendos traderem, animo proposueram meo; sed cum animal hoc arefactum fuerat, tam irregulariter aruerat, & humida substantia ex Ovo, in qua animal jacebat, & ex qua porro sibi alimentum suum trahendum erat, ac quoque substantia humida ex animali ipso, ita evaporaverat, ut nec caput, nec caudam, nec reliquam corporis divi-

divisionem agnoscere potuissem, nisi prima instantia hanc divisionem distinctissime contemplatus fuissem.

Postea diversis quoque temporibus Bombycum Ova aperui, & quidem ista, quæ Uxor mea secum portabat, sed non ulterius incrementum Bombycis in Ovo animadvertere potui, ac humor delapsu temporis ex Ovis sic arescebat, ut non tantum Ovi testa internam recepisset cavitatem, sed tandem omnino tam plana fiebant, ut Ova, quæ Uxor mea secum portasset, in Musæo meo cum capsula deponerem sed ego Ova supra dicta tam diu in sacco portare meo continuabam, ut, cum illa post aliquod tempus aperirem, nullam in iis humidam reperirem substantiam, præterquam parum Olei.

Post quod tempus adhuc diversa Bombycum Ova (in Musæo meo jacentia) aperui, at in illis nihil notatu dignum reperi.

In principio Mensis Maij rursus Bombycum Ova (quæ per totam hyemem in Musæo meo jacuerant) aperui, ac tum temporis exiles animadverti Bombyces in Ovis, ac tum quoque diversas particulas globulosas in longitudine Bombycis juxta se invicem videbam jacentes, quas membra Bombycis futuras judicabam.

14. May rursus aliqua aperiebam Ova, ac tum temporis Bombycem augmentum capere contemplabar; quo tempore diversa Ova in capsula striata mecum in sacco portabam meo. Dilapsis quatuor diebus, hæc Ova rursus aperiebam, ac tum conspiciebam, plurimam humidam substantiam in Ovo sibi ipsi esse cunitam, ac tum quoque circulares particulas corporis Bombycis majores quam antea contemplari quibam.

19. May hora sexta sub vesperam, jam viginti quatuor dilapsis horis, quod præterita aperuissem ova, rursus duo diffecabam ova Bombycum istorum nempe, quæ in sacco portassent meo, ac magnæ meæ tum admirationi contemplabar, Bombycem tam brevi temporis spatio magnitudine sic accrevisse, ut

jam magnam venarum cum ramis suis copiam (qui subnigri erant) in corpore illorum conspiciere possem.

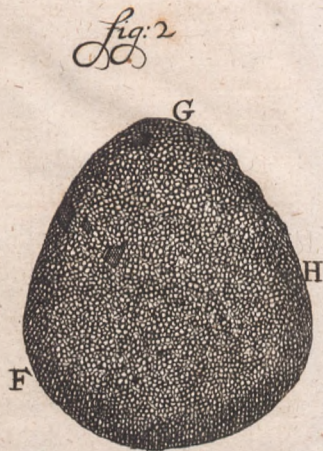
20. May circa sextam Matutinam, rursus diversa Bombycum aperiebam Ova, & jam magis quam antea mirabar magnum Bombycis augmentum sive incrementum; nam jam non tantum multas capitis particulas [quas duntaxat, cum ad justam magnitudinem pervenerunt, conspiciere possumus] agnoscere quibam; verum etiam magnam copiam exilium vasorum in capite jacentium contemplantur, quæ sese in tres congregabant ramos & hi tres rami sese iterum congregabant in unum magnum ramum, qui in longitudine ab altero latere corporis decurrebat, qui continuo in magnam copiam exilium vasorum sese dispergebat. Jam quoque ungulas dignoscere quibam; ac membranam, in qua Bombycem jacebat, reperiebam admodum debilem. Quando Bombyx in tergum deponebam suum, admodum dilucide, ab utraque parte capitis vasa, hic supra memorata, confici, conspiciere quibam, & ab utraque parte istius tractus, ubi ungulæ conficiuntur, hæc vasa in longitudinem corporis esse extensa sive decurrere, & ibi locorum, ubi ungulæ erant, sese hæc vasa rursus in majorem copiam exilium vasorum cum ramusculis suis dispergebant, ita ut hæc ungulæ alimentum suum ex his vasis recipere mihi viderentur. Ut brevis sim tot sub nigra animadvertēbam cum ramusculis suis vasa, ut perceptu sit impossibile: cum autem hi ramusculi extra modum exiles fiebant, tum omnem subnigrum amittebant colorem, ac tandem ita rarefiebant, ut prorsus visum effugerent omnem. Imo fas mihi est dicere, me nescire, num quidem tot arterias in corpore humano depictas conspexerim, quot quidem hic mihi occurrebant.

Cum Corpus Bombycis, quod maximam in partem adhuc clarum sive pellucidum erat, a se invicem separabam, tum multo majorem adhuc observabam numerum per exilium vasculorum sive striarum.

Hic

- 6 -

Hic quoque animo proponebam meo, ut talem Bombycem curarem depingi, sed humor ex iisdem vasculis tam cito non evaporaverat, quin vasa, antea a me tam distincte conspecta, jam irregularia jacerent, & eorum aliquot non essent agnoscenda.

Non abs re fore putavi ea vasa, subnigro colore instructa, indicare, quo modo illa in capite Bombycis sita sint, & quidem in tam imperfecto Bombyce, in quo neque ungulæ neque partes in capite dignoscendæ erant.

Fig: 1. A. B. C. sunt subnigra vasa (pro ut Pictor ea dignoscere potuit) quæ ab una parte capitis nondum in lucem editi Bombycis jacent. B. E. D. sunt tres magni rami, qui rursus in ramo A cuncti, sese rursus dispergit in multos exiles ramusculos, ac præsertim ibidem, ubi Bombycis ungulæ conficiuntur. Propositum meum quidem erat, ut vasa, ab altera parte capitis jacentia, quoque indicarem, ac depingi curarem, at cum Pictor eadem depingeret, conspiciebam, eum fissuras & rimas, ex arefactione humoris in hac materia exortas, vasa judicare, quapropter proposito supersedebam meo.

Hic præterea, formationem testæ Ovi Bombycis indicare, omittere nequeo, quia conjunctæ particulæ, ex quibus testa constat, tam firmiter ac arcte sibi invicem cunctæ sunt, ut eadem humidam substantiam diversos menses in se conservent, adeo ut minime evaporet.

Fig: 2. F. G. H. est discissa testa Ovi Bombycis, prout Pictor mediante Microscopio contemplabatur. G. H. est particula foraminis, quod Bombyx mordendo sibi aperuit, ac per quod isdem prorepfit.

21. May, sexta matutina, rursus diversa dissecabam Ova, actum contemplabar, multos Bombyces intra spatium viginti quatuor horarum, tali modo accrevisse, ut perfectioni nihil deesse videretur: non tantum enim perfectum conspiciebam caput cum omnibus suis partibus, ac præterea omnes ungulas
&

& membra, sed corpus passim crinibus esse obsessum, sive contextum.

Corpus aperiens, intestina conspiciebam, ac membrana, quam ante viginti quatuor horas admodum debilem compere-ram, jam evanuerat, ac ad corpus transierat, ac corpus passim subnigrum receperat colorem, sed caput nigredine supereminebat.

Ovum aperui, in quo Bombyx tam erat perfectus, ut per aliquod tempus, extra Ovum cum esset, se moveret. Hoc die sol admodum æstuabat.

Post sedecim horarum delapsum rursus supremam Ovi particulam dissecabam, ac tum contemplabar, Bombycem non tantum majorem habere motum, sed crines in corpore quoque longiores erant, quam illorum crines, quos antea aperueram, & quemadmodum supra memoratorum Bombycum corpora, cum eadem ex Ovis desumebam, adhuc erant humida, e contrario hic ultimus Bombyx omnino erat aridus, sive siccus, adeo ut omnis humor ad corpus transmeasset. Hunc ultimum dictum Bombycem, quem ex Ovo dissecueram, post spatium octodecim horarum adhuc viventem conspexi.

22. May circa septimam matutinam, rursus duo dissecabam Ova, & quam primum eadem erant aperta, statim Bombyx, qui in rodunditate Ovi jacebat, distendebat se in longitudinem, ac prorepebat.

Circa quartam pomeridinam, rursus contemplabar Ova, ac Bombyces quosdam jam ex Ovis prorepssisse suos conspiciebam, adeo ut observationibus meis, quas circa Ova institue-ram, quæ jam a 14 hujus mensis in sacco portassem meo, superfederem.

Post hæc Bombycum Ova aperiēbam, quæ in Musæo jacuerant meo, ac quæ eodem tempore, ut Reliqua, erant nata sive parta, ac conspiciebam, Bombyces in Ovis prope esse ejusdem magnitudinis & formationis, ut illi, quos 20 hujus men-

membris aperueram; hoc die vehementer africus plenis spirabat buccis, adeo ut de calore nullæ essent proferendæ querelæ.

23. May mane, rursus diversa aperiēbam Bombycum Ova, sed parvam omnino reperiebam mutationem, & hoc die nobis nullus aderat calor.

24. May hora matutina sexta, rursus tria aut quatuor Bombycum aperiēbam Ova; & quemadmodum continuo ista aperire ova conatus fuerim, in quibus (pro ut extrinsecus apparebat) maxime perfectos latere Bombyces judicabam, jam vero ista quærebam, in quibus imperfectissimi latitabat Bombyces, ob causam, quia ferme in omnibus Ovis membrana, in qua Bombyx jacuerat, jam pars Bombycis corporis facta erat, & unde jam ille Bombyx talem subnigrum assumpserat colorem, ut totum illius corpus, & præsertim caput, per testam Ovi conspiciere possem. Et in minime perfecto Bombyce membrana corpori ejus tam erat cœnita, ut eandem non nisi frustulatim a corpore separare possem.

Præterea aperiēbam Ova, in quibus perfectissimos esse Bombyces judicabam, in quibus omnes ungulas, crines in corpore, ac omnia contemplantur perfecta, & simulac unum aperirem Ovum, statim Bombyx ita in motu accreverat, ut caput elevarēt suum, ac omnia sua membra moveret.

De quo subitaneo Bombycis motu in Ovo, summo opere admiratus eram, nisi ipse has instituissem observationes, mihi prorsus creditu videretur impossibile: nam præterita æstate circa autumnum, multo plus caloris Bombycum Ovis attuleram, quam jam temporis habebant, attamen tantum efficere nequiveram, ut perfectos exclusissem Bombyces. Propter has Observationes animum inducebam meum, numne Bombycibus ab initio creationis aut prima illorum formatione innatum esset, ut exilis motus, seu anima vivens seminis virilis plus quam sex menses conclusus jacere deberet, absque augmento magnitudinis, quam tantum quod ex illius particulis princi-

pium corporis deberet confici, quod defensionem, ac ultimo alimento virilis animalculi esset, nempe hæc supra jam memorata membrana; & aliter si esset, omnes ferme Bombyces uno in anno possent interire. Nam cum paucos ante annos supra modum multas haberemus Millepedas sive multipedas, quæ pleræque ad eam perveniebant magnitudinem, ut pupulæ sive vasculorum instar fierent (belgice popkens of tonnekens) & quæ multipedæ multis in nostræ regionis locis folia arborum ita commedebant, ut nulla in arboribus folia essent superflua, magna cum anxietate hac de remecum verba faciebat quidam Dominus, nos proximo anno ab iisdem adhuc magis vexatum iri; at ego nullam ea in re esse consequentiam regerebam, etsi hæ pupulæ seu vasculorum ad instar animalcula omnia in volatiles mutarentur creaturas, ac Ova parerent, attamen nulla foret consequentia, ut proximo anno exinde Multipedæ deberent provenire; ob rationes, nempe, si in æstate circa autumnum calidum haberemus aera, vermes tum in Ovis suis intra brevissimum temporis spatium magni aut perfecti fiant, ac exinde prodeuntes, omnibus illis pluvia aut frigore intereundum esse, & præsertim cum Ova in tam crassâ tela aut Multipedarum nido tam arcte conclusa non jaceant, ut pluvia ab illis arceatur. Nam in talibus Multipedarum nidis, qui crassi & magni in fine ramorum arborum locati sunt, media hyeme a me apertis, persæpe admodum exiles Millepedas sive Multipedas inveni.

A 24. usque ad 29 May, adhuc diversa aperiebam Bombycum Ova, at nihil notatu dignum reperiēbam, nam Vermes in Ovistali modo accreverant, ut nullum invenirem, quin Membrana corpori suo cuncta esset. Ab illo tempore spiraverat Aquilo vel Boreas, adeo ut de calore non foret conquerendum, quanquam in Musæo meo calidum erat, quoniam antemeridiano tempore a sole illustratur, & hoc tempore septem Bombyces ex Ovis prodierant suis.

Post

Post hæc observavi, Bombyces continuo tempore matutino ex Ovis prodire suis, & non pomeridiano. Quapropter ultimo May sub vespëram Bombycum Ova numerabam, ac circiter ducenta adhuc esse comperiebam. Postero die, primo nempe Juny, hora sexta matutina jam omnino 97 Bombyces ex memoratis Ovis proreperant, & in prandio circa primam, adhuc 32. Ac toto pomeridiano tempore, quanquam tum temporis calidum esset Cælum, ex reliquis Ovis non nisi unus prodibat Bombyx, & sequenti vero die septima matutina, rursus 40 Bombyces ex Ovis prodierant suis.

23 May, quoque contemplatus Ova, quæ in sacco portasse meo, & per totam hyemem capsula inclusa in Musæo reliqueram meo, ac comperiebam humidam materiam, ac membranam, quæ in iisdem fuerat, tam regide ad se invicem esse arefactam, ut minimo attactu in frusta disrumperet.

Illa Bombycum quoque Ova observabam ac contemplabar, quæ Uxor mea secum portasset, & in aliquibus aliquem reperiëbam humorem, & ea apriens, in quibus externo aspectu plurimus supererat humor, ac in quibus membrana composito adhuc jacebat ordine, magna admiratione contemplabar in tali Ovo Bombicem esse, qui ferme tam magnus erat, quam perfectus Bombyx in suo Ovo. Post hæc rursus hæc Ova quatuor aut quinque dies in sacco portabam meo: ac tum iterum aliquot istorum Ovorum aperiebam, in quibus perfectissimos esse Bombyces judicabam, ac aliquos nigram assumpsisse essentiam comperiebam, ac membranam in corpus illorum transmigrasse; hisce peractis Ova rursus in Musæo relinquebam meo.

Quando 1. Junii tria aut quatuor Ova aperiebam, inter illa unum reperiëbam Bombycem, sese paululum moventem, reliqui vero in Ovis erant mortui; sed hi minime tam magni erant, quam alii, quod ortum esse judicabam, quia non sufficiens habuissent alimentum. Alia rursus apriens Ova, in iis

mortuum quidem reperiēbam Bombycem, sed nulla ex parte perfectum siue iustæ magnitudinis.

Continuo comperi, foramina in Ovorum testis, per quæ Bombyces prorepserant, circum foramen esse subnigra: & quoniam mihi imaginari nequibam, hanc inquinatorem a corpore Bombycis, pro ut ille ex Ova prorepat, afferri: Bombycum nondum editorum accurate rationem habui, cum essent occupati demordendo Ova sua siue perrodendo, ac continuo animadverti, Bombyces in mordendo siue perrodendo sæpius subnigrum aquosum humorem ex ore suo proferre, quo humore testam ovi (ubinam eandem demordebant aut perrodebant) humectabant: imo non tantum, ut humidam materiam intrinsecus adversus testam Ovi adferrent: sed cum foramen in Ova tam magnum fecissent, ut humorem quoque extra testam ovi deferre possent, tum testam interne & externe humectabant.

Observavi quoque, cum Bombyx testam Ovi humectaret, eundem tum, parumper antea a mordendo desistere, cum interea (ut mihi imaginor) humidam materiam ex corpore suo in os deferret suum, quemadmodum Boves, cibum ruminantes suum, a ruminando desistunt, cum rursus novum cibum ex corpore suo in os deferent suum.

Hinc concludebam, Bombycibus absque tali innato humore impossibile esse sua perrodere Ova. Hujus humoris parum Bombyx quoque consumebat, nam in eo loco, ubi testam Ovi humectarat, tam diu perrodere persistebat [antequam se loco moveret suo] donec humorem & derafum Ovum [pro ut hoc ultimum mihi apparebat] consumpsisset siue commedisset. Ob quam inexcogitabilem perfectionem in hac exili creatura obstupecebam, & animum inducebam meum, non tantum Bombycem hoc modo esse instructum, verum etiam omnes Multipedas, ac quoque pulices ipsos, perfectos in ovis suis factos, humidam materiam ex corpore proferre suo, ut Ovorum suorum testas molles redderent, & quidem circa istam
ovi

ovi partem, ubi mordendo laborabunt, prorependi ergo, ac quidem esse posset, ut in hoc humore acutum sal sit, aptum Ovi testam mollem reddendo.

Præterito Autumno in aliquibus Ulmorum truncis diversos conspiciebam Multipedarum nidos, quarum Ova duntaxat lanosa jacebant oblecta materia. Horum Ovorum diversa mecum fumebam, ac domum veniens aliqua eorum aperiebam, ac in unoquoque eorum perfectam jacere Millepedam sive Multipedam conspiciebam, quam Microscopio opponenti meo, mihi terribilis videbatur esse creatura, id ob eximie longos crines, qui in corpore erant, ac quoque ob eximiam crinium multitudinem, quibus scopulæ sive fasciculi instar totum corpus circumdatum erat. In his animalibus nullum prorsus motum animadvertere quibam; unde hæc animalia in Ovis esse mortua concludebam.

Hæc Ova capsulæ striatæ includebam, ac eadem [coram visu] in Musæo collocabam meo, ea intentione, ut eadem hinc & inde data occasione contemplerer; sed nullam reperiēbam mutationem. Sed in principio Mensis May hanc capsulam aperiens, multas Multipedas, ex Ovis jam progressas, per capsam videbam repentes. Ova accurate perlustrans, in diversis contemplantur Ovis vermem sive Multipedam jacere mortuam.

Hæc Ova usque ad 4 Juny servavi, ea intentione, contemplantur ergo, num in isto temporis spatio adhuc aliqui prodirent vermes, ac interim diversa aperui, sed nullam in iis vitam animadvertere potui.

Hoc erat extra omnem meam expectationem, nunquam enim cogitasset, ut vermis sive Multipeda, circa Autumnum, in Ovo suo justæ magnitudinis facta, ac ex eodem non prorepens, attamen per totam hyemem in Ovo maneret vivens. Sed num hoc casu contigerit, quia Ova in Musæo meo jacuissent, in quo non magno frigori subjecta fuerunt, num sub aprico aere frigori resistere possent, hucusque mihi perscrutandum est.

Ante aliquod tempus cogitationibus meis perpendi conspectum oculorum retortorum in hominibus, nempe, quanam essent rationes, quare tot Homines retortis conspiciant oculis, cum e contrario nulla animalia, ut Equum, Bovem, Ovem, Porcum, Canem aut Felem &c. conspiciamus, qui retortis non vident oculis. Eoque seposito; nempe, quod retortus conspectus ab imaginatione Matris posset causari, aut ex deformitate in corpore, non alias mihi inducere poteram rationes, quin culpam in Obstetrices conferrem. Nempe, ut illæ in fætus enixu aut puerperæ aut infanti subservire conantes, facillime & ignoranter, hoc aut altero digito pupillam oculi, versus hanc aut illam capitis partem, sive inferne sive superne ita premant & torqueant (& si tum temporis Oculorum Pupillæ palpebris sive tunicis suis sint contextæ, ut ea pressura hic aut ille debilis sive mollis musculus, qui oculum movet, tali modo e suo dimoveatur sive distendatur statu, ut isdem nunquam adjustam suam contractionem pervenire posset; cui adhuc accedit, ut tali in casu multa exilia & debilia vascula diffringi possint. Hoc cum ita sit, necessario retortus visus consequi debet, & Oculi pupilla remotius ab illo Musculo recedere debet, qui distentus est; adeo ut mihi imaginer, tali modo uni Oculo ad minimum sex distinctos sive peculiare retortos conspectus affici posse.

Post has meas cogitationes admodum vetula quædam & magni nominis Obstetrix mihi obviabat, quam alloquens rogabam, num ne illa secum quidem cogitasset, quam ob rem tot homines retortis conspicerent oculis, cum e contrario nulla videremus animalia, quæ retorto erant instructa visu. Et quoniam nihil, quod responderet, habebat, ipsi meam jam statim memoratam objiciebam positionem: obquam obstupefcebat, dicebatque se nunquam ante hac tali modo hanc rem explicatam audisse, & hoc quidem posse fieri, & sese una excusabat, quod hoc nunquam faceret.

Cum

Cum hac de re ante aliquod tempus cum Docto quodam Domino verba facerem, æquum justumque judicabat, ut hæc meas observationes publico usui typis evulgarem.

Omittere igitur non potui, quin easdem hisce adjungerem, & Nob. Vef: communicarem, aliquibus forte usui forent.

Hic Nobilissimi Domini aliquot mearum exigui valoris observationum, & animadversionum habetis, quas Nob. Vef: communicare visum fuit, sub spe aliquid saltem in iis, quod placebit, inventum iri: Interim manebo &c.

A. de LEEUWENHOEK.

P. S.

In præcedenti mea Epistola dixi, me in uno Hordei grano, quinque distincta plantarum principia, observasse. Notum vobis facere omittere nequeo, me post illud tempus Hordei observasse grana, in quibus septem plantarum principia observabam, ac inter multa, unum habebam Hordei granum, in quo octo distincta plantarum principia animadvertēbam.

Epi-

EPISTOLA de 6 Augusti 1687.

Data ad Regiam Societatem.

TRACTANS;

Quod Curculiones & Lupi (vermes frumentum comedentes) non alias possint oriri, quam mediante progeneratione. Curculiones Frumenti Grana intrinsecus comedendo evacuare possunt. Coitus & semen Curculionis virile, ac in eodem inexcogitabilis viventium animalculorum numerus. Curculiones dissecti, ac Ova ex corporibus suis deprompta. Curculiones rostro suo foramentulum quoddam in Frumento conficiunt, ac tum in eodem Ovum pariunt, & ex istis Ovis prodeunt Vermes, & isti Vermes in Curculiones mutantur. Rostrum, vagina membri virilis, & Membrum virile Curculionis e vagina sua. Ovum, & Vermis ex eodem, prima instantia arena una non sunt majores. In Frumento, quod sæpius movetur & hinc inde conjicitur, Curculiones non commode progignere possunt. si creatura movens ex immobili proveniret substantia, Miraculum foret. Ungulæ Pediculi. Milites a Pediculis plurimum vexantur, cum vestes eorum sint madidæ. Non est fide dignum, Formicæ Ovum toto formicæ corpore majus esse posse, aut ipsius Patre aut Matre.

Noblissi-

Nobilissimi Domini.

Mnibus viribus mihi persuadere voluerunt, Curculionem & Lupum (Primum est noxium genus animantis currentis, paulo majus perfecto pediculo, sunt duo animalcula frumento & granis maxime noxia, ac plerumque in iisdem inveniuntur, Frumentariis ac pistoribus in his nostris regionibus passim nota) absque coitu provenire. Præcipuæ, quas afferebant rationes, hæ erant. Nempe in Frumento, in nova delato tabulata Frumentaria, in quibus nunquam antea aliquod frumentum locatum fuerat, prodibit Curculio, quod absque aliquo progeneratione fieri necessum est. Deinde dicunt illi, multa Frumenti grana aperiemus, quæ omnino sana atque illæsa sunt, ita ut extrinsecus nullum omnio foramentulum inveniendum sit, & intrinsecus perfectus ac vivens Curculio locatus erit.

Illos rationibus convincere conabar, inter alia dicens, nos hæc animalcula nobis insciis ex his tabulatis ad tabulata alia transferre posse. Frumenti enim commotor ex tabulatis veniat, ubi Curculio regnat, ille, se inscio, facillime alquot frumenti grana, in quibus Curculio latet, vel Curculiones ipsos tam vestibus quam calceis suis adhærentes, secum transferre potest ad alia tabulata frumentaria, in quibus antea Curculiones nunquam fuerant. Deinde Navigium, Currus, vel Vehiculum, quibus Frumentum vehitur, Curculionibus possunt esse infecta, quia iisdem antea frumentum, Curculionibus infectum, vectum fuit, & ex his paucis translatis Curculionibus, per progenerationem Curculiones oriri possunt.

Expostulabam, ut primos Curculiones (quoniam tempus esset hybernum) ab ipsis inventos, ad me deferrent. 13 Marty aliquot Frumenti Grana accepi, quorum multa intrinsecus essent commesa, ac Curculionibus commixta.

Tria sumebam distincta vitra, in iisdem 6. 8 aut 9. Curculiones & 8. 10. aut 12. Grana, ejusmodi Frumenti, deponebam, de quo me certiores reddere possem, Frumentum esse, in quibus nulli essent Curculiones, quoniam Frumentum illud jam per aliquot menses in capsula quadam in Musæo meo constitisset; & in quarto vitro Curculiones absque Frumento deponebam, sed hoc ultimum rejeci, quoniam post duodecim dies moriebantur. Et quia tempestas esset frigida, atque hæc animalcula plerumque jacebant absque motu, vitra hæc in coriaceis thecis in sacco portavi meo.

Non alia eram Opinione, quin toti mundo dilucide ostendere potuisssem, Curculionem ex Verme prodire, ac cum in finem aliquoties Curculionem mediante Microscopio contem-
plabar.

Sed quod mihi in Observationibus meis summo erat impedimento, erant Curculionis excrementa, quæ magna copia vitro erant affixa, hæc excrementa erant oblonga, versus alterum finem acuminatim decurrentia: Alia breviora figuram ovi repræsentabant, ac quoque aliquam claritatem. Curculiones non edere quoque cogitabam, quemadmodum volatiles Bombycum Creaturæ, ac multarum Multipedarum; sed præter opinionem comperiebam meam, Curculionem Frumentum quoque consumere, imo easdem totum Frumenti granum intrinsecus excavare posse, ac in eadem grana repere, & rostro sive ore suo (quod in principio capitis locatum est, atque admodum longum est pro proportionem corporis sui) per corticem Frumenti terebrare posse (auxilio admodum exilium dentium ad instar instrumentorum, quibus rostrum in fine instructum est) & hoc modo initium comedendi Frumentum conficere sive instituere.

Post 14. Dies, 27. Marty, aliquot Curculiones inter se cunitos contem-
plabar, ac diu inter se affixos manere, Femella Marem portante ac cum eodem procurrente, & etsi eosdem
sapi-

sapius (hoc modo cunctos) inter se deicerem, attamen iidem continuo manebant uniti.

Post hæc aliquot Curculiones aperiebam, ut Ova ex iisdem desumerem, sed me minime certiores reddere quibam, numerorum aliquod signum contemplabar.

Postea Semen Virile Curculionis inquirebam, & circumcirca magnitudinem unius arenæ crassæ illius substantiæ colligebam, & mediante eximio & valde amplificante Microscopio visui opponebam meo, ac animadvertēbam incomprehensibilem numerum viventium creaturarum, in dicta pauca substantia, adeo ut illi, qui hoc ipse non contemplatur, sit incredibile; imo mihi imaginabar, nullum exercitus Præfectum, etiamsi duos exercitus contra se invicem prælium conficere conspiceret, qui exercitus etsi quinquaginta millia hominum completerent, tam multiplicem hominum motum conspecturum esse, quam ego in illa dicta paucissima substantia seminis virilis contemplabar animalcula sese moventia, idque tam diu, ut, videndo defatigatus, hæc animalcula interficerem, quia in isto magno motu non nisi quam illorum capita & anteriorem partem corporum agnoscere quibam.

His animalculis mortuis, & a se invicem separatis, magna cum admiratione videbam longas & perquam exiles caudas, & in aliquibus duntaxat aliquantam crassitudinem in parte anteriori suorum corporum.

Porro (tam sæpe, quam de Curculionibus recordabar, & mihi ad eam rem occasio erat) Curculiones, vitro inclusos, observavi, ac passim eos coivisse contemplatus fui, sed nullam viventem creaturam animadverti, quam 10 Juny, cum inter Curculiones & frumentum duos breves ac crassos parvos vermiculos viderem jacentes, alter circum circa magnitudinis arenæ crassæ, ac alter quidem quarta parte major; Hanc ob causam vitrum aperire constituebam, in quo sex Curculiones erant conclusi, ac pervestigabam Frumenti grana, quæ apud

hos Curculiones jacuissent, quorum granorum duo omnino erant vacua. Ex altero horum [quod minimum comestum esse, pro ut externe apparebat, videbatur, attamen multis instructum erat foramentulis, quæ nudo oculo mimme erant conspicienda] trahebam perfectum Curculionem, qui flamineum habebat colorem: at isti, qui grandiores erant natu, & jam per tres circiter menses vitro inclusi fuissent, valde erant punici, & visui subnigri videbantur.

In alio vero Frumenti grano Curculionem videbam, qui admodum albus erat, jacentem cum suis unguis, cornibus & rostro [quæ duo ultima capiti sunt cuncta] in tam concinno ordine, iuxta Curculionis corpus, veluti Bombycem eousque permutatum, ut creatura volans futurus sit, contemplari nobis imaginaremur: Hoc duntaxat cum discrimine quod hic albus Curculio ac nondum perfectus careret involucro, quemadmodum pupulæ sive vascula Bombycum [belgice tonnekens of popkens] habent.

Ex alio Frumenti grano magnum, brevem ac crassum expromebam vermem, circumcirca longitudinis Curculionis, ita ut, hos vermes intra paucos dies formam Curculionis recepturos esse, judicarem.

Porro alia aperiebam vitra, & ex Frumenti grano Curculionem expromebam, cujus albus color in rubrum permutari incipiebat, hic continuo partem corporis sui posteriorem commovebat.

Porro ex aliis Frumenti granis vermes diversæ magnitudinis expromebam.

Hos Curculiones, qui hucusque vitris inclusi fuerant, dissecare proposueram; sed quoniam eo tempore diversi nostræ regionis magnates me ad ædes meas invisebant, brevissimo temporis spatio omnes hi Curculiones aufugerant.

Observavi quoque, Curculiones tempore frigoris tam quieros jacere ut in iisdem ne minimus quidem motus animadver-

tendus sit, & cum tali tempore mortuos a vivis secernere vellem, calido halitu eosdem perspirabam, ac statim vivi sese movebant.

Jam quoque quartum habebam vitrum, cui ante 3 aut 4 circiter septimanas octo Curculiones & quatuordecim Frumenti grana incluseram, quæ quoque in sacco portassem meo. Horum Frumenti granorum aliquot exiguis foramentulis perforata erant, & tria alia dimidia parte fere erant commesa. Omnia frumenti grana aperui, at nullam creaturam in iisdem animadvertere quivi, neque Ova in iisdem observare.

Tres aut quatuor horum Curculionem aperui eorumque viscera ex corpore illorum desumpsi, ac duos eorum esse femellas comperi, ex una enim quinque distincta desumebam Ova alba, quæ perfectam suam magnitudinem habere mihi imaginabar, & ex cæteris duo ejusmodi Ova.

Postea adhuc diversos alios aperui Curculiones, ac in iisdem totum Ovarium animadverti, & aliqua iustam suam magnitudinem habere conspexi, reliqua vero Ova gradatim esse minora.

Hinc concludebam, ut quemadmodum Bombycum Ululæ intra diem unum atque alterum quamplurima pariant Ova, ac deinde subito moriantur, e contrario curculionem quotidie saltem unum aut pauca parere Ova ac propterea Curculionem tam diu in vivis remanere, ut pro rato instar Bombycum aliarumque creaturarum quoque multiplicare posset. Nam Curculiones, de quibus hic verba facio, præterita ætate omnino in vivis fuere.

Quod autem jam duos primo dictos vermes attinet, quos extra Frumenti granum in vitro inveni, hos ex hujusmodi Frumenti granis cedissee confirmo, quæ grana a Curculionibus nequid nimis exesa fuerunt, ac in iisdem nimis magnum foramen confectum erat. Et quemadmodum magnam perfectionem in omnibus creaturis, etsi tam parvis eloqui nequeamus, animo concepi meo, numne longum illud rostrum (in cujus

extremo fine os locatum est, & quod os dentibus sive forficibus instructum est, quibus membra aperiendi & claudendi anexa sunt, ac ab utraque parte sibi in vicem respondent, ac in sese concludunt) duntaxat tam longum debeat esse confectum, ut eodem exile profundum foramentulum in Frumenti grano conficeret, in quo Curculio Ovum pareret, quin alias Vermes sive Ova ad nullam perfectionem pervenire possent ; Siquando Curculio Ovum extra Frumenti granum deponeret, ac inde Vermis prodiret, tali Vermi impossibile foret, ut per Frumenti corticem perforare posset. Ac quoque si Curculio diversa Ova in uno Frumenti grano collocaret, ac exinde Vermes prodirent, hosce Vermes sibi invicem impedimento futuros, quia ex uno Frumenti grano justum alimentum concipere non possent ; ita ut unum Frumenti granum duntaxat unum vermen (ex quo unus prodit Curculio) alere possit.

Inter alia quoque unum Frumenti granum aperui, in quo exiguum foramentulum confectum esse contemplabar, & exinde unum Curculionis Ovum extrahebam, ac quoque comperiebam, farinam Frumenti circum istum locum, in quo Ovum jacuerat, aliquo modo esse dissolutam : unde conjiciebam, Curculionem, antequam in hoc Foramentulo ovum deposuisset suum, farinam ibidem locorum (rostro suo) paulisper a se invicem separasse, partim ut ovum molliter jaceret, partim, ut, cum perquam exilis Vermiculus ex Ovo proreperet, hac molli & dissoluta farina pro primo suo alimento uti posset.

Porro contemplatus sum, Curculiones in Rostro suo duo aculeorum instar habere corpora, quæ veluti contra forfices orificii continuo colludebant, Curculione forfices aut aperiente, aut claudente.

Dicto 10 Juny duos maximorum Vermium, ex Frumento desumptorum, vitro incluferam, illudque vitrum in sacco por-

taveram meo, ea intentione, num fieri posset, ut hi Vermes coram visu meo in Curculiones mutarentur. Hos Vermes bis aut ter de die conspexi, & alter mihi, postquam duos vixisset dies, morte ereptus est, ex causa, mihi imaginor, quia eundem parumper læseram. Alter vero continuo sese extraordinarie movebat, tam contrahendo ac corpus incurvando, ut mihi imaginarer, omnem hunc ipsius laborem nullum alium in finem tendere, quam ut cutem distringeret suam, ac ut mutaretur in Curculionem.

15 Juny videbam, cutem, caput contegentem (& cui duæ forfices annexæ sunt, quibus Frumenti farinam confringit, ut ipsi pro alimento inserviret, ac quæ forfices flammineum habent colorem) veluti a capite separatam consistere videri, adeo ut hoc spectaculum mihi appareret, veluti hæc cutis in capite constituta esset.

16 Juny circa sextam matutinam, rursus hunc observabam Vermem ac tum, utraque capitis latera scuto aut fortiori cute, quam reliquam corporis partem, convestita fuisse, cum his hic antea memoratis forficibus illis, lateribus annexis, ac superne in capite tertium scutum separatum a corpore jacere, videbam.

Ac animal hoc intuens, non tantum rostrum ac omnes ungulas, verum etiam totum Circulionis corpus agnoscere quibam, hoc saltem cum descrimine, hunc Circulionem admodum esse album ac cum suo rostro, cornibus & ungulis in tam concinno ordine jacere, veluti [ut supra adhuc dictum est] pupulam aut vasculum Bombycis conspiceremus, & hoc animal nihil aliud agebat, quam sese continuo cum posteriore parte corporis movere.

Porro per quam exilem ac in sese in volutam particulam sive cuticulam videbam jacere in vitro, quam mihi imaginabar esse tenuem membranam, qua corpus Circulionis convestitum fuisset, cum adhuc Vermiserat, & quæ mutatione corporis districta fuerat.

Memorata pupulam iuxta aliam adhuc in sacco portare meo continuavi, ea intentione, ut animadveterem; quantum temporis huius albæ pupulæ opus esset, ad rubrum colorem assumendum, ac ut currens fieret Curculio. Sed quatuor aut quique dies has pupulas mecum portaveram, cum morentur.

Hujus rei causam esse mihi imaginabar, nempe, humorem ex hisce animalculis nimia facci mei siccitate evaporasse.

Qua propter justæ perfectionis Vermem in medio discisso Frumenti grano in capsula jacere sivi, ac observavi, eundem 21 Junii in pupulam sive vasculum esse mutatum. Hoc vasculum quotidie conspexi, & tam cito particulam illam frumenti minimo motu non attingebam, quin illud Animal, quod tanquam vasculum in sese cœnium jacebat, vehementissime corpus suum moveret.

4. Junii Hoc Animal rubrum recipere colorem conspiciebam.

5. Junii Color adhuc magis rubescebat: ac tum hoc animal non tantum corpus movere suum videbam, verum etiam ungulas suas, cornua ac rostrum. Et quoniam post hoc tempus animal rubore accrescens videbam, cæteris observati onibus meis supersedebam.

Iterum de novo diversos Curculiones ad me deferri jussi, quoniam illud erat tempus, quod in Horreis sive in tabulatis frumentariis ob calorem multiplicent, & quia nunquam aliquod Ovum vitro affixum inveneram, in quo Curculiones & frumentum una erant, tres Curculiones, quos feminini sexus esse judicabam, vitro, absque alterius rei comixtione, inclusi, ac observavi, easdem inter viginti quatuor horarum spatium quatuor peperisse Ova.

Quia multi, quid sit Curculio, nesciunt, Curculionem tam magnum, ut est, depingi, mihi visum fuit, qui hic Fig: 1. repræsentatur.

Mediante Microscopio rostrum Curculionis depingi curavi, ut judicarem, quibus instrumentis Curculiones foramina in Frumento rodant, partim ut ex Frumento alimentum reciperent suum, partim ut in confectis foraminibus ova deponerent sua. Nam ac cætera Animantia nidos suos præparare sciunt, ad pullos suos in iisdem educandos, sic quoque Curculioni innatum est, ut non alio loco deponere conetur Ova sua, quam ubi animalcula, ex Ovis producta, alimentum suum recipere possunt, & hoc est in Frumenti granis.

Fig: 2. B. C. D. E. est rostrum Curculionis, quod tam rectum non est, ut hic depictum est, sed incurvatum decurrit, cum a latere conspicitur, pro ut hic B. I. D. indicatur: & quando illud rostrum hoc modo depingi curassem, tum orificium ejusdem, quod aliqua ex parte patet, cum forficibus suis non foret conspiciendum, pro ut hic litera D. indicatur. Intra hæc forfices unus aculeorum sese ostendit, quos aculeos nunquam animadvertere potui, eosdem a Curculionibus longius ex ore suo produci quam ad extremitatem sive altitudinem forficum in D. ita ut mihi imaginarer, hosce aculeos non alium in usum esse confectos, quam ad corticem granorum Frumenti, & farinam confringendam: quanquam aculeos, ex rostro extractos, tam longos ac rostrum esse, contemplabar.

F. G. H. sunt duo cornua.

A. B. F. est capitis pars, & in B. indicantur rotundi globuli, qui Mediante Microscopio sese ostendunt, veluti nudo nostro oculo in concinno ordine juxta se invicem videmus jacere admodum exilia Coralia nigra, quod constituebam oculorum alterum esse.

Mares Curculionum aperiens, plerumque, me membrum virile videre, firmiter imaginatus fui. Hoc corpus subrubrum pelucidumque habebat colorem, parumque erat incurvatum, &

absque tali incurvatione dicti membri, curculio minime coire posset, quoniam partes posteriores corporis duris sunt contacta scutis: deinde quia membrum muliebri, magis quam in aliis animalibus inferne situm est; cum enim Mas fæmellæ cōnitus infidet, tum masculus duntaxat dimidium pertingit corpus fæmellæ.

Imaginarium hoc membrum Virile ex Curculione desumpti, idemque Microscopio opposui, pro ut hic fig 3. M. L. K. N. indicatur

Hoc vero paulo accuratiori perquirens animadversione, me in opinione mea deceptum esse comperiebam; hoc enim corpus non erat membrum virile, sed duntaxat theca sive membri virilis vagina, & quemadmodum hæc vagina dura sive cornuta est, sic e contrario membrum virile erat molle ac flexibile, & ex eodem (cum aeri esset expositum) multa evaporabat materia humida, & exinde fiebat tenuior.

Hoc membrum virile Curculio non citius educit ex theca sive ex vagina sua, ante quam maxima ex parte vaginam in membrum muliebri fæmellæ introduxit. Locus vaginæ, unde membrum virile prodit, is est in dicta figura intra L. M. Membrum virile, vagina sua denudatum, diversis vicibus oculis opposui meis, ac unum horum membrorum laminæ incisori in manibus tradidi, ut idem tali modo depingeret, quali videret.

Fig: 4. O. P. S. T. est membri virilis vagina. & P. Q. R. est membrum virile e sua vagina, quod thecæ sive vaginæ arcte est cōnitus.

Sæpius quoque contemplatus sum, quando membrum virile intempestive ex muliebri membro prodibat, illud supra modum crassum atque extumidum esse, hoc videns mihi imaginabar, hanc extumescentiam esse necessariam, & absque hac hæc animalia in coitu non admodum diu cōnita mansura.

Rursum de novo diversa aperui frumenti grana, & præsertim ea, in quibus Curculiones exiguum confecerant foramentulum: ac tandem tria ac quatuor inveni Frumenti grana, ex quibus tales exiles vermes extrahebam, qui non nisi magnitudinem unius arenulæ conficiebant, sive implebant, quos vermes jam recenter ex Curculionum Ovis prodissè, mihi certissime imaginabar

Et inter hos unus erat, cujus corpus tam exigua farinacea materia consitum erat, ut Pictor, mediante Microscopio contemplans, plurima membra ac caput agnoscere posset, prout fig: 5. ubi litteris A. B. C. corpus, & B. C. D. caput indicatur: sed hoc animalculum non vidi vividum, num igitur ego, illud ex frumento desumens, occiderim, num vero in frumento mortuum fuisset huc usque mihi ignotum.

Antea dixi, me Curculiones vitro sine frumemti granis, aut alia aliqua materia, inclusisse. Ut Ova sua vitro affixa apparerent, Horum Ovorum unum quoque Microscopio opposui idemque depingi curavi, ut fig: E. F. G. Ex his dictis Ovis septem jam diebus præteritis Vermes accipi, & simulac illos deprehendebam, ilico Microscopio opposui, ac unum eorum, in tergo decumbentem, depingi curavi.

Fig: 7. est dictus ille vermis, ita ut H. I. K. L. sit caput, & K. L. H. corpus. Hic vermis sese vehementer movebat, ac parum quiscens totum corpus in sese contrahebat, & hoc modo pictor eundem depinxit: idemque justæ perfectionis sive staturæ attamen non aliam habet figuram, & quidem præsertim, cum illud advenerit tempus, ut in Curculionem sit mutandus.

Adhuc alterum habebam vermem Microscopio alteri oppositum, hunc vermem in parte sua posteriori alicui rei annexeram sive adstrinxeram, postquam bis viginti quatuor horas Microscopio oppositus fuerat, & adhuc in vivis, eundum hoc

modo depingi curavi, cum corpus suum in longitudinem distenderet, pro ut hic Fig: 8. litteris M. N. O. P. indicatur.

Hi vermes sese admodum parumper dislocare possunt, ita ut duntaxat, ut in Frumenti grano habitarent, nati esse videantur. Si enim Curculio Ovum sive Ova sua non nisi quam in interna parte grani Frumenti deponat, me judice vermis alimentum ut recipiat suum, ac Curculio fiat, impossibile est.

Hoc cum ita sit, optime nobis satisfacere, ac rationes proponere possumus, in Frumenti granis, quæ sæpius moventur ac removentur, Curculiones exiguum in modum saltem progenerare posse. Paraverit enim hodie Curculio duo aut tria Frumenti grana, ad Ova sua in iisdem deponenda, & si paulo post Frumentum moveatur aut dissipetur, ac tempore Ova sua deponendi jam instante, ac præparata ad id grana non deprehendenti, ipsi, Ova externe in granis deponenda sunt, ubi vermes ex Ovis suis prodeunt tanquam in infæcundo jacent agro, ac ipsis ibidem moriendum est: & e contrario si Frumentum parum aut nihil moveatur, Curculio maximum in modum multiplicare potest, quia præparata sua Frumenti grana, (quæ tanquam Ovorum nidi sunt) reperire novit. Deinde Curculio admodum multiplicat, quia diu vivit, nam Curculiones, quos in mense Martii accepi (& inter quos natu minores, procul dubio circiter annum nati essent) tam vehementer vivunt, ac alius Curculio possit; & cui, quamdiu vivent, notum est?

Plures adhuc mearum annotationum, in Curculionibus occludendis & observandis a me institutarum, hic adjungerem; sed, hæc hic memorata sufficere judico, ut Nobil: Vest: ac omnes Docti percipere possent, Curculiones non nisi mediante progeneratione posse provenire; nempe, Curculionem coire, Ova parere, ex iis Ovis vermes prodire, eosque vermes in Curculiones permutari. At num hoc Frumentari-

rariis, Pistoribus, Molitoribus, aliisque non ultra vulgus sapientibus, a quibus toties circa progenerationem Curculionum quam plurimas perpeſſus ſum objectiones, ſufficiat, adhuc admodum dubito. Attamen in concuſſæ veritatis eſſe confirmo; pro ut jam ſatis clarum demonſtratum dedi de Curculionibus, eoſdem non niſi mediante progeneratione poſſe provenire, ſic ſeſe rem debere habere cum omnibus creaturis motu aliquo præditiſ (quod in animantibus animam viventem nominamus) Nam etſi tam exiguum ſit animalculum, prima ejus formatio ab origine creatonis dependet; & aliter ſi eſſet nempe ut ex immobili materia, puta Lapide, Ligno, Terra, Plantis, ſeminibus &c. corpus aliquod prodiret. quod (ut ſupra dictum) mobile erat, illud foret Miraculum; ac formatio ejusdem de novo a ſupremo Omnipotenti dependeret Creatore.

Et quemadmodum in aliqua mearum præteritarum Epistolarum dixi, nullam Arborem de novo Formari ſive creari, ſed Arbores Earumque formationes dependere a principio ſive recenti Planta, in ſeminibus collocata. Sic omnes creaturæ, mobili ſive viventi anima præditæ, dependent a primo earum genere; & ut melius dicam, dependent ab animalculis vivis ſive moventibus, in ſemine virili ab origine creationis conſectis.

Aliquibus hoc quidem quid miri videretur, ac me quidem iterum ad progenerationem aliorum exilium animalculorum dmitterent; ſed cui tantus lubet labor, quantum in perſcrutatione Curculionis (cum quo plus quam quatuor meſes hinc inde occupatus fui) adhibui.

Parva animalcula integra depingenda curare, non admodum deditus ſum, quia exinde parum utilitatis ad nos redire poſſet; & hæc eſt ratio, quare duntaxat aliquas Curculionis particulas depingendas curavi.

Ad me fama alicujus Libelli delata eſt, & mirum in modum

dum ille Libellus laudibus est elatus, tractans de Microscopicis Observationibus, quæ supra modum erant amplificantes, qui Libellus in Novissimis divendebatur Nundinis Francofurtensibus. Hunc Libellum habendi percupidus eram, sub spe, me lucis aliquid inde recepturum: sed simulac istum librum, nomine Micrographia Nova, a D: Joh: Francisco Griendelio edita, accepissem, eundem mihi ad nullam rem prorsus utilem esse comperiebam: nam parvæ creaturæ, quæ ibidem inter alias erant depictæ, ut Pediculus: Pulex, Formica &c. magnæ quidem erant, at admodum imperfectæ & deformes erant depinctæ. Numne hoc fiat ex defectu bonorum Microscopiorum, numne Pictor sit in causa, mihi ignotum est: duas duntaxat ungulas Pediculi, isto in libro depictas, hic depingendas curavi, deformitatem illarum indicandi ergo.

Fig: 9 A. B. & C. D. sunt duæ Pediculi ungulæ, quæ in jam statim memorata Micrographia Pag: 14. depictæ sunt, & quæ ungulæ ibidem I. & C. indicantur.

Sæpius Pediculos mediante Microscopio depictos contemplatus fui, at illi omnes a meis discrepant Observationibus.

Ante duodecim circiter annos ad Nobilita: Vest: delineationem ungulæ Pediculi misi, ut ex ea bonam dispositionem tam exilis creaturæ conspicerent. Et quoniam ejusdem ungulæ adhuc delineationem invenerim, eandem hic quoque imprimi curavi, ut formatio ungulæ Pediculi, pro ut eandem Pictori demonstravi, ac ille eandem ad vivum expressit sive depinxit, in comparatione istius formationis, pro ut eadem in Germania depicta est, conspici posset.

Fig: 10. A. B. C. D. E. F. est una e sex ungulis pediculi: B. C. D. Est magnus unguis, quo Pediculo in unaquaque ungula necessario opus est. Cum enim pediculus in corpore, nullis criminibus

nibus obfisto, verfatur, hoc ungue supremam apprehendit cuticulam, ad aculeum (quem in capite conservat fuo, & meditante quo sanguinem e corpore extrahit) vi quadam corpori imprimendum.

Ac crines deprehendens, eisdem tum dicto ungue aut inter unguem apprehendit, aut comprehendit, & ea parte in ungula, quæ in D. eminet, quæ particula quoque exili admodum unguiculo instructa est, & adhuc magis intra partem E: quam pollicem ungulæ Pediculi appello, qui pollex exili unguiculo instructus est. Nam æque ac nos nostro ad aliquid apprehendendum utimur manuum nostrarum pollice, sic quoque Pediculus suo ad crinem apprehendendum utitur pollice.

A. F. G. Est membrum Pediculi pectori annexum.

Unguem pediculi mihi majorem repræsentare possum, quam hic integra ungula depicta est; sed tam ampliantibus non utor vitris, nisi necessitas ad id cogat; jam satis superque nos corpus aliquod ampliare judico, cum satis distincte omnia membra contemplari possimus.

Si Doctorum Mundo me inserviturum scirem, indicando aculeum Pediculi, quem in capite gerit, aculeum, quem in parte posteriori corporis gerit, & membrum virile ejusdem, ea omnia hic depingenda curarem.

Regiæ suæ Majestati Magnæ Britanniæ (cum ultima vice in hisce erat regionibus, mihi que istum afficiebat honorem, ut, exigui valoris contemplationes meas conspiciendi ergo, ad Ædes meas veniret) inter alia quoque supra memoratas Pediculi partes demonstravi, ac supra memoratum aculei usum, quem Pediculus in posteriori sua corporis parte gerit, unde rationes depromebam, quare Milites, pluvia madidi, magis a Pediculis infestentur, quam tempestate sicca. Quod admodum placebat.

Ratio hæc erat, quando Pediculus aculeum suum ex capite sive ore in cutem deducet, tum a vestibis in corpus non est
com

comprimendus, sed, laxo illi opus est loco, ad anteriorem corporis sui partem inflectendam. Imo sæpius vidi, ut Pediculis dictum aculeum in corpus deducenti, posteriorem corporis sui partem tam alte elevaret, veluti in capite consisteret suo. Quando igitur tam vehementer pluit, & militum vestes pluvia cum sint madidæ, omnibus notum est tam madidas Vestes multo arctius corpus concludere, quam cum sint siccæ, quia particulæ aquosæ comprehendunt unumquodque filum sive crinem, ex quibus vestes sunt compositæ: Deinde particulæ aquosæ ipse transeunt in unumquodque filum sive lanam.

Hæ particulæ aquosæ locum occupent, necessum est, ac per consequens vestis fiat crassior oportet, & hoc modo arctius corpus concludere, quam tempore sicco. Pediculus jam ob vestem, tam arcte corpori cunitam sive annexam, tali in casu anteriorem corporis sui partem non incurvare potest, multo minus posteriorem corporis sui partem in rectum erigere statum, ac proinde, alimentum cum hoc modo recipere nequeat, cuti sæpe istum insigit aculeum, quem in posteriore corporis sui parte gerit; unde tum patiens corpus suum hinc inde motitare aut distrahere incipit, quod nos præ pruritu corpus agitare nominamus, tali in casu pediculus recipit spatium, partim ad semetipsum dislocandum, cum amplius habeat spatium; & partim ad aculeum suum cuti insigendum, unde ipsi alimentum recipiendum est.

Quando oculos conjeci meos in delineationem Formicæ in supra memorata Micrographia, & juxta eam mediante Microscopio viventem observavi Formicam, eandem memoratam delineationem tam imperfectam ac deformem, quam delineationem pediculi inveni sive comperi.

Diversas aperui Formicas, & in aliquibus aliquot admodum perexiles pellucas reperi particulas, quas Ovarium constituentes mihi imaginabar.

Cum nuper Formicarum nidum in horto commoverem
meo,

meo, ac ibi contemplerer, unum Formicæ ovum non tantum alteri magnitudine excellere; sed quoque aliquot Formicas ipsas adhuc admodum esse albas, ac veluti sine motu jacere videri, usque dum ad justam pervenissent magnitudinem, longe alias concipiebam cogitationes, quam aliqui huc usque de formicis habuerunt. Nempe formicas æque ac Curculiones, aliaque hujus generis animalcula (in his frigidis Regionibus) tempore hyberno tanquam immobilia, & absque consumptione cibi jacere; ac omnem illam ciborum congregationem, tempore æstivo in nidos collatorum eum in finem duntaxat esse, ut exinde pullos alerent suos.

Hæ meæ cogitationes multis quidem alienæ ac miræ videbuntur; sed quomodo nobis est credibile, ut Ovum alicujus animantis non tantum parte posteriori illius animantis unde prodiit, esset majus, sed quoque ut illud successu temporis tam magnum fiat, quam totum patris aut matris corpus, antequam se ad currendum conferat? & huc usque cum pervenerit, nullam postea recipiat magnitudinem sive incrementum. Hoc videmus in formica, numne res sic quoque sese habeat in aliqua animali creatura, nescio, mihi autem nunquam occurrit.

Hæc Ova [secundum omnem veri similitudinem] in ipso partu admodum exilia sint, & continuo magnitudine accrescant oportet. Hoc si ita sit, nobis statuendum est, hisce Ovis perpetuo alimentum aliquod adferri debere, si magnitudine augerent. unde concludere possumus, congregationem sive ciborum apportationem, quos formicæ in æstate ad nidos deferunt suos, maxime esse ad se & Ova sua sustentanda.

Hanc meam opinionem multorum contra dictionibus subjectam fore, mihi haud ignotum, quoniam formicarum pulli in membrana sive vellere conclusi jacent, ac per consequens perceptu perquam difficile, quomodo illis, jam a corpore Matris separatis, a Patre sive Matre alimentum tribui possit.

fit. At nos multo minus concipere possumus, ut animalculum in Ovo jacens, illud Ovum una cum animalculo quotidie magnitudine accrescere possit, absque receptione alimenti. Sed hæc adhuc investiganda restant.

Hoc Nobilissimi Viri est, quod Nobis Vest: jam temporis communicandum habebam, atque hanc epistolam nomini Nobilissimi Domini Roberti Boyle adscribendam, quoniam eram conscius, Vest: Nobilita: circa hoc tempus anni nullam habere congregationem, ac hisce manebo.

Nobilissimi Domini.

A. de LEEUWENHOEK.

Epi-

EPISTOLA de 9 Septemb: 1687.

Data ad Regiam Societatem.

TRACTANS.

*M*eram esse imaginationem, nempe, quod exilis juvenis Formica in Ovo Formicæ formetur. quod nos Formicæ Ovum putamus, est brevis ac crassus Vermis: hi Vermes transformantur in Pupulas. Ipsissima Formicarum Ova magnitudinem unius arenæ non excedunt. Vermis in Ovo. Cibus, quem Vermes formicini in corpore habent suo, nos juvenem judicamus Formicam. Vermes Formicini victum quærere nequeunt. Quod in Formicis diligentiam nominamus, est duntaxat ut pullis suis alimentum subministret, & hoc ex innato sit impulsu. Formica sese non componit ad hominem mordendum, sed aculeo suo pungendum, eundemque in posteriori corporis sui parte gerit. Humorem ex aculeo deducit suo, isdemque dolorem & extumescentiam excitat. Atque hæ sunt rubræ Formicæ. Subnigræ Formicæ, ex quarum Ovis quoque Vermes prodeunt, quæ nulla ex parte hac in re a præcedentibus differunt. Cum hæ ad perfectam pervenerint magnitudinem, semetipsas lana quadam obvolvunt, ut Bombyces, atque in hac lana transformatur Vermis in Formicam. Erramus quando hanc telam Formicæ Ovum nominamus. Tertium Formicarum genus, quæ subrufæ sunt. quomodo Formicæ pullos suos alant, & quam ob causam cibum in nidos deferant suos.

Nobilissimi Domini.

Ost ultimæ meæ Epistolæ absolutionem, iterum cogitationes meas in Formicas conjeci, firmiterque mihi imaginatus sum, in sic dicto Formicæ Ovo, juvenem formari Formicam: eoque magis, quia Germanus Author noster (cujus in præcedenti mea Epistola mentionem feci) nobis Formicam in Formicæ Ovo depinxerat, cujus effigies hic est adjuncta, ut Fig: 1. Quod Ovum fere in hac delineatione duntaxat tanquam octava pars magnitudinis perfectæ Formicæ demonstratur. Attamen affirmationem meam rejeci, ac mihi ipsi visum fuit, illius rei veritatem indagare, ac præterea, si fieri posset, detegere, quo modo sic dicta Formicarum Ova magnitudine accrescant.

Et recordans, me in horto meo non debere premi inopia Nidorum Formicarum, quoniam antehac ab illis maxime fueram infestatus, pastinum terrâ plenum, Formicis ac Ovis commixtâ, in puram deposui chartam, ac ante eam in sella me composui, & perquam accurate Formicas observavi (quarum consuetudo est, Ova auferre sua, cum nidus earum commovetur) ac multis, quod gerebant, demi, ac observavi, illud, quod ple-ræque auferebant, nihil aliud esse, quam Formicam, omnino albam, & sine motu, ac quoque in aliis, his formicis similibus, subalbum colorem jam omnino in rufum esse mutatum. Aliæ album gestabant corpus, quod oblongum erat, atque hoc esse imaginaria illa Ova statuebam.

Hæc ultima generatim tam parva esse conspiciebam, ut vulgaris est arena. Ita ut primum duntaxat animadverterem illud, quod Formicæ gestabant, illis que eripiebam, quod mihi usui fore judicabam.

Eum

Eum in finem mecum diversa nova vitra attuleram, in quibus unumquodque genus servabam, pro ut mihi possibile erat: & quoniam tum temporis non nisi unicum, supra modum amplificans, perspicillum mecum habebam, perquirebam (postquam pleræque Formicæ aufugerant) terram (quæ ex luto & arena, inter se commixta, consistebat) in qua adhuc diversas perquam exiles albas particulas reperiebam; sed inter illas quoque particulas quasdam arenosas mecum sumebam, quas particulas a Formicis ortas judicabam.

Domum veniens, allata illa genera mediante Microscopio examini subiciebam meo, ac comperiebam, maximas figuras, proxime ad Formicas accedentes, non formam Formicæ assumpsisse, sed justam quoque Formicæ magnitudinem habere; hac duntaxat cum differentia, easdem penitus albas esse, & absque motu, ac illarum ungulas & cornua in tam concinno ordine juxta se invicem jacere, pro ut ordinario multipedæ jacent, cum in volatiles mutantur creaturas [pro ut antea adhuc semel dictum] solummodo quod nulla jacerent obvolutæ membrana. Has Formicarum Ova esse, procul dubio judicatum erit.

Aliæ particulæ albæ, quæ quoque magnitudinis Formicæ erant, & quæ magis cum ovo conveniebant [cujus generis multas inveniebam] breves ac crassos esse vermes comperiebam, qui in corpore suo nigram habebant maculam, quam procul dubio plurimi juvenem esse Formicam judicarint.

Hujus ultimi generis Vermes multos in sacco gestavi meo, ac observavi, quod, antequam hi vermes ad transformationem pervenirent, sese ab hac nigra purgarent materia, quæ illorum essent excrementa. Horum aliquos vidi, qui intra viginti quatuor horas, alius vero intra bis viginti quatuor horarum spatium, cuticulam mutabant suam, ac in albam mutabantur pupulam. Horum vermium aliquos reperiebam, qui

gradatim tam parvi erant, ut parvitate unam superarent arenam, & inter minutissimas praticulas, quas Formicis eripiebam, ac quoque e terra inquisiveram, diversa reperiebam Ova, quæ tam parva erant, ut eadem nudo oculo agnoscere nequirem.

Tale Ovum Microscopio opposui, ac depingi curavi, pro ut hic fig: 2 A. B. C. indicatur.

Porro ad exilitatem sive parvitatem hujusmodi Ovi ob oculos ponendam, idem in dimensam detuli regulam, & mihi dicendum, nonaginta diametros crassitudinis Ovi unius non posse conficere longitudinem unius pollicis.

Ovum quoque, Microscopio opposui, in quo vermis eo usque erat progressus, ut cum capite suo extra testam Ovi provenisset, qui hic Fig: 3 D. E. F. indicatur: ubi E. F. particula vitellii Ovi indicatur, quod pellucidum est, & non nisi aere oppletum.

Postquam hic supra dictum formicarum nidum penitus commovissem, postridie vehementer pluebat, ac tum sequenti die cælum erat admodum serenum quapropter tum rursus eundem locum, ubinam Formicarum nidus fuerat, contemplatum adibam.

Prope ad istum locum in terra duo de novo confecta reperiebam foramina, in quæ & ex quibus Formicæ continuo currebant. Terram, in qua hæc foramina erant confecta, ligone desumebam, eandemque pervestigabam ac in eadem multa reperiebam Ova ejusdem parvitatatis hic antea dictæ: hæc in diversis recondebam vitris, ac aliqua in sacco portabam meo, ac in aliquibus, post viginti quatuor horarum spatium, Vermem in Ovo perfectum esse, conspiciebam. Sed inter ista ova videbam quam plurima, in quibus Vermis partim saltem erat confectus, quoniam in Ovo erat mortuus, & Ovum maxima ex parte erat arefactum, ac testa incurvationibus quibusdam erat contracta. Unum horum Ovorum

Fig: 2

Fig: 1

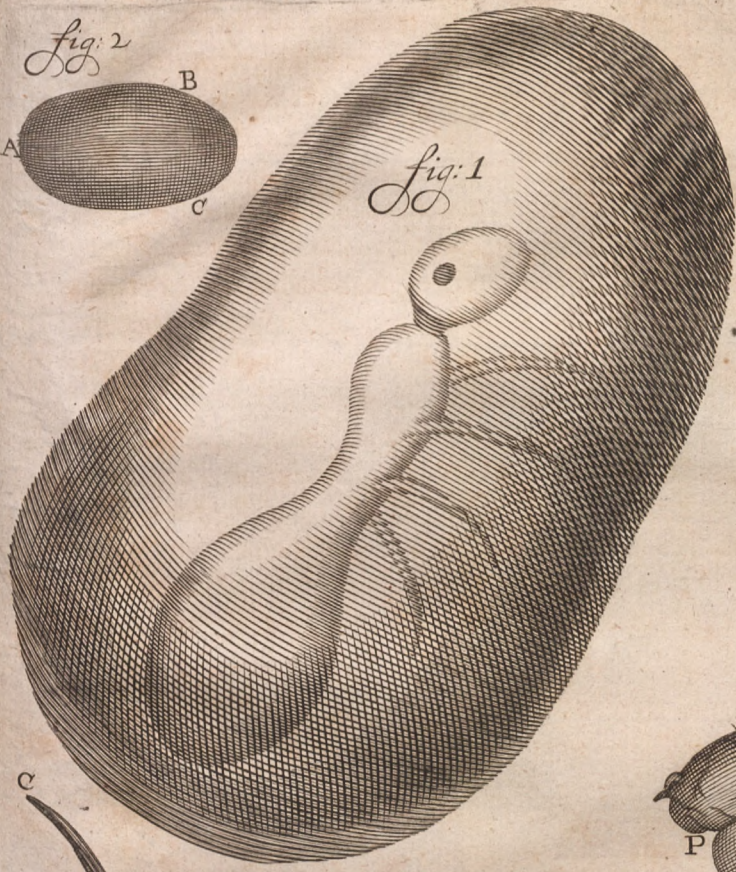

Fig: 3

Fig: 4

Fig: 5

Fig: 6

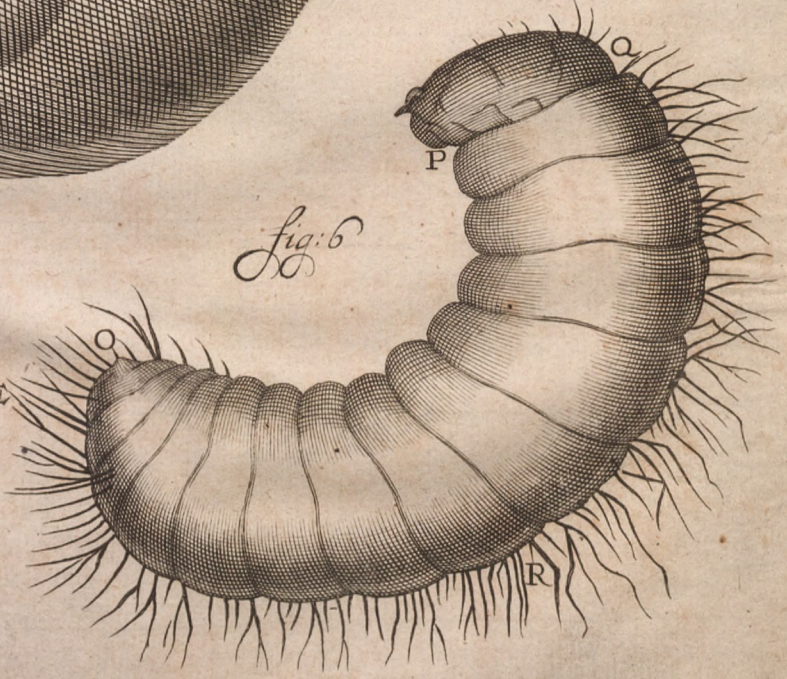

Fig: 7

Fig: 8

rum quoque depingi curavi, quia Pictor in hoc ovo omnia vermis membra agnoscere quibat. Pro ut hic Fig: 4. G. H. I. indicatur.

Porro horum vermium unum, qui memorato tempore ex Ovis prorepserant, Microscopio opposui, & sic quoque depingi curavi, pro ut semetipsum ostendebat: ut Fig: 5. K. L. M. indicans caput, & M. N. K. corpus.

Hunc vermem attentis contemplans oculis, non mediocrem in magno ipsius motu capiebam recreationem, qui motus intrinsecus in capite fiebat (& si liceat dicere, in cerebro ipsius) nam hic motus tam regularis erat, veluti pulmonem in aliquo animante (mediante respiratione) nobis imaginaremur videre moventem.

Inter alios quoque tam exilis vermis orificium suum aperiebat, veluti cibum appeteret, ac isto in motu exilem aereum globulum in os suum deferebat, qui per caput meabat, ac veluti in æsophagum descendebat.

Talem quoque vermem depingi curavi, qui ad talem pervenerat magnitudinem, ut corpus suum decimam partem magnitudinis justæ perfectionis vermis conficeret, ut Fig: 6. O. P. Q. R. Litteris P. Q. Caput, & reliquis corpus indicatur. Hi vermes aliquo modo incurvati jacent, cum juvenes sunt: At cum ad talem perveniant magnitudinem, ut fere sint perfecti, rectitudine accrescunt. Hic vermis multo minus amplificanti depictus est Microscopio, quam reliquæ sunt depictæ figuræ, unde hinc parvitas horum Ovorum optime dignoscenda est.

Quantitatem unius perfecti vermis mediante Microscopio quidem repræsentarem, at superfluum esse judico, quoniam in ultima depicta figura facillime nobis imaginari possumus, quo modo vermis sit constitutus, qui eandem retinet figuram, quando decies est major.

Mihi antehac nihil aliud imaginatum esse, confitendum est, quin

quin istos vermes [quos adhuc usque, non aliter edocti, nomine Formicarum Ovorum insignivimus] nudo contemplans oculo, re ipsa essent Ova Formicarum, & hanc nigram maculam, quam in corpore horum vermium conspiciamus, parvam atque juvenem nondum in lucem editam esse formicam.

Sed non satis admirari queo, quomodo quisquam sola duntaxat imaginatione sese eo usque seduci patiatur, ut, sese mediante Microscopio conspiciere, dicat, in sic nominato Ovo exilem eamque imperfectam Formicam. Ac præterea corpus, caput, ungulas ac oculos ejusdem depingat, cum e contrario nec illi nec nobis quicquam omnino in hoc verme [qui huc usque Ovum est nominatus] ejusdem rei occurrat. Nam etsi vermes tam exiles forent, attamen, aliquos eorum subnigram in corpore habere maculam, contemplatus sum; at alii; qui multo erant majores, imo etiam perfecti, ne minimum istius maculæ habebant signum. & rationem subnigræ hujus essentia, quam aliqui juvenem esse formicam sibi imaginari audent, investigans, & vermem aperiens, clarissime contemplabar, hanc esse animalculi stomachum, & subnigram essentiam duntaxat ex cibo, in stomacho locato, causari: ac quoque, cum alius vermis hujus non esset particeps, diversitatem ciborum rationem hujus esse, quo cibo vermis vefcebat, qui cibus illis a formicis adferebatur: nam non tantum stomachum verum etiam intestina stomacho annexa conspiciebam, quæ globulosis particulis, iisdemque subnigris, completa erant.

Quomodo etiam possibile est nos in verme (quem Ovum nominamus) admodum exilem possemus conspiciere creaturam? quoniam hic antea dixi, ipsissimum ac integrum vermem in Formicam transformari, hoc duntaxat cum discrimine, quod cuticula vermis non ad Formicæ corpus transeat. Sed hæc cuticula est tam parva, ut eadem ne centesimam quidem partem vermis implere possit.

Hic vermis in corpore suo, excepto in ventre, multis est in-

instructus crinibus, & in movendo supra modum tardus est, adeo ut per raro illum corpus suum contrahere, sive distendere videamus: sed sæpius caput movet suum, at minus os aperit suum; adeo ut victum quærendo suum sit ineptissimus, &, ut ita dicam, immobilis in nido jaceat suo, ac sese loco non moveat suo.

Ob has igitur rationes pater aut mater (quæ formicæ sunt) aut potius ipsarum genus, huic vermi victum quærat, necessum est, ac continuo alimentum afferre.

Hoc cum ita sit, vulgare illud dictum evertitur, nempe formicarum diligentiam, quam in cibo ad nidos suos deferendo adhibent, cum duntaxat in finem tendere, ut exinde in hyeme viverent, cum e contrario plurimum, imo cui notum, numne in eum finem duntaxat fiat, ut vermes, qui ex Ovis prodierunt suis (ac quibus, semetipsos alere, est impossibile) educarent, ac tam diu afferrent alimentum, usque dum ad eum pervenerint statum, ut Formicæ formam assument.

Et quemadmodum de Curculionibus dixi, eosdem non multa Ova simul uno eodemque tempore parere, sicut e contrario volatiles creaturæ Bombycum, Multipedarum, & Muscarum simul multa Ova pariunt, sic quoque hæ Formicæ per totam æstatem, nam diu vivunt, Ova pariunt sua [pro ut saltem id menti inhæret meæ] hoc si ita sit, illis quoque perpetua vermibus suis alimentum suppeditandi incumbit cura.

Hoc non nisi quam ex innato sit impulsu, nam alias pullis suis [qui vermes sunt] præ fame moriendum foret.

Mihi haud ignotum, hæc meas positiones & observationes multorum contradictionibus obnoxias fore, quia tot homines de diligentia ac Formicarum cura in hyemem tam multa scripserunt; sed hæc omnia flocci pendo, meas cogitationes, pro ut sentio, libere propono; imo a me

non alienum foret, Formicas per totam hyemem, ac præsertim cum admodum friget, absque aliquo alimento & absque aliquo motu sub terra (pro ut alia animalcula in aere, ut Pullex, Curculio aliaque) vivere posse.

Sienim attentione aliqua Formicam, in Autumno Uvas nostras depascentem, animadvertamus, & aliquo modo si sit frigidum, quam lente procurrat; inde conclusio haud est difficilis, frigore majores intendente vires, illi in media hyeme omnino quiescendum esse.

Nobis persuadere volunt, Formicas homines mordere, earum qui morsum esse venenosum.

Hoc nunquam animadvertere quivi, ac mihi certissimum esse videtur, Formicæ os eum in finem non esse creatum; partim quia compunctores, qui forficibus sive dentibus sunt instructi & qui in parte anteriore capitis circa orificium sunt constituti, tantam vim exerere nequeunt, ut per nostram supremam cuticulam usque in nostram sensitivam cuticulam imprimere valeant, compunctores enim sunt nimis breves, & dentes in iisdem plurimi cumultatim consistunt, adeo ut tam exili animalculo vires sufficientes & necessariae ad tantam vim efficiendam, quæ ad penetrandum in ipsam usque sensitivam cutem requiruntur, desint. Deinde cum partes omnes, quibus Formica in ore suo instructa est, moventes conspiciamus, illæ non creatæ esse videntur, ad alicui animalculo dolorem afferendum.

Sæpius Formicam ex ore suo quatuor oblongas vidi proferentem particulas: at illæ sunt exilibus instructæ membris, propemodum ejusmodi formationis, pro ut cornua Formicæ sunt: ita ut dictæ Formicarum forfices nullum alium in finem mihi creatæ esse videantur, quam ad cibum conterendum, ac quoque præterea ad victum, pullis suis (qui vermes sunt) pro alimento necessarium, ibidem locorum deportandum; ubi nam pulli jacent sui. Sed continuo, imo nescio numne semel qui-

quidem mihi defuerit, Formicarum aculeum animadverti: at hic non in capite, sed in parte corporis posteriori collocatus erat; & quamprimum aliquo saltem Formicam dolore afficimus, statim aculeum [quem alias intra corpus suum occultat] e corpore producit suo, ac tum continuo non nisi pungere conatur; nam tum nihil aliud agit, quam ut partem corporis sui posteriorem incurvet, ac aculeum suum extra sive intra corpus suum commoveat.

Hic motus aculei Formicis tam proprius est, ut, etsi partem corporis posteriorem descindamus, adhuc ille aculei motus intra & extra corpus duret. Ita ut Formica punctione ipsa nobis non tantum dolorem afferat; sed productione aculei simul pellucidum e corpore suo profert laticem, quem usque ad finem aculei producere novit: Ita ut, hunc laticem nobis maximum adferre dolorem, mihi imager, idque ob asperrimas particulas salinosas, quibus hic humor est commixtus, atque has particulas gibbosas illas elevationes, quæ in cuticula cum pun-
gimur, oriuntur nostra, causari.

Hi gibbi, quos a Formicis in illarum progeneratione observanda acceperam, plus mihi doloris afferebant, quam ut antea per totam meam vitam ab illis acceperim: Nam jam fere viginti sunt dilapsi anni, ut, vehementer tum ab illis punctus, tum temporis omnino observaverim, posteriorem Formicarum partem aculeo esse instructam.

Quamquam hic humor admodum perpaucus est, quem Formicæ e corpore proferunt suo, attamen omnia excogitabilia adhibui media, ut, si fieri posset, aliquas saltem in hoc humore animadverterem particulas: at nihil aliud contemplari potui, quam hanc substantiam (etsi tam pellucida & fluida erat) ex tam in vaporabilibus consistere particulis, veluti oleum fuisset: ac uno in loco me particulas conspiciere jacentes, natura salis instructas, mihi imaginabar: Porro aliquot alias quidem conspiciebam particulas, sed his ob exilitatem suam nulla erat attribuenda figura.

Hic dictus aculeus in extremitate sua nullam habebat aperturam, ex qua hunc noxium proferebat laticem (quemadmodum antea dixi, tali humore noxio aculeum scorpionis esse instructum) sed aculeus hinc inde canali sive fossa quadam est instructus; veluti nobis haustum conspiciere imaginaremur, quo nautæ nostri ad vela sua irriganda utuntur, ut eo velocius velis suis iter conficerent. Per hanc canalem sive fossam Formica hunc humorem suum efferre sive protrudere novit, imo eo usque ut eundem ad extremitatem aculei usque deferat.

Quando hunc ipsi adimebam humorem, ipsi tamen nondum deerat humor; nam simulac contraxisset aculeum suum intra corpus, rursus de novo, prolatione aculei, alium promebat humorem, atque hoc non semel, sed sæpius diversis continuis vicibus faciebat.

Hoc contemplans, cogitationes meas conjeci in causam elevationis sive tumoris cujusdam, quem a Formica in brachio acceperam meo, qui tumor omnes alios magnitudine superabat. Quæ causa hac in re consistit, nempe cum Formica in linteo brachiali per brachium ascendisset, ac se ibidem ad pungendum constituisset, & antequam brachium meum tam aliis quam linteo brachiali denudassent, quod illa tum uno eodemque loco idque diversis continuis vicibus aculeum in corpus meum produxisset suum, unde non parum hujus noxii humoris cuticulæ impressit, qui igitur per consequens ibidem non vulgarem tumorem, majoremque dolorem excitavit.

Fig: 7. B, C, D. indicat Formicæ Aculeum. A. B. D. E. est particula posterioris partis corporis Formicæ, quæ pars crinibus confita est.

Hoc duntaxat dictum sit de Formicis rubris, aut rubro colore instructis. Ac quoque in horto meo non aliud genus, quod saltem sciam unquam vidi.

Porro secundum esse formicarum genus observavi, sed has in horto non habebam meo, at easdem in aliis reperiebam hortis. Hæ Formicæ erant subnigræ, & paulo minores supra descriptis rubris formicis: & maxima ex parte non tam duro ac robusto corpore. Parva enim pressura posteriorem partem corporis comprimere poteram, in qua parte corporis rubræ Formicæ valde duræ sunt: sic quoque (ut supra dixi, me continuo in primodictis Formicis aculeum videre) in his ultimo dictis nullum aculeum animadvertere quibam, etsi plus quam viginti quinque harum nigrarum Formicarum aperuissem.

Quod autem vermium formationem attinet; qui quoque ex Ovis harum nigrarum Formicarum oriuntur, hi vermes non differebant a memoratis vermibus, qui ex Ovis rubrarum Formicarum prodeunt, quam quod hi Formicales Vermes aliquantulum essent minores, cum ad justam suam magnitudinem pervenerint.

Et quemadmodum primo dicti vermes sese in pupulas commutabant (quales pupulas magno numero inter vermes conspiciebam jacentes) sic inter hos vermes ne unam quidem pupulam animadvertere quibam; sed inter vermes magnum numerum sic dictorum Formicarum Ovorum contemplantur, quæ in altero sine nigrum habebant punctulum, quorum Ovorum aliqua, domum veniens, aperui, ac contemplatus sum, in quibusdam perfectam esse Formicam, quæ aliquantulum ad nigredinem propendebat, in quibusdam quoque Formicæ erat perfecta, sed illa adhuc alba erat.

Testa sive involucrium hujus Formicæ mihi nec membrana nec cutis hujus vermisse videbatur, quam in permutando distrinxisset; nam eadem erat omnino plana & absque ruga.

Quoniam igitur mihi imaginari nequibam, quo modo hoc involucrium circum hanc Formicam formabatur; aliquos

perfectissimorum Vermium, quos postea ex alio Formicarum nido quæ siveram, in purum deposui vitrum, & cum per biduum in eodem jacuissent, contemplatus sum, cum his vermibus longe aliter situm esse, quam cum primis vermibus. Nam hi ultimi se ad nendum conferebant, quemadmodum Bombyces; & quando filum circiter latitudinem duorum crinium longitudine implebat; idem ore suo reliquis confectis filis annectunt (atque hoc procul dubio mediante aliqua glutinosa materia, quam ex ore proferunt suo) in nendo observare nequivi, se non nisi caput & duo membra proxime caput sita movere: atque intra biduum nendo eo usque promoverant, ut vermen non amplius agnoscere possem.

Quando jam hæc sic dicta Ova [quæ è Formicarum nido mecum sumpseram] quatuor dies in vitro in musæo constitissent meo, observabam in iisdem aliquas Formicas robore tali modo accrevisse, ut texturam, in qua jacebant, aperuissent, ac per vitrum incederent:

Hinc mihi quoque apparebat, hos ultimos vermes, in permutando in pupulam sive Formicam, non tantum statim omnia sua membra, ac totius corporis formam assumere, sed quoque post hanc permutationem in Formicam, nunquam amplius magnitudine accrescere, nisi in muscas permutentur. Ita ut illi quoque errent, qui in his sic dictis Formicarum Ovis parvas nondum perfectas Formicas conspiciere dicunt, qui dilapsu temporis magnitudine accrescerent, cum e contrario nulla Formica in suo involuero erit, quin justam habeant magnitudinem.

Hoc si ita sit, huc usque vermibus, pupulis sive vasculis, ac quoque vermi sive Formicæ, in textura sua jacenti, perverso insignivimus nomine, nempe Formicarum Ovo: nam quemadmodum justa ratio dicendi nobis deest, nempe ut integram texturam Bombycum, in qua pupula sive vasculum adhuc conclusum jacet, Ovum Bombycis nominare possemus, sic

sic iusta quoque ratio dicendi nobis deest, ut vermis, pupula, aut etiam textura Vermis, in qua vermis sive Formica conclusa jacet, Ovum Formicæ sit. Nam quantitatem iusti Formicæ Ovi cum textura vermis comparanti, in qua Formica jacet [quæ nomine Ovi Formicæ insignitur] mihi dicere licitum est, prope centum & septuaginta quinque Formicarum Ova magnitudinem texturæ æquare posse, quam vermis composuit, & in qua in Formicam mutatur.

Antea dixi, in fine texturæ [quam Vermis Formicalis conficit] nigrum esse punctulum, atque hoc observans, excrementa me videre judicabam, quæ Vermis Formicalis exoneraverat, cum corpus suum purgaret, ut in Formicam mutaretur.

Hanc texturam vermis tam densam conficit, ut raro per eandem Formica sit agnoscenda, nisi, in textura jacens, eo usque pervenerit, ut nigrum colorem recipere incipiat, idque adhuc magis cum sese in involucro moveat.

In omnibus Formicarum nidis, quos pervestigavi, quoque contemplatus sum, Formicas quasdam esse alatas; at in nullis Formicarum nidis ne minimum quidem cibum, quem Formicæ colligere dicuntur, invenire potui: ita ut me ipsum adhuc magis certiores redderem, Formicas in æstate sat habere, quod agant, advehendo & apportando victum in nidos suos, ad multiplices tam magnos quam parvos Formicarum vermes, quibus nidi Formicarum diversis in locis sunt oppleti, alendos ac fovendos.

Porro circa medium Augusti tempus, adhuc diversos Formicarum nidos, in quibus nigræ latebant Formicæ, in Tumulis arenariis, tam circa urbem Harlemum, quam alibi pervestigavi, sed nullos vermes, ex quibus hæ nascuntur Formicæ, neque texturam, quam vermis Formicalis conficit, sed duntaxat aliquas texturas vacuas [& ex quibus Formicæ proreperant] reperi.

In aliquibus nidis plurimas Formicas in muscas esse mutatas, quo-

quoque contemplatus sum, & inter has volatiles Formicas, quasdam octies quidem majores vulgari nigra Formica esse contemplabar.

Postea rursus in meo horto rubrarum Formicarum nidos pervestigavi, ac iisdem Formicas cum suis Ovis, vermes Formicales, ac pupulas, in tam eximia multitudine reperi, ut antea.

Diversa quoque Frumenti grana ante Formicarum nidos deposui, quia judicabam, has Formicas Frumenti granum deferendo non fore pares; at illas aliqua propensione in granum Frumenti duci, animadvertere nequibam; duntaxat illas exile Hordei granum ad nidos deferre suos conspiciebam.

Sic jam duplex Formicarum genus inveni; procul omni dubio plurima adhuc formicarum genera in his regionibus erunt, quæ tamen mihi nondum occurrerunt.

Quænam Formicarum genera in aliis reperiantur regionibus, quæ nostras formicas magnitudine superant, ac ibidem collectionem cibi, ac ordinem in sua æconomia habere possent, pro ut nobis ea de re scripto refertur, me latet.

Hæ sunt meæ non magni valoris annotationes, quas de Formicis annotavi, quibus mihi ipsi satisfeci, ac comperi: primo, Formicas perquam exilia gignere Ova: Secundo, ex Ovis vermes prodire, qui a Formicis aluntur: ac cibum, qui continuo in æstate a Formicis ad nidos deferitur suos, duntaxat vermibus suis alendis inservire. Ac tertio, illud omne, quod aliqui Formicarum Ova nominant, esse vermes, pupulas aut texturam vermis Formicalis (cum verme aut pupula in eadem).

Ad quantitatem jam nostrarum Formicarum indicandam, rubras depingi curavi Formicas, pro ut hic Fig: 8. indicatur.

Post hæc circiter duas horas ab urbe nostra veni in conplatum locum ac ædem magnificam, ubi ab operario quodam diversi Formicarum nidi mihi demonstrabantur, nempe rubrarum

brarum Formicarum, ac ejusdem magnitudinis, cujus magnitudinis Formicas in horto meo quoque habeo, quibus magna copia Ovorum ac vermium, diversæ magnitudinis, ac multæ pupulæ permixtæ erant: Ac quoque nidi nigrarum Formicarum, quæ Formicæ eodem prognerant modo, quo hic antea de rubris & nigris dictum est Formicis. Sed cum in plerisque Formicarum nidis, & quidem nigrarum, isto in tempore nulla omnino Ova aut vermes reperissem, in his omnibus nidis quosdam reperiēbam vermes, qui nendo erant occupati, ac pupulas in textura vermium jacentes. Ac quoque tertium Formicarum genus inveniebam, quæ lucido flavum habebant colorem: hæ ultimæ tam parvæ ac nigræ erant, ac in iisdem nullum aculeum agnoscere quibam.

Hi vermes, ex Ovis his prodeuntes, ac a Formicis ad justam educati magnitudinem, quoque absque nendo mutabantur in Formicam, pro ut de rubris dixi Formicis.

Ut mihi porro satisfacerem, duos distinctos Formicarum nidos, ex horto meo cum aliqua terra, in qua pleræque Formicæ, Ova, eorundem vermes ac pupulæ inter commixtæ jacebant, in vitrum deposui, quod circum circa novem pollices altum, ac ejusdem circumferentia octo erat pollicum, eidem vitro vitreum imposui tegumentum, eisdem pro alimento dedi saccharum, frustum pyri, atque aliqua Cerasa, illudque vitrum in Musæo constitui meo ea intentione, ut, si fieri posset, observarem quo modo Formicæ vermes cibant suos; sed deferebant ac munimento quodam defendebant in terra sive sub terram, Ova sua, vermes ac pupulas, pro ut in viribus erat suis, ut continuo saltem aliquæ sese visui offerrent meo. At cum mentis aciem in immobilitatem vermium conjicerem, quæ hujusmodi erat, ut (etsi hoc aut illo modo loco dimoverentur sive auferrentur suo; aut quoque ibidem locorum ubi magna copia juxta se invicem jacebant) nullum omnino motum in iisdem agnoscere possem.

Cum præterea diversis vicibus contemplerer, Formicam cum ore suo in capite sive ore vermibus immotam jacere; animo concipiebam meo, numne unum aut plura organa, quæ Formica in sive circa os gerit suum, cum in finem duntaxat sint creata, ad ea in os vermium ingerenda, per quæ ad vermes ex Formicis alimentum detruditur, quod in animantibus sugere nominamus.

Ex his observationibus animo præsupponebam meo, numne ille cibus [quem Formicas in his regionibus ad nidos deferre sive protrahere suos conspiciamus] illud duntaxat sit, quod isto pro tempore tanquam superfluum reppererint, quod intra corpus occultare nequeunt, atque illas hujusmodi cibum in angulis aliisque locis atque cavernis deponere, ad illud usque tempus, donec cibus e corpore suo vermibus Formicalibus tradiderint, ac e vestigio sese conferre ad cibum illum consumendum, quem forficibus suis attulerunt, atque hoc cibo in corpore suo iterum præparato, ut possit pro alimento vermibus Formicalibus inservire, has Formicas tum temporis [absque progressu ex cavernis suis] pullis suis [qui Vermes Formicales sunt] de novo alimentum suppeditare posse.

Hicce finem imponam, ac manebo.

Nobilissimi Domini.

A. de LEEUWENHOEK

Epi

EPISTOLA de 17 Octobris 1687.

Data ad Regiam Societatem.

TRACTANS

De Animalculis in Succino. Charta adusta, quæ in Courlandia e Cælo delapsa esse dicitur, quidnam illud sit, eademque imitata. Animalcula in aqua, ipsorumque motus. Vermes ex carne cujusdem Matronæ. Quo modo iidem ibidem pervernerint. Iidem educati, mutantur in muscas, hæ muscæ pariunt ova, & ex iisdem rursus oriuntur muscæ. Magna muscarum copia trium mensium tempore. Motus Chyli in Acarorum intestinis. Urticarum aculeus, ipsius caverna, & in eadem caverna humor latet noxius, idemque dolorem ac tumorem excitat. Indica Millepeda, ipsius vellicatio magnum excitat dolorem, & quænam illius sit causa.

*Delfi in Hollandia.**Nobilissimi Domini.*

Uidam Medicinæ Doctör, natione Borossus, ut me invifat, a me humillima petit Epistola, ac juxta hanc parva aliquot Frustula Succini ad me mittit, quæ, a duobus magni nominis Dominis in Borussia, ad me transmitti dicit.

In hisce Succini frustulis diversa erant animalcula, ut Muscæ, unus Culex, una Aranea, & una Formica, & omnia hæc animalcula mediante Microscopio observans, non tantum dilucide & distincte alas, verum etiam plumulas ac crines in iisdem conspiciebam, ac quoque elevatiunculas sive coralliosas demonstra-

tiones, ex quibus oculi dictorum animalculorum sunt compositi; ac quoque contemplabar ungulas, crines & ungues in iisdem tam distincte, veluti hujusmodi animalculum nude Microscopio oppositum fuisset. In unoquoque frustulorum Succini, frustulum straminis conspiciebam, in quo tubulos (ex quibus stramen constat) agnoscere quibam.

Quo modo hæc animalcula in Succinum pervenerint, & quo modo Succinum conficitur, mihi est ignotum, ac aliorum ratiocinationibus hac de re assentiri nequimus, quæ eadem nostris in oculis non admodum fide videntur dignæ, & nobis jam nulla occasio in eam rem amplius inquirendi.

Idem ille Dominus inter alia narrat, famam ferri, in Courlandiæ Cælo 14 aut 15 Martii 1686 frustum Chartæ deustæ in campum delapsum esse, quæ Charta tria quidem folia magna erat, cujus se frustulum habere dicebat, quod ille mediante Microscopio observaverat, sed se eadem de Charta nihil potuisse judicare. Et quoniam judicabat, me hanc imaginariam chartam videndi esse cupidum, ad me mediante Epistola frustulum illius transmisit, cujus ciciter dimidium hisce est adjunctum.

Hanc imaginariam Chartam non per mediam horam in ædibus habueram meis, quin mediante Microscopio tantum lucis recepissem, ut, hanc Chartam fructum quendam esse, mihi imaginarer, qui ex aqua ortum traxisset suum: præterea confirmabam, hoc si verum esset, eundem ex aere in campos esse delapsum, constituebam, hanc materiam, primo ex aqua [mediate Nube quem nos haustrum Aereum, belgice een Hoos, nominamus] in cælum sive aerem elevatam debere fuisse; sed multo citius credo, mediante vehementi imbre, sive liquefactione nivis [si regio ibidem sit montosa] aquam ex palude quadam sive fossis, hunc aut illum agrum inundasse, atque aquam nempe viridem hunc fructum, ex quo dicta hæc Charta constat, in gramineo quodam campo, aut in recenti frumento sive segete permanisse sive locum obtinuisse suum, ac ibidem admodum rigide

de exaruisse, unde aliquo modo speciem adustæ Chartæ assump-
sit; præterea firmum ac fixum habebam, me hanc materiam
magna copia in aliquibus stagnis, ut in fossis sive effossis agris
sæpius vidisse; duntaxat hoc mihi deerat, quomodo hanc ma-
teriam, ad nigram deducerem formam sive essentiam. Hæc vi-
ridis substantia a vulgo quandoquidem Cassuta sed plurimum
aquæ arista (sive belgice *Vlym*) nominatur.

Ut hac in re mihi satisfacerem, me ad agros bituminosos non
procul ab urbe nostra sitos, conferre, animum inducebam me-
um; sed in memoriam revocans meam, aquarum fossas, ur-
bem nostram circumdantes, duobus distinctis locis sepimento
quodam esse interseptas, ne quotidianus aquæ fluxus circum ur-
bem, sed per urbem flueret, me ibi locorum contuli, ubi aqua in
fossis urbanis minime movebatur, ubi hanc, jam dictam, aquæ
aristam magna copia vidi. Hujus aquariæ aristæ aliquam copiam
mecum sumpsi, eandemque in diversis Chartæ crassæ foliis de-
posui, atque ante ignem arefieri permisi, ac contemplatus sum,
ubi admodum crasse in se jacebat, nullo medio ex se ipsa ex ad-
modum herbacea in subnigram commutari essentiam, & ubi non
cumulata sive simplex jacebat, suum herbaceum retinere co-
lorem.

Porro de novo eandem sic dictam Chartam adustam accura-
tiori examini subiciebam meo, ac, jam perquam distincte
hanc unam eandemque esse substantiam, ac veluti ejusdem esse
formationis, contemplantur: nam hanc viridem substantiam,
pro ut eandem ex aqua desumpseram mediante vulgari Micro-
scopio observans, mihi conspiciere imaginabar hæc perquam
exiles filamentosas particulas, tenuitate crines longe superan-
tes, esse rotundas, earundemque membranas admodum esse
pellucidas, quæ magna globulorum copia erant oppletæ, qui
diversæ erant magnitudinis, quorum plurimi fere sextam glo-
buli nostri sanguinis partem magnitudine implebant.

Et etiamsi hanc viridem substantiam sive aquæ aristam exi-
guo digito in se cumulatam arefieri permetterem, attamen

eadem arefacta, non nisi crassitiem chartæ retinebam, unde concludendum est, quantam aquosarum particularum copiam hæc aquæ arista in se contineat.

In Summa particulæ hujus viridis substantiæ, ex quibus imaginaria Charta, quæ in Courlandia e cælo delapsa esse dicitur, & mea, hoc modo imitata Charta, ex dicta aquæ arista viridi, constat, sunt sibi invicem tam similes, veluti ex una eadem materia confectæ forent. Nam in diversis hujus sic dictæ Chartæ filamentosis particulis membrasas poteram conspiciere particulas; & sic quoque sæpius, imo centum quidem particulas juxta se invicem conspiciebam jacentes, quæ quoque membris erant instructæ ut hic Fig: 1. A. B. indicatur. Sed quoque multas conspiciebam juxta se invicem particulas jacentes, in quibus nulla quibam agnoscere membra.

Hic quoque exiguum frustulum meæ imitatæ sic dictæ Chartæ adustæ ad Nob: Ves: transmittito, ut Nob: Ves: conspiciendum foret, quid imaginatio apud multos non polleat, & quis scit, in quam multis Cistulis frustulum hujus sic nominatæ Chartæ (tanquam rei cujusdam rarissimæ) non conservetur. Hæc aquæ Arista, de qua hic verba feci, est admodum tenuium particularum, si comparetur cum aliis duobus aquosæ Aristæ generibus, quæ in eadem reperiuntur aqua.

Est nobis hortulus quidam in hac nostra urbe, in quo tempore verno diversi sunt consiti flores, & ad terram tempore summæ ariditatis humectandam, ex puteo aliquo [ibidem fito] in dolio quodam aqua continuo conservata est. In hoc dolio quoque talem viridem substantiam, de quali jam dictum est, videbam innatantem. Hujus parum mecum sumebam, eandemque ante ignem arefaciebam: sed hæc substantia herbaceum suum retinebat colorem, cujus quoque parum hic transmittito.

Multæ hac nostra in urbe domus lapideis cisternis subterraneis sunt instructæ, in quas mediantibus plumbeis canalibus aqua

aqua pluvialis, in tecta domuum decidens, deducitur. Huius aquæ quandam sumpsi portionem [præterito anno] illique aquæ contusum admiscui Piper: hanc aquam effudi in tubum vitreum, in eadem aqua viventia animadverti animalcula, quorum corpora sexies quidem longiora quam crassa erant, posterior corporum suorum pars acuminatim concurrens, ac in fine horum corporum diversa erant organa, quibus hæc animalcula certo quodam loco vitro sese affigere poterant, & hoc cum fieret, eadem corporibus suis permagnum excitabant motum in aqua, ac simul quoque diversis organis, in anteriori parte capitis locatis, sese movebant. Quæ organa [mihi imaginabar] eum duntaxat in finem esse formata, ut iisdem hinc inde natarent, Dicto motu talem in aqua vertiginem circula-rem conficiebant, ut non tantum aliquæ exiguæ particulæ, in aqua jacentes, mediante illo motu circulariter moverentur, verum etiam multa perquam exilia animalcula, etsi in natan-do tam prompta, cum ad illa pervenirent animalcula, ad tem-pus quoque in circularem movebantur orbem.

Hæc animalia adhuc alium habebant motum, nam cum natan-do progredi nollent, sese organis, in anteriori capitis parte sitis, vitro affigunt, ac tum corpora sua perquam brevissime in sese contrahebant, ac tum corporis sui parte posteriori affixa vitro, anteriorem corporis sui partem iterum a vitro dissol-vunt, ac eandem corporis partem, prout ipsis possibile erat, distendebant, & eandem tum rursus alio in loco vitro affige-bant; ut brevi dicam, proreptio illorum in aqua adversus vi-trum tali fiebat modo, ac motu, qualem quasdam habere mul-tipedas conspiciamus, quæ prope ad anteriorem ac ad posteriorem corporis partem duntaxat ungulis sunt instructæ.

Porro partem illorum anteriorem ac posteriorem squamosis particulis, sese invicem tegentibus, esse instructam, contem-plabar. Eodem fere modo, pro ut Cancer & Squilla.

Hæc animalia quiescentia, anteriorem & posteriorem cor-poris

poris sui partem perquam brevissime contrahebant , & hinc squamosæ particulæ corporum suorum sese invicem tegebant , ac hoc modo ovalem conficiebant rotunditatem. In quiescendo plerumque orificium suum cum pinnis sive organis ei annexis, parvo motu extrorsum extendebant, quod non injucundum mihi erat spectaculum, idque adhuc magis, cum oculos meos in medium corporis conjicerem, ubi continuum ac æqualem motum sive pulsum rotundi alicujus corporis animadvertēbam (quod cor esse mihi imaginabar) quod circiter tertia parte citius pulsabat, quam nostrum cor pulsat.

Ab utroque latere hujus imaginarii cordis, unoquoque pulsu ejusdem movebat sese particula quædam, quæ parum oblonga, & valde exilis erat, unde mecum cogitabam, numne una movens particula magna illa esset Vena, quæ sanguinem in cor defert, & alia particula Arteria, quæ perquassum sanguinem per totum defert corpus.

His Animalculis in aqua natantibus, ipsorum corpora in longitudinem erant expansa, ac unus capitis nostri capillus tum uno animalculo quater quidem erat crassior. Unde quantitatem horum animalculorum demetiri, nobis perfacile est.

Quidam haud exigui nominis Chirurgus mihi obviāns, ostendit mihi glandulosum corpus (magnitudinis circiter unguis nostræ manus) quod desumpserat a crure cujusdam Matronæ, cujus crus (a pede usque ad palmum quidem majorem supra genu) supra modum crassum glandulosis particulis per aliquot annos accreverat. Dicens porro, se desumptam hanc particulam vino adusto abluisse, eaque particula dissecta, se in eadem quamplurimos exiles conspexisse Vermes. Hos vermes ostendere mihi volebat, sed tam parvi erant, ut absque perspicillo eosdem agnoscere nequirem.

Hic Chirurgus hanc glandulosam mihi offerebat particulam, addens, siquid luminis, in deregenda vermium causa, qui aliis in regionibus homines infestant, exinde recipere possem.

Domum veniens, mediante Microscopio dictos vermes examini subjiebam meo, statimque hos vermes ex Ovis prodiisse, firmum & fixum statuebam, quæ Ova musca quædam demortuæ huic particulæ imposuerat, atque ex his vermibus rursus muscarum quoddam genus proditurum, quoque firmum constitutebam, & quidem talium muscarum genus, quale hæc peperant Ova.

Tales habebam sermones cum Chirurgo, qui in principio his non magnam poterat adhibere fidem, quoniam sibi imaginabatur, ut circiter hanc desumptam glandulosam particulam ne musca quidem pervenire potuisset.

Ac quoniam hanc memoratam substantiam brevissimo temporis spatio a vermibus consumptam fore conspiciebam, frustulum carnis Bubulæ huic substantiæ superimposui, & observavi, vermes sive acaros non tantum glandulosam carnis particulam verum etiam frustulum carnis Bubulæ (adipe excepta huic annexa) commedisse.

Porro tribus distinctis vicibus vermes sive acaros recenti cibavi carne, cum quinto die, ultimo Julii, post prandium rursus recentem conarer præbere carnem, summa cum admiratione, omnes vermes sive acaros ex capsula [quæ parum temporis ad aerem intromittendum patuerat] prorepisse, conspiciebam. Summa cum diligentia hos Vermes inquirebam, at prima instantia nullos horum invenire quibam, sed cum mediante candela angulos & rimas tabulati accurate perquirerem, diversos horum vermium, qui quidem quinquaginta numero fuissent, inveniebam. Hi Vermes sive Acari intra quinque dierum spatium tanta accreverant magnitudine, ut unusquisque eorum longitudinem unius manus nostræ unguis implerent.

Causam, obquam hi vermes sive acari aufugerint sive prorepserint, hanc esse judicabam, quia jam eo usque accreverant, ut illis amplius nullo foret opus alimento, ac sese jam ad quietem, mutandi ergo, componerent.

Postridie tempore matutino, Primo Augusti, unum horum Vermium, cujus corpus acuminatum fuerat, jam tertia quidem parte breviorum esse factum, ita ut corpus ipsius jam ab anteriori & posteriori parte, æque foret crassum, ac ipsissimam vasculi repræsentaret formationem.

Sub Vesperam quatuor talia esse vascula, & quemadmodum hæc prima instantia alba fuerant, jam omnino flammeum recepisse colorem, conspiciebam.

Postridie tempore matutino, secundo Augusti, omnia hæc vascula erant rubra.

Hæc vascula indies ex flammeo mutabantur colore in punicum & ac fere subnigra fiebant.

Horum vasculorum duo vitro inclusa in sacco portabam meo, eo scopo, ut eadem brevissimo temporis spatio in muscas transformarentur: Sed post quinque aut sex dies magnam ariditatem illis noxiam esse comperiebam; nam hæcce vascula partim exaruisse conspiciebam, ac exinde nullam viventem creaturam prodituram.

Reliqua vascula in chartam deponebam, ac eadem vitro operiebam, & novem diebus præterlapsis, undecimo Augusti, tria horum vasculorum aperiebam, ac ex unoquoque horum perfectam desumebam muscam: sed eadem muscæ adhuc erant madidæ, & absque motu (pro ut mihi apparebat).

Has quoque Muscas, præter durum corticem vasculum conficientem, adhuc tenui membrana obvolutas jacere.

Prima instantia hisce in Muscis nullas agnoscere quibam alas, sed easdem paulo accuratius observans, hæcce alas concinno in ordine in sese esse convolutas conspiciebam, hæc vero extrictæ, perfectæ erant alæ.

Hæcce nondum natas muscas aperiens, ex una earum magnam Ovorum copiam desumebam.

Decimo quarto Augusti, quatuor magnas Muscas in vitro volantes conspiciebam, ac vascula, ex quibus muscæ pro-

dic-

dierant, circa alterum finem foramine quodam esse instructa.

Statim parum sacchari sub vitrum deponebam, contemplandi ergo, num hoc Muscarum genus saccharum commederet simulac Muscæ saccharum comperissent, statim idem comdebant.

Postridie ex omnibus vasculis Muscæ prodierant, exceptis duobus vasculis, quæ a me parumper erant collæsa.

Tum temporis quoque harum Muscarum diversas adversus Muscæi mei vitra videbam confidentes, quas ex istis vermibus sive acaris prodiisse statuebam, qui sese hic & illic occultassent.

His Muscis quoque parum incoctæ carnis præbebam, at ne una quidem eandem comedere volebat.

Octavo decimo Augusti rursus Muscis parum carnis proponebam, at tum easdem eandem avidissime comedere conspiciebam.

Vigesimo octavo Augusti tres harum Muscarum aperiebam, & ex una earundem permagnam copiam oblongorum Ovorum desumebam, quorum unumquodque vigesima quidem quinta parte majus erat Ovis, quæ ex nondum natis desumpsissem Muscis.

Quod autem mihi animadversione dignum videbatur, hoc erat, nempe omnia hæc Ova, quæ ex Musca desumpseram, singulatim perquam exili nigræ venulæ affixa esse; mediante qua venula, statuo, unumquodque Ovum alimentum suum, quo crescat, recepisse.

Omnia hæc exilia vasa sive venulæ originem suam ducebant ex majoribus & nigrioribus venis, & hæ majores venæ rursus ex multo majori vena originem trahebant suam, ita ut has omnes esse arterias mihi firmiter imaginarer.

Hæc arterias perquam accuratissime contemplans, perquam clarissime, earundem formationem ex Circularibu particulis

ticulis esse compositam, conspiciere poteram, eodem modo pro ut vasa aerea in Pulmonibus animantium sita sunt, sed hæ particule circulares tam exiles erant, ut mediantibus admodum ampliantibus Microscopiis sese tam exiles & tenues ostenderent, veluti tenuissimos nostri capitis capillos nudo conspiceremus oculo.

Et si hæ Muscæ admodum videantur esse robustæ, attamen parva pressura, muscæ illata, eandem post parvum temporis spatium obisse conspexi: Nam cum hoc me premeret infortunium, ut a me vitrum quoddam diffringeretur, & ut Muscæ, quæ huic vitro fuerant inclusæ, per Musæum volarent meum, inter recipiendas muscas contingebat, ut, etsi tam molliter easdem tractabam, aliquæ earum post aliquod tempus morerentur, si vero alam earum arripiebam, eandem alam post aliquot dies didicere conspiciebam, & quidem eo in loco ubi ala fuerat læsa, In aliquibus quoque ungulas decidere contemplantur, alias vero ungulas tam rigidas absque motu esse; etiam si eadem prima instantia post capturam vehementer adhuc moverent. Adeo ut aliquæ earum aliquot dies in tergo jacentes suo, in vivis manerent, ac decurrere nequirent.

Mihi quoque imaginabar, parvo attactu in Muscarum ventre, easdem intra paucos dies obire posse, quia mediante illo attactu facillime aliquot pertenuium illorum vasorum confringi possunt, ac exinde permulta Ova ab arteriis possunt abrumpi, quæ inde in corpore putrefieri ac causa mortis existere debent. Inter cibandum quoque quædam muscæ mihi evolarunt, ita ut 7. Septembris duas duntaxat in vivis retinuerim Muscas, quarum altera duntaxat unam habebat alam, de his non aliud ferre iudicium poteram, quin muscarum altera esset mas, altera vero femella.

Nono ejusdem Mensis tempore matutino 145. Ova accepi, quæ ab una esse prognata Musca statuebam. Aliquot horum ovorum

rum aridæ incumbētia carni, in vitrum deposui, illudque vitrum in sacco portavi meo, quia frigida erat tempestas, ac quoque conspiciendi ergo, quanto temporis spatio ex Ovis vermes sive acari prodirent, eo eodem die hæc conspiciens Ova, ex aliquibus Ovis vermes jam prodiiſſe contemplabar.

Tum temporis exiguum frustulum cordis Cuniculi illis apponebam, ut exinde aliquid commederent.

Postero die circiter septimam matutinam, non tantum ex omnibus Ovis vermes sive acaros proveniſſe conspiciebam, verum etiam una illa nocte eosdem tanta accreviſſe magnitudine, ut iidem bis quidem majores, quam unum Ovorum eſſent.

Hoc quoque tempore reliqua contemplabar Ova, quæ cordi Gallinæ & Cuniculi incumbēbant, at ex iisdem nondum ulli prodierant acari.

Rurſus aliqua Ova vitro includebam, quod in sacco portabam meo, ac poſt quinque horarum ſpatium obſervabam, hos vermes ex Ovis prorepiſſe ſuis, ac tum quoque quosdam & quidem paucos vermes ex iſtis Ovis, quæ cordi Gallinæ impoſita fuerant, conſpiciebam prorepentes, & iſtos vermes, quos vesp̄era præcedenti ex Ovis conſpexeram prodeuntes, examini ſubjiciens meo, hos ſeptem horarum ſpatio bis quidem majores eſſe factos comperiebam: ita ut aquid me ſit firmum & fixum, hos vermes, qui mihi prima in iſtantia in frustulo carnis [quod a Matronæ crure deſumptum erat] oblati erant, ex iſtis prodiiſſe Ovis, quæ huic cruri in ultima vulneris obligatione a Musca quadam erant impoſita, ac iſtos vermes, qui mihi poſtero die oſtendebantur, per aliquot horas duntaxat fuiſſe natos.

Vermem ſive acarum, vaſculum, & Muscam depingi, mihi viſum fuit, quia hæc mufcæ in hac noſtra regione maximi ſunt generis.

Fig. 2. Indicat vermem sive acarum, cum ad perfectam pervenerit magnitudinem, ac quinque dies natus est.

Fig: 3. Indicat vasculum, in quo vermis sive acarus transformatus est, ac in altero sine foramen indicatur, ex quo Musca prodiit.

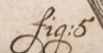
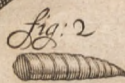
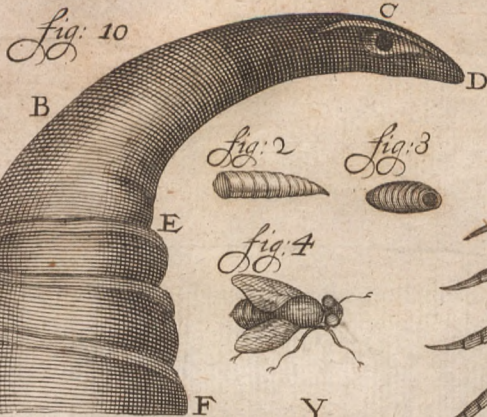
Fig: 4. Repræsentat Muscam, & nisi hæc mihi foret experientia, incredibile mihi videretur, ut tam magna musca ex tam parvo vasculo prodire posset; at sciendum est, alas ac quoque omnes crines, quibus musca est instructa, illos omnes per quam arctissime versus corpus jacere, cum adhuc in involucrio jaceat suo, jam vero (cum vermis in muscam est conversus) a corpore esse sejunctos, sive consistere a corpore semotos, ac per consequens sese majores ostendere, quam re ipsa sunt.

Quam plurimos hujus esse judicii me non fugit, nempe muscas ex corruptione prodire, ad quod probandum plurima adferuntur exempla, quemadmodum ante aliquod tempus Doctus quidam Dominus hanc mihi proponebat objectionem.

Comperi (ajebat) quod ex vasculis, quæ ex unius generis Multipedis erant formata, quatuor prodierint Papiliones unius speciei atque formæ, & ex quinto [quod eodem modo ut reliqua aperturam quandam receperat, ac intrinsecus clarum erat] tres ordinariæ sive vulgares Muscæ. Hac in re ipsi satisfacere nequibam.

Adhoc huic Domino respondebam, hæc rationes nullam concitare difficultatem, quoniam hujus rei causam hanc esse judicabam.

Muscæ, ac pleræque omnes creaturæ moventes, quæ fætus suos alere nequeunt, ex innata constitutione deditæ sunt ad Ova sua ibi locorum deponenda, ubi pulli ex Ovis prodeunt ali possunt: Quando jam his, ac quoque alius generis Muscis nulla caro, pisces, aut alia aliqua intestina occurrant, sæpissime ibi ova locant sua, ubi odore percipiunt suo adhuc aliquod pullis suis

fuis alimentum futurum sit, & hoc quandoquidem est in vasculis sive pupulis, quæ a multipedis prodierunt; ex his Muscarum Ovis vermes aut acari prodeuntes, facillime intra vasculorum membra perforare possunt, acimenti loco ad incrementum capiendum uti ea materia, quæ alii volatili creaturæ inserviando creata erat; ex quo Muscario verme sive acaro tali in casu loco Papilionis una pluresve possunt prodire Muscæ. Hisce meis rationibus hic Dominus sibi satisfactum fatabatur.

Statuo enim, quam impossibile sit: ut rupes equos aliaque pecora progignant, tam sit impossibile, ut aliqua Musca aliudve movens animal ex aliqua mortificatione prodeat,

plurimi immensam Muscarum Copiam non satis admirari potuerunt, a quibus homines (ante magni nominis obsessam urbem) summopere infestabantur: At nobis metipsis satisfacere quibimus, cum sciamus imperatoribus impossibile esse, ut omnes bellicis instrumenris interfectos terræ demandent, Mus-

144	Muscæ in primo Mense.	carum numerus insuper
72	Femellæ.	quoque supra modum au-
144	Ova unaquæque Femellæ.	gescit, cum nemo curam ad-
288		hibeat, ne mactatarum be-
288		stiarum intestina in campis
72		remaneant, ac quotidie hu-
10368	Muscæ in secundo Mense.	mo abscondantur. Nam po-
5184	Femellæ.	namus, quod in principio
144	Ova unaquæque Femellæ.	mensis Junii duæ sint Mus-
20736		cæ, Mas & Femellæ, ac fe-
20736		mellam tum temporis 144.
5184		Ova gignituram, ac princi-
746496	Muscæ in tertio mense.	prio mensis Julii hæc Ova in
		Muscas esse transformata, ac
		harum Muscarum dimidi-

am partem esse Mares dimidiam vero Femellas, quarum una

unaquæque rursus eo tempore tot gignat Ova, sic numerus muscarum decem millia adimplebit. Si jam dicamus illas tali modo progignere, prodibit numerus plus quam septem centena Muscarum millia, & quidem ab uno pari Muscarum tempore trium mensium.

Hoc cum ita sit, non est quod admiremur permagnam Muscarum copiam, quæ reperiri possunt, ubi multorum hominum cadavera sive animantium jacent inhumata.

Mirabile quiddam in Muscis animadversione dignum est, nempe, quod Muscarius vermis sive acarus quinque dierum spatio ad perfectam suam deducatur magnitudinem; si enim ad hoc perficiendum spatio mensis aut plurium dierum indigeret [pro ut aliis vermibus opus est] Muscæ in solstitio æstivo progignere impossibile foret, quoniam vermes Muscarii rarissime aliud possint inquirere alimentum, quam illud, in quo a matre sua sunt collocati.

Hic illorum cibus, ut Caro, piscis, aut animantium intestina, in campis jacens, in magno solis æstu, per aliquot duntaxat dies durare potest, ut pro alimento vermibus aptus foret, ac proinde sapientissimus Creator hisce Muscariis vermibus ingenuit, ut intra paucissimos dies ad justam pervenirent perfectionem; cum e contrario alii vermes, quibus continuo alimentum recipere concessum est, per mensem aut menses in vivis subsistere queunt.

Diversos horum Muscariorum vermium sive acarorum hic supra memoratorum in vitro quodam mecum portavi, eosdemque quotidie recenti cibavi carne, eosdemque diversis hujus rei amatoribus conspiciendos tradidi, ut mecum subitanei vermium incrementi participarent, ac hos ultimos quatuor dierum spatio ad justam suam deduxi perfectionem, adeo ut mihi imaginarer, in magno solis æstu Ova unius Muscæ minori quam mensis spatio in Muscam transformatum iri, quæ rursus Ova gigneret.

Hi vermes non multum excrementi faciunt, adeo ut plurimus cibus, quo utuntur, in corporum suorum cedat incrementum.

Ante aliquot annos cogitavi, me plus quam vulgare quid conspexisse, cum Chylum in Pediculi intestinis conspexissem moventem: At jam plus voluptatis capere in Muscariis vermibus sive acaribus, cum enim eosdem ad talem perduxissem magnitudinem, adeo ut amplius cibum consumere nollent, eosdem in angusto quodam loco ita feci moventes ut ita essent defatigati, ut corpora illorum pro tempore quodam viderentur immobilia jacere, ac tum ventrem illorum vulgari opponebam Microscopio, ac intestinorum observabam motum, pro ut ventris cuticula sive membrana (quæ pellucida est) permittebat, & contemplabar, parum Chyli (qui sese maxime versus rotundam offerebat partem) in intestino, proxime stomachum sito. [pro ut mihi imaginabar] continuo non tantum vi quadam versus exitum protrudi, sed eundem Chylum æquali vi retrudi, at contemplari nequibam quo usque hic Chylus in intestinum protrudebatur, quia alia intestina trans hoc intestinum jacebant, quod visui summo erat impedimento.

Oculos meos in ista conjiciens intestina, quæ exitui sive fini erant propria, Chylum in intestinis conspiciebam cum illo jam supra memorata motu, hoc duntaxat cum discrimine ut antro versus & retrorsus pulsus Chyli in intestinis, ibidem in tam magna distantia non fieret.

In hoc Chyli motu intestinis mihi jam magis quam antea satisfacere quibam: nempe, quo modo globuli in Chylo, qui in ultima intestinorum parte omnium fere animalium inveniuntur, conficiantur.

Chylus enim continuo jam dicto in intestinis motu, aptissime hoc modo subtilem substantiam sanguinariis, aquo-

sis ac vasis lacteis; in intestinorum cavitatibus finientibus, tradere sive percellere potest, hoc cum ita sit, crassus quoque Chylus, adhuc aliquem in intestinis retinens motum, & qui undiquaque ab intestinis comprehenditur, & qui veluti in intestinis devolvitur, in globulos sive pilulas faciendus sive deducendus est. (quas pilulas sive globulos in ovibus tanquam excrementa exoneratos, nos pilulas Ovillas (belgice Scaaps-keutels) nominamus.

Si enim parum ceræ, in manuum nostrarum cavitatibus jacentis, minimo motu earundem ad rotundum deducere queamus globulum, multo aptius hoc cum Chyli motu in intestinis fieri potest, quia intestina Chylum, qui in iisdem latet, melius comprehendere aut ab omnibus partibus comprimere, quam nostræ manus ceram comprehendere possunt.

Cum jam aliquis Chylus in tales sit deductus globulos, mihi imaginor, ut illi duritate sua, quandoquidem in intestinis ad nullam rem ibidem inservire queat, tunc protrudantur ad illa intestinorum loca, quæ ad istos globulos recipiendos sunt creata, ac tam diu retinendos, usque dum ad tantum accreverint numerum, ut intestini fini sint impedimento, ac tum ejiciuntur, & detruduntur: hos ejectos globulos sive pilulas conspiciamus in Equis tam magnas esse veluti pugnum puerilem.

Antea dixi me 9 Septembris 145 accepisse Ova, ac vermes sive acaros, qui ex Ovis prodibant, quatuor dierum spatio ad perfectam pervenisse magnitudinem, hi ultimi vermes sive acari transformabantur 17. & 18. ejusdem mensis in vascula; quorum aliqua rursus in sacco portabam meo (alia vero capsulæ includebam) quia tempestas erat frigida, ac continuo pluebat, ac primo & secundo Octobris ex iisdem Muscas recepi, & ex istis vasculis, quæ capsulæ includebam, ac in Musæo constitueram meo 12 Octobris Muscas nactus sum.

Harum Muscarum altera, quæ mihi huc usque supererat, & quæ Ova genuerat, & quæ 14. Augusti ex vasculo prodierat in principio Octobris mortua est: altera vero ad 16 Octobris adhuc in vivis fuit.

Ante aliquot annos ad Nob. Vest. litteras quasdam dedi, quibus, quanam essent rationes, indicabam, unde Urticæ tantum nobis concitent dolorem, ac cutem nostram ita extumescentem reddant, quod nos urere nominamus. Nempe hæc sunt.

Urticæ tam in foliis suis quam caulibus acutis aculeis sive stimulis sunt instructæ, qui maxima ex parte admodum duri & firmi sunt, crassissima vero horum aculeorum particula, quæ folio sive cauli affixa est, admodum mollis et flexibilis est, & quando hi aculei sive stimuli utcumque saltem in hoc illudve latus inflectuntur, atque hoc modo quoque mollis particula aculei inflectitur, tum aculeus nunquam aut raro in cutem nostram trans meare potest. Hic aculeus jam in cutem nostram ingrediens, ac in eadem frangens, necessum est, mihi imaginor, ut tum extumescentiam atque dolorem excitet.

Sed cum in horto meo paucos jam primo prodeuntes Asparagus descindendo occupatus essem, intra digitos manus meæ perexiguam attingebam urticam, quæ mihi supra modum dolorem atque extumescentiam concitabat. Hoc me de novo ad urticas mediante Microscopio examini meo subijciendas impellebat, ac contemplantur, hosce urticarum aculeos non tantum undique cavitate quadam esse instructos, verum etiam tum temporis, cum urtica in floridissimo forent statu, in multorum aculeorum extremitatibus hunc humorem protrudi, qui tum cum perquam exili globulo in extremo aculei fine confidebat.

Hoc a me viso, alias formabam cogitationes, mihi que imaginabar ut etsi nos ab istis aculeis tali tantum modo pungamur,

ut aculei supremam duntaxat cuticulam nostram veluti perforerent, & ut nullus aculeus in cuticula nostra frangeret, at-
ramen, dolorem & extumescentiam comperiremus; ob cau-
sam, si saltem humor (qui ad finem hujus aculei situs est,
aut qui ob aculei motum ex eodem protrudi posset) in partes
sentivas nostræ cutis penetret, ac ibidem aliqua vasa attingat
sive lædat, unde cuticula nostra mediante acuto sale, in hoc
humore sito, vehementer admodum extumescit; ita ut acu-
rum hoc sal plurimum dolorem & extumescentiam causetur
iidque magis quia, cum veteres sive perfecta Urticas exa-
mini subjicerem meo, conspiciebam, humorem ex mul-
tis acutis exaruisse, cum e contrario in adhuc crescenti-
bus urticis, aculei non tantum humoris essent pleni, sed
quoque quod humor in fine aculeorum expelleretur, pro ut
hic antea dictum est.

Extremos fines perfecte adularum Urticarum plerosque ef-
se tractos, observavi, quod a vento (qui folia & caules in se in-
vicem diverberat) causari, mihi imaginabar.

Multos autem dicere scio, quod, cum Urticas forti animo
ac intrepida manu arripiamus, Urticæ nullo modo sint læsuræ:
sed illius hæc est ratio sola.

Tota enim manu si Urticas arripiamus, digiti nostri arte
juxta se invicem sunt constituti sive locati, & hoc modo Urti-
cæ non nisi internam manus nostræ & digitorum cuticulam at-
tingere possunt, quæ tam crassa & firma est, ut aculei eandem
perforare nequeant, sed fiunt aut obtusi, aut frangunt, ac
ideo parvam aut nullam extumescentiam intrinsecus in digi-
tis nostris, multo minus in vola manus nostræ comperie-
mus, sed quidem intra digitos nostros, ubi cuticula admo-
dum est tenuis.

Ad formationem aculeorum Urticarum indicandam, eos-
dem Microscopio opposui, ac Pictori in manibus tradidi, ut
eosdem tali modo depingeret, quali videret.

Fig: 5. A. B. C. D. E. est Urticæ aculeus, qui in folio sive caule Urticæ consistit, quæ admodum est florens, & in cremento accrescens. Ubi in C. rotundus indicatur globulus, qui protrusus est humor, quo Urticæ cavitas est oppleta. A. B. D. E. est mollis & flexibilis particula, quæ hoc modo sese ostendit, cum plantæ adhuc affixa est, sed parum temporis a planta semota, plus quam media parte exarescit. B. C. D. est ipsissimus Aculeus, qui admodum est pellucidus, cum humore est oppletus.

Fig: 6. F. G. H. I. K. florentem quoque Urticæ aculeum indicat, in cujus fine Hi nullus est protrusus humor.

Fig: 7. L. M. N. O. P. Urticæ indicat aculeum, qui eo usque pervenit, ut non modo non amplius accrescat, sed quoque ex quo humor, qui intrinsecus in ipsius cavitate, situs fuit, evaporavit, prout intra M. N. O. indicatur.

Et quoniam in Aculeo separatas conspiciamus particulas, quæ hic numero 1. 2. & 3. indicantur, mihi imaginor, hanc evaporationem humoris ex aculeo non uno die, sed diversis insequentibus diebus fieri, idque uno die magis quam altero, pro ut tempestas sive cælum sit calidum.

Intra numerum 3. & litt: N. Aculeus admodum erat obscurus & subviridis, quod procul omni dubio crassa erit materia, quæ in Aculei humore fuit, ac ibidem coagulata est.

Fig: 8. Q. R. S. T. V. Urticæ Aculeum indicat, in crassimo suo fine e transverso dissectum, ut in eodem cavitas foret conspicienda, pro ut hic litt: S. indicatur, & Q. R. T. V. est virida & mollis particula, quæ hucusque exaruit.

Fig: 9. W. X. Y. Z. Urticæ Aculeum indicat, qui magis versus acumanatam suam partem est dissectus, ubi litt. Y. quoque cavitas ipsius indicatur.

Sæpius de venenosis vellicationibus sive morsibus cujusdam noxii animantis, in India Orientali Millepe-

da nominati, verba fieri audivi, hoc animal (pro ut mihi narratur) hominibus dormientibus per sive supra corpus repit, & quoniam hoc animal admodum est frigidum, homines plerumque ob inconsumetum hujus animalis motum sese movent; sed si homines hoc animal sentientes, sese non moverent, hominibus nullum afferret damnum, sed ob hominum motum forficibus suis, in anteriori parte capitis sui locatis, corpora hominum vellicant, & etiam si ex morfu nulla sequatur sanguinis effusio, sed duntaxat perexigua rubra sive livida ibi remaneat macula, ubi hoc animal corpus hominum forficibus suis preffit, exinde tamen intolerabilis cum extumescencia dolor consequitur, qui apud unum diuturnior & major quam alterum permanet: ad hunc dolorem sedandum, non aptius se habere remedium dicunt, quam ut, Millepedam hanc in Olivarum oleo mori, permittant, & hoc oleo partem læsam collinant.

Præterito anno Laboratoribus, in hac nostra urbe Merces ex India Orientali advectas recipientibus, in mandatis dedi, ut viventem Millepedam ad me deferrent, ea intentione, ut, si fieri posset, rationes hujus noxiæ vellicationis, a Millepeda peractæ, percipere possem.

Hinc ad me delata est Millepeda longitudinis circiter parvi digiti [cum aliæ e contrario duos aut quidem plures digitos longæ sint.] Hanc Millepedam exigua Volsella circa unam harum duarum forcipum arripui, eandemque forcipem Microscopio opponens, contemplatus sum, has forcipes continuo ad se invicem & a se invicem moveri ad comprimendum sive arripendum, quo in motu unâ quoque observabam, unamquamque harum forcipum rotundo foramine esse instructam, quod foramen stria quadam sive fossula instructum erat, quæ stria cum in modum erat constituta, ut humorem, ex hoc foramine profluentem, ad extremum finem hujus acutæ aculei ad instar punctuosæ partis (qua forceps est instructa) deduceret.

Ex hac observatione mihi imaginabar, Millepedam suarum forcipum pressura (in cuticula hominum) tantam exserere vim, ut aliqua sanguinaria aliaque vasa læderet, ac a se invicem dirumperet, ac præterea jam statim dictum humorem unà in cuticulam protruderet,

Præterea mihi imaginor, hunc humorem noxio quodam & peracuto sale esse commixtum, ac læsionem ex pressura ortam magnum illum dolorem non efficere, sed duntaxat ex noxio illo humore oriri.

Hæc meas Observationes hoc anno persequi animo proposueram meo, ac eum in finem dictis Laboratoribus mandaveram, ut Millepedas caperent; at nullas invenerunt, quamquam in navi in mercibus exonerandis diversæ conspectæ sint, quæ ibidem sunt interfectæ.

Hoc autem hæc adjungere, omittere nequivi, quia quidam Medicinæ Doctor ex India notum facit, ibidem multa esse inscrutabilia, & inter illa quoque vellicationem sive pressuram Millepedæ numerat.

Forcitem, Pressorem, sive aculei ad instar particulam dictæ Millepedæ conservavi, ut, si necessitas urgeret, formationem ejusdem demonstrare possem, eandemque depingi, æquum mihi visum fuit.

Fig: 10. A. B. C. D. E. F. maximam repræsentat partem pressoris sive Forcispis Millepedæ, pro ut eadem mediante Microscopio depicta est. Ubi Litt: C. in pressore sive Forcipe indicatur fossula ac foramentulum in eadem, ex quo noxium hoc animal in lædendo [homine] dictum noxium humorem educit.

Tandem a quodam Domino [qui omnia peregrina animalia; quæ acquirere potest, conservare studet] Millepedam Indicam magnam accepi, eandem quoque depingi curavi, quia multi homines noxium hoc animal non agnoscunt; quæ Millepeda hic Fig: 11. Litt: G. H. I. K. L. indicatur; I. K. sunt

sunt duo pressores sive Forcipes, quarum pars altera in præcedenti Figura Litt: A. B. C. D. E. F. mediante Microscopio indicata est.

Hicce finem imponam.

Nobilissimi Domini.

A. de LEEUWENHOEK.

Epi-

EPISTOLA de 28 Novembris 1687.

Data ad Regiam Societatem.

TRACTANS

Cocheniliam fructum esse arboris, judicatur, qui fructus multa in se habet semina, cum nigra arefacta uva ursina comparatus; at posterioribus Observationibus liquet, Cocheniliam posteriorem partem corporis cujusdam animalculi esse, cujus caput unguæ, scuta, ac tota anterior corporis pars abjicitur. Omnia Membra, quæ Vermis Cocheniliæ habet, retinet quoque animalculum Cocheniliæ. Duo insecta [belgice Goud-haantjes & Compolie] sulphure interfecta. Posterior pars Corporis volatiliū creaturarum est Cochenilia. Cortex China Chinæ in aquam & Spiritum Vini depositus, ac coagulationes inde ortæ. Idem Cortex ad carbonem deustus, ac quodnam oleum inde proveniat, hoc Oleum cum sanguine commixtum, quam delectabilem globuli sanguinariī aspectum præbeant. Cujus formationis Cortex China Chinæ sit.

Scita diff. de Cochenilia Langii. Med. Op. en Medica. in folio. 1709. 1. Januarii 1735.

12. Julij 1737.

Delfi in Hollandia.

Nobilissimi Domini.

Ominus Antonius Heynsius, J. U. Doctor, Syndicus & Consiliarius hujus Urbis, antehac extraordinarius ad Regiam Majestatem Gallia Legatus, actum temporis in causa rerum Societatis India Orientalis ad Aulam Regia Majestatis Magnæ Britannia delegatus, ex Urbe Westmunster de $\begin{matrix} 24 \text{ Julii} \\ 3 \text{ Augusti} \end{matrix}$ 1685. ad me literas dabat, quibus desiderium Domini Roberti Boyle mihi indicabat, ut inter alia Cocheniliam examini subjicerem meo. *14 Julii 1736.*

Ad hæc jam statim dicto Domino Heynsio 10 Augusti hæc sequentia respondi.

P

No.

Nobilissime, Spectatissime Domine &c.

Ante hac diversas circa Cocheniliam institui Observationes, (quæ a plurimis animalcula esse judicatur) post Nob: &c. tuæ epistolam, Observationes meas iterum de novo institui, ac perpetuo fructum cujusdam Arboris esse animadverti, qui fructus in se continet, sive 100 aut plura profert exilia instar ovi rotunda semina, quorum unumquodque Semen membranula adhuc obvolutum jacet; at ad hoc spectaculum sive conspectum pervenire nequimus, nisi antea Cochenilia per aliquot horas in aqua jacuerit, eademque tum cortice suo nudata, non tantum semina, quæ admodum sunt mollia in eadem detegere poterimus; sed quoque multa horum seminum membranulas (quæ ipsorum prima sunt involucria, ac quidem ipsis seminibus bis majores) circum se habere, quæ membranulæ perpulchra fluida rubicunda aqua sunt oppletæ, cum tamen semen ipsum mustelii sit coloris.

Tali autem semine a se invicem expanso tale semen instrinsecus non nisi ex perexilibus globulis, rubro colore instructis consistere judicamus.

Reliqua Cocheniliæ pars, quæ hæc comprehendit semina, consistit ex membranulis, rubro quoque colore instructis, excepto tamen, quod paucissima aliqua materia in seminibus sit absque colore, quæ mihi, veluti Oleum esset, occurrit; & cum hanc formationem Cocheniliæ, pro ut intrinsecus est, nobis imaginari velimus, non melius eandem exprimere possum, quam si nigræ arefactæ Uvæ Ursinæ, cum ejusdem membranulis & seminibus, comparen[at quantitate Uvarum & seminum seposita, sive omis]sa. Et cum membranas sive semina, ex quibus Cochenilia constat; mihi tam tenuem, pro ut fieri poterat, exhiberem sive demonstrarem, istæ tenues particulæ, ut ita dicam, nullum referebant colorem.

Ad hæc supra Dictus Dominus Heynsius mihi respondebat ex Urbe Westmunster $\frac{2}{11}$ Augusti.

Contentum epistolæ tuæ ad me datæ Domino Boyle communicavi, quibus isti Domino satisfactum, petenti, ut tibi pro isto negotio in te suscepto nomine illius gratias agerem &c.

Argumentum sive ratio tua de semper æqualibus animalculis in semine virili &c.

Cocheniliam quod attinet, dicit, se ex Præfecto quodam Jamaica intellexisse, eandem ex fructu Arboris Fici prodire, quo fructu putrescente aut corrumpente, exinde vermes sive vascula oriuntur, quæ in muscas transformantur, hæc se in Arbores conferunt, iisdemque manent affixæ, sub arboribus adstruitur ignis, ac præ fumo omnes decidunt, illisque captis, caput, anteriorque pars corporis, ac alæ quæque abripiuntur, quod reliquum est, conservatur, adeo ut Cochenilia proprie posterior pars muscæ sive caudæ sit, ac per consequens Observationes, circa hanc rem a te institutas, approbavit, putatque, quod vidisti, revera esse Ova, æque ac in Bombycum ululis in posteriori illarum parte talia inveniuntur Ova.

Adhæc Dicto Domino Heynsio 21. Septembris 1685. circa Cocheniliam sequentia hæc scripto respondi.

Cocheniliam quod attinet, eandem in omnibus meis præteritis Observationibus impossibiliter potui judicare, animalcula esse, nam in iisdem nihil animadvertendum est, quod similitudinem animalculi habeat, firmum & fixum apud me erat, si animalcula forent, ut eadem a Midis comederentur. Sed cum jam post ultimam Nob: Tuæ responsionem, rursus de novo cocheniliam observaverim, in unaquaque parte ejusdem me satis superque certum reddere potui, unumquodque granulum particulam esse animalculi, & quod non tantum caput & anterior pars corporis, ac quoque alæ disrumpantur, & quod reliquum est, conservetur; sed quod magis est, quod omnes ungulæ & solum, aut illa pars, cui ungulæ sunt adjunctæ, sint abjectæ, adeo ut nil nisi interna pars posterioris corporis partis conservetur; & mihi imaginor, ut alba illa materia, quam in rimis uniuscujusque granuli conspiciamus, talis sit materia,

quæ Cocheniliam a commestione conservando sit apta, aut ut alias nullo modo a Midis commedentibus possit defendi.

Hæ rimæ uniuscujusque granuli Cocheniliæ, mihi imaginor, membra vermiculi fuerunt, priusquam in volatilem creaturam fuerit transformatus: & hoc ultimum sæpius mihi in meis occurrat Observationibus, quibus jam temporis occupatus sum; & nisi anni tempus ad generationem talium animalculorum necessarium nimis longe effluxisset, nullus dubito, quin volatiles creaturas (etsi non in colore tamen in magnitudine & formatione) invenirem, quæ cum animalculis, quorum corpora Cochenilia appellantur, convenirent. Et hisce finem epistolæ meæ circa Cocheniliam imponebam.

Post hæc iterum magnam Cocheniliæ copiam perquisivi, ac in eadem aliquot scuta animalculorum, quæ nigra erant inveni, quælibet eorum in medio rubram habebant maculam, quæ scutula eum in finem duntaxat videntur esse confecta ad alas, & supremam partem partis posterioris animalculorum (quæ partes posteriores corporis admodum sunt molles) contingendam. Et quando talia animalcula ad volandum sese componunt, primo hæc scuta in altum extollunt, & alas explicant suas, quemadmodum scarabæi & canthari agunt. Ac quoque in Cochenilia quandoquidem animalcula inveni, quorum corpuscula duobus talibus scutis contecta erant, & inter hæc scuta alæ jacebant in concinno complicatæ ordine, at hæc corpuscula non erant tam magna quam multa Cocheniliæ grana, ac quoque non tam subnigra, hæc pleraque a Midis esse commesa mihi quoque imaginabar. Præterea mecum cogitabam, hoc genus animalculorum illud esse, quorum corpora Cochenilia appellantur. Inter Cocheniliæ grana quoque aliquot particulas vasculorum aut pupularum inveni, quæ Cocheniliæ vermiculos fuisse mihi imaginabar, & ex uno eorundem particulam vermiculi extrahebam, quæ quoque a Midis consumpta esse videbatur, quamquam adhuc

huc aliqua vermiculi membra in eadem particula conspiciere quibam.

Nostri pueruli ordinarie tempore verno [cum Urticæ inertes sunt in flore] quærunt aliquas exiles volantes creaturas, quæ plerumque istis in Urticis sunt inveniendæ, quas illi ob perpulchrum ac coruscans corpus, Gallinaceos aureos, belgice gout-haantjes, nominant; ac quoque animalculorum genus, quorum caput coruscans est, ac reliqua corporis superior pars subrufa est, hæc ultima belgice nominant [Compolie] & quoniam aciem mentis in duo ista animalculorum genera conjiciebam, (quamquam hæc sint minora istis animalculis, quorum corpus Cochenilia est) aliquibus puerulis in mandatis dedi, ut hæc animalcula mihi caperent, ea intentione, ut cum eadem scutis suis, alis, capite & ungulis privassem, ut eadem tum cum Cocheniliæ figura convenirent.

Hæc animalcula mediante fumo sulphuris interfeci, atque exarefeci, & quando duo rubra scuta, quibus posterior pars corporis contacta est (æque ac corpora Scarabæorum, Cantarorum aliorumque animalium) denudassem, sub rubris (Compolie) scutis conspiciebam rubras jacentes alas, quarum extremi fines aliquo modo duplicati jacebant, quia alæ scutis sunt longiores, eæ autem sub scutis occultari nequirent. Hisce animalculis scutis suis, alis, ungulis, & capite privatis, observabam illam cavitatem, qua Cocheniliæ grana sunt instructa, dorsum sive supremam animalculi partem esse, quod ex arefactione causatur, ac illud, quod veluti dorso quodam elevatum est, infimam esse ventris partem. Cum igitur cocheniliæ grana habemus, quorum cavitates minor est, illa animalcula feminini sexus fuisse mihi imaginor, quarum femellarum corpora Ovis sunt oppleta, ac hanc ob causam supremam corporum suorum partem hoc modo sese non posse incurvare.

Et quamquam Cocheniliæ partes posteriores cum gallinaceorum aureorum ac insecti [Compolie] partibus aliquantulum

differant, me jam magis quam antea rectiorem reddere quibam, ut non tantum animalcula, ex quibus *Cochenilia* conficitur, sed ut quoque hic jam antea memorata *Animalcula* ex vermibus provenirent. Si enim omnes volantes creaturas, quæ ex *Multipedis*, *Vermibus* sive *Acaris* proveniunt, consideremus, comperiemus, ut omnibus circulis, sive circularibus membris, quibus *Multipedæ*, *Vermes* sive *Acari* sunt instructi, similiter quoque volantes creaturæ, ex iisdem prodeuntes, tot ac iisdem membris sint instructæ. Mentis aciem saltem conjiciamus in partitionem corporis *Acari*, unde musca provenit; etsi postea examini nostro muscam subjiciamus, ac caput reputemus pro uno circulo sive pro circulari membro *Acari*, porro comperiemus pectus, cui sex ungulæ sunt annexæ, in tria distincta membra esse divisum, ac in posteriori parte corporis *Muscæ* quinque membra conspiciemus. In summa *Muscæ* corpus in novem distincta membra erit distinctum, ac tot quoque membra *Acarus* habet. Et hæc quoque ratio est, ut omnes rugosæ partes, quas in *Cocheniliæ* conspiciamus granis, non casu mediante arefactione sint confectæ, sed ea membra jam omnino in verme sic fuisse formata, ex quo creatura volans [cujus posterior pars corporis *Cochenilia* nominatur] prodiit. Et si *Cocheniliam* consideremus, in eadem decem membra sive rugosas partes numerabimus; anterior pars corporis, ut caput, unguli, scuta & alæ, locum quatuor membrorum occupet, sic *Cocheniliæ* vermis quatuordecim membris instructus erit.

Cum postea *Cocheniliæ* grana viginti quatuor horas aut plures in aquam deposuisssem, observabam, internam cavitatem, ex arefactione humoris causatam, tum demum extensam esse, ita ut illa cum posteriori corporis parte volantium creaturarum, quarum alæ & corpora scutis sunt contexta, in formatione conveniret.

Corticem *Chinæ* *Chinæ* in parvas diffecui particulas, easque in nova recondidi laguncula, easdem pura perfudi aqua pluviali;

ac

ac cum hoc modo viginti quatuor & plures constitisset horas, hanc observavi aquam, ea intentione, ad figuras salis, quas Cortex China Chinæ aquæ communicaret, agnoscendas. At quotiescunque circa hoc instituerim observationes, attamen figuram particularum salinosarum, propter illarum perexiguam exilitatem agnoscere nequivi.

Aqua vero hinc inde particulatim aperto exposita aeri, ut humida evaporaret materia, ac ut eo melius particulæ salinosæ coagularent, multas ibi particulas, quas nos aquam nominamus, esse coagulatas contemplabar, ac sese tanquam claram glutinosam ac gummosam cum multis rugis membranam ostendentes eo in loco, ubi dicta aqua jacuerat, commixtas quoque multis perexilibus claris particulis, quas sal esse judicabam, juxta quas quoque multas perxiles reperiebam particulas, subfuscas habentes essentiam.

Hanc aquam cum parum sanguinis commixcui, quem ex infertione acus ex digito proferebam, atque hanc commixturam e vestigio visui opponens meo, omnes ordinarios sanguinis globulos [qui sanguinem rubicundum reddunt] undique ab hac aqua comprehendi conspiciebam, ac sese separare sive dispergere in minores globulos, adeo ut multis in locis non alios contemplerer globulos jacentes, quam qui numero sex unum globulum sanguinis confecerant. Ac quoque particulas sanguinis conspexi jacentes, quæ tam parvæ erant ut duntaxat trigesimam sextam partem unius globuli sanguinariï esse judicarem.

Præterea aliquibus in locis globuli sanguinariï in sese jacebant coagulati, quod ortum esse judicabam ex frigido humore, qui ad calidum accesserat sanguinem.

Porro Corticem Chinæ Chinæ in exiguas dissecai particulas, ac in vitro recondidi, easque Spiritu Vini perfudi, cumque hoc modo per aliquod constitisset tempus, Spiritum Vini, qui aliquo modo rubrum assumpserat colorem [sub aprico cælo] visui opposui meo, statimque observavi, eundem quoque membrana si-

ve vellere quodam contegi, ac præterea tot exiguas particulas inter sese coagulare, ac in humore natare, ut conceptu perquam esset difficile; imo tanto numero, ut humor hic in calcosam transformaretur substantiam, adeo ut aliquas particulas salinosas in eodem humore agnoscere impossibile foret.

Hunc Spiritum Vini sanguine commixcui, pro ut supra dictum, ac statim multos sanguinarios globulos coagulare observavi: multi alii globuli quoque dissolvebantur, ac in minores dividebantur, adeo ut aliquibus in locis non nisi exiguos contemplarer globulos sanguinarios jacentes, qui numero sex perfectum confecerant globulum sanguinarium.

Post hæc contemplationes meas institui, ut, si fieri posset, perscrutarer, quænam fixæ & volatiles particulae salinosæ in Cortice China Chinæ residerent. Dictum igitur Corticem China Chinæ tam vehementi exposui igni, ut cortex in carbonem esset redactus sive mutatus, ac omne Oleum & humor (admodum parum excepto) esset collectus. Hoc Oleum pulchro erat instructum purpureo colore, & aliquid Olei tam grave erat, ut illud versus fundum tenuioris humoris sive olei, quod quoque e cortice destillaverat, subsideret.

Hoc purpureum Oleum, pro ut in postetate mea erat, a reliquo humore separare conatus sum; at illud non admodum pro lubitu meo perficere potui, quia continuo globuli quidam purpurei olei per reliquum humorem natabant. Præter purpureum oleum, reliqua substantia ex nullis aliis particulis consistere videbatur, quam ex oleo, quod fere flavi erat coloris: Ita ut [quantam adhibebam diligentiam] particularum salinosarum figuram, ob nimiam illarum exilitatem, ac quia eadem non coagulabant, agnoscere nequiverim, quamvis, me magnum particularum salinosarum numerum jacentem conspiciere, mihi imaginabar.

Quando hanc ultimam fluidam substantiam, sive ut melius dicam, flavi fere coloris oleum, in puro ac novo vitro a se invicem dispergere conabar, ut hoc modo particulas salinosas
eo

eo melius observarem, continuo animadvertēbam, hoc oleum ita coagulare, veluti vitrum aqua fuisset humectatum.

Porro parum flavi fere coloris olei sumpsi, & (postquam acu pollicem meum ita punxissem, ut sanguis ex eodem flueret) idem sanguine commiscui, & quam cito mihi possibile erat, hunc commixtum sanguinem visui opposui meo, ac statim observavi, aliquos sanguinarios globulos esse coagulatos, ac sibi invicem agglutinatos. Præterea in eodem humore sive latice permagnus globulorum sanguinariorum natabat numerus, qui non modo supra modum erant clari & pellucidi, verum etiam, quod magis est, in unoquoque horum globulorum distinctissime contemplari poteram, eosdem ex diversis aliis consistere globulis, in aliquibus enim tres poteram numerare globulos, imo numerus illorum adhuc erat major, in quibus quatuor contemplabar globulos, & in aliquibus quinque conspiciebam globulos, adeo ut sextus globulus a visu meo jaceret remotus. Hi globuli sanguinarij jucundum præbebant aspectum, ac præsertim cum eosdem coram visu meo efficiebam moventes. Nam non tantum globulos perquam distincte contemplabar, sed sæpius accuratissime animadvertere poteram, ubinam globuli, globulum sanguinarium conficientes, erant conjuncti, ubi igitur parum sub obscurum videbatur, qualibet rotunda exaltatione uniuscujusque globuli continente rursus clarum lumen, ita ut unusquisque sex parvorum globulorum sanguinariorum, qui ex ordinario & perfecto conficiuntur globulo sanguinario, mihi hic non occurrerent, veluti inter se essent cointi, sed quasi juxta se invicem arcte adjacerent.

Hoc mihi majorem præbebat voluptatem, quam unquam alius mihi præbuisset conspectus: quotiescunque enim circa sanguinem [etsi quam maxime commixtum] observationes instituissem, attamen hoc mihi non occurrerat; qua propter Observationes meas diversis diebus iterum de novo institui, duntaxat magnæ recreationis ergo, quam capiebam, ex conspectu
Q
tan-

tantæ multitudinis globulorum sanguinariorum juxta se in vicem jacentium, atque moventium, qui unius ejusdemque erant magnitudinis, & quorum unusquisque cognitu erat facilis, ut rursus ex aliis esset compositus globulis. Oculos meos quoque in eum conjiciens locum, ubi centum pluresve globuli erant coagulati sive agglutinati, tum quoque in istis, qui versus externam jacebant vitri regionem sive partem, supra memoratum agnoscere quibam.

Et, etiamsi vitreustubus, in quo hunc sanguinem, cum dicto Spiritu recondideram, bis viginti quatuor pluresve horas constitisset, nullam tamen in globulis sanguinariis mutationem agnoscere quibam.

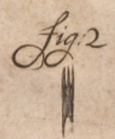
Porro in Carbonem corticis Chinæ Chinæ puram aquam pluvialem effudi, & post quam hæc mixtura per aliquot horas ac quoque aliquot dies constitisset, aliquot ejusdem aquæ guttas sumpsi, illamque maximam in partem evaporare permisi, ut particulam salis fixi figuram agnoscere possem: at nullas particulas salinosas animadvertere quivi, in quibus aliquam figuram agnoscere quibam; sed perpetuo observavi superne in aqua velus sive membranam confici, ac permultas particulas, quæ cum aqua sunt communes, & quas particulas aquosas nominamus, esse coagulatas.

Hanc memoratam aquam quoque cum sanguine commiscui, at in eadem aliquid notatu dignum, animadvertere nequivi.

Postea dictum hunc corticem China Chinæ e transverso dissectui, quo oculis meis opposito, inter alia me magnam copiam exilium vasorum conspiciere, mihi imaginabar, quæ lucidam oleosam substantiam in sese videbantur habere, & quæ in rotunditate versus externum corticis marginem decurrebant.

Hæc purpureum referebant colorem, & inter hæc vasa rursus alia jacebant vasa, quæ sursum assurgebant. Et oculos meos in corticem conjicienti, ubi isdem proximus ligno jacuisset, mihi videbatur, ut magnam vasorum copiam conspicerem

jacentem, quæ sursum ascendebant, quæ quoque lucidam oleosam substantiam in sese continere videbantur.

At ultima hæc vasa paulo accuratiori subjiciens examini, conspiciebam hæc non esse vasa, sed lucidas ac longas esse particulas, quæ ab utroque fine acuminatim decurrebant sive finiebant, veluti nobis crassam sartoris acum conspiciere imaginaremur, quæ ab utroque fine cuspidem erat exarata, hæc duntaxat cum differentia, ut multæ earum non essent rectæ, sed incurvatæ.

Tales aut his similes particulas nunquam in aliquo conspexi cortice, quam in cortice quem nos cinnamomum nominamus, quamquam posterioris particulæ multo minoribus & acutioribus punctus sunt instructæ.

Æquum esse duxi, exiguum frustulum corticis Chinæ Chinæ, quod ab interno margine [ubi dictæ particulæ plurimæ jacent, & quæ prope ad externum marginem non inveniuntur] abrui, mediante Microscopio depingi curare: ut Fig: 1. A. B. C. D. ubi B. C. & A. D. hæc acuminatæ particulæ, quæ super alias eminent, quarum aliqua cacumina sive cuspides partim sunt diffractæ, sese hoc modo demonstrant, cum simbrias aut diffrata exilia vascula, quæ partim his particulis sunt annexa, sive adhæreant, seponamus; unaquæque enim harum particularum adhuc ab aliis jacent separatæ inter jacentibus quibusdam tubulis sive fistulis. At in hoc corticis frustulo dictæ particulæ supra modum multæ juxta se invicem jacebant, atque hic cortex præ reliquis crassitudine eminebat.

Fig: 2. Indicat memoratum abruptum corticis frustulum, tam magnum, pro ut nudo nostro apparet oculo.

Fig: 3. E. F. Repræsentat simplicem memoratam particulam, in qua quidem adhuc aliæ sese ostendunt particulæ, quemadmodum quoque fit, cum eandem e transverso descindamus, at ea de re mihi amplius nihil dicendum superest.

Fig: 4. G. H. Repræsentat aliquot paucissimas ejusmodi particulas juxta se invicem, indicandi ergo, easdem in con-

cinno ordine cuspidibus suis juxta se in vicem conjunctis non jacere.

Exiguum frustulum corticis Chinæ Chinæ e transverso disse-
cui, ut, quoad fieri posset, formationem corticis indicarem; & si
eundem haberemus floridum, secundum omnem apparentiam
in eodem multo plura conspicienda forent.

Fig: 5. I. K. L. M. N. O. P. Repræsentat exiguum (e trans-
verso discissum) frustulum corticis Chinæ Chinæ. L. M. N. O.
est externa pars ipsissimum corticem contegens, adeo ut M. N.
veluti ab aperto comprehendatur aere, & quæ formatio sese ad-
modum prope demonstrat, veluti texturam corbium conspi-
cerimus, at hæc forma sive essentia cognitu est perdifficilis, ac
multum in me suscepi laboris, antequam Pictori hoc modo ob
oculos ponere poteram. Post hanc dictam formationem, ali-
quot sequuntur vasa, quæ rotunditatem corticis decurrunt,
quæ hic intra L. O. indicantur, & intra quæ vasa rursus diver-
sa vasa sursum ascendunt.

Intra I. K. P. repræsentant sese e transverso discissæ (jam
memorata) acuminatæ particulæ, quæ hic quidem inconcin-
næ, & minime rotundæ esse videntur, quod duntaxat mihi
causatum esse videtur ex scissura cultri, nam corticem non ad-
modum bene cultro peracuto in frustula discindere potui, quin
antea eundem per aliquod tempus in aquam deposuissem.

Exigua vascula, intra dictas particulas decurrentia, scissu-
ra cultri sunt veluti oppleta, adeo ut eadem Pictori depingen-
da hic tradere sive exhibere nequiverim.

Hiscæ finem imponam.

A. de LEEUWENHOEK.

1723. No. 26. Augusti mortuus ætatis suæ 91.

5/pt.

15 k. tabl

233905 ff 6 tabl.

233905 ff 10 tabl.

10 op. 2018

4120

